

VIALLINEN NAINEN

Miia Jaakkola

VIALLINEN NAINEN

© Copyright Miia Jaakkola, 2012

1. Luku

Minä en pystynyt siihen. Hän oli ollut oikeassa. Minä en pystynyt seisomaan omilla jaloillani. En kyennyt selviämään ilman häntä.

Tällaiset ajatukset piinasivat minua päivittäin. Siitä oli nyt kaksi kuukautta, kun olin epäonnistunut täydellisesti itsenäisen elämän aloittamisessa. Olin halunnut epätoivoisesti päästä pakoon entistä elämäni ja henkisesti raskasta avioliittoani ja olin lähtenyt mieheni luota hänen tietämättään. En ollut voinut enää jäädä, mutten uskaltanut lähteä muuten kuin salaa. Tarkoitukseni oli ollut lähteä yksin pitkälle vaellukselle Ranskaan, Santiago de Compostelan pyhiinvaellusreitille, osoittaakseni itselleni, että vielä kykenin ja osasin elää itsenäistä elämää ja tehdä itsenäisiä päätöksiä.

Olin aloittanut matkani laivalla, koska meri oli aina yhdistynyt mielessäni vapauteen ja voimaan. Silloin oli huhtikuun loppu, mereltä kävi viileä, raikas viima, ja pitkät hiukseni lensivät tuulessa kasvoilleni. Kun laivan torvi viimein törähti lähdön merkiksi, katselin tyytyväisenä etääntyvää Helsingin satamaa vapaana naisena. Tunsin huumaavaa onnea uudesta rohkeudestani ja sellaista iloa, jota saattoi tuntea vain silloin, kun koki

saaneensa oman elämänsä takaisin. Vapaus sellaisen vankeuden jälkeen, jonka mieheni Pete oli laittanut minut kokemaan, tuntui taivaalliselta. Illalla tanssin yökerhossa, ja lauloin karaokea hilpeässä humalassa vain siksi, että kukaan ei ollut kieltämässä minua, ei käskemässä mitä saisin tehdä ja mitä en. Lauluni jälkeen vaalea, siististi pukeutunut mies tuli kehumaan lauluääntäni, ja halusi tarjota minulle drinkin. Annoin hänen tarjota, tanssin hänen kanssaan ja flirttailin hänelle vain siksi, että halusin kostaa Petelle kaiken sen, mitä hän oli minulle tehnyt. Sain pitkästä ajasta kuulla olevani kaunis ja viehättävä. Kehut olivat mannaa loutakutulle sielulleni, ja otin kaiken vastaan kuin janoinen sieni. Rajani silti pidin, eikä mies päässyt sänkyyni yöksi. Se ensimmäinen iltani vapaana naisena oli ollut tainomainen. Ja sitten oli kuitenkin käynyt, niin kuin oli käynyt. En lopultakaan päässyt Tukholmaa pidemmälle. Poistuttuani sataman sisätiloista ja odottaessani taksia, joka olisi vienyt minut lentokentälle, lamaannuin äkkiä ja sain elämäni ensimmäisen paniikkikohtauksen. Haukoin henkeä tuntien tukehtuvani, vartaloani ravisuttivat kylmät ja kuumat väreet ja tunsin pyörtyväni, kun ymmärsin yhtäkkiä olevani yksin vastuussa itsestäni ja olevani kaukana kaikista ystäväistäni, kaikesta vanhasta ja turvallisesta. Niinpä rohkeasta suunnitelmastani lähteä yksin ulkomaille olivat jäljellä enää säälistävät sirpaleet. Olin joutunut palaamaan häntä koipien välissä takaisin, ja oman asunnon puutteessa olin muuttanut Samin, parhaan ystäväni luokse. Ja tässä minä nyt istuin, juuri niin säälistävänä ja riippuvaisena toisten ihmisten avusta kuin mistä entinen mieheni Pete oli minua syyttänyt.

– Mitä ajattelet? Sami kysyi keskeyttäen synkät ajatukseni, samalla kun asetti eteeni teekupillisen.

– En mitään, ei minulla ole aivoja joilla ajatella, sanoin synkästi.

En olisi jaksanut puhua, en mistään, en yksinkertaisesti halunnut enää jauhaa Petestä Samille. En halunnut vaikuttaa siltä, kuin en koskaan pystyisi pääsemään yli minulle tapahtuneista asioista. Tunsin itseni typeräksi, kun annoin Peten sanomisten ja tekemisten vaikuttaa elämäni näin lamaavalla tavalla, mutta en tunnustanut mahtavan sille mitään. Hän hyökyi yhä ylitseni kuin valtava hyökyaalto, eikä minulla ollut voimia kauhoa sitä karkuun.

– Nelli kulta. Sinä et käy nykyään missään. Et lähde edes kauppaan, etkä lenkille kanssani, puhumattakaan mistään muusta, esimerkiksi töiden etsimisestä, tai muiden kavereidesi tapaamisesta, Sami sanoi silmät sirrissä.

– Voin minä poiskin lähteä, jos häiritseen sinua. Tiedän, että on kurjaa kun kotonasi lusmuu tällainen idiootti, joka ei kykene mihinkään järkevään, sanoin vähän äkäisesti.

– En minä sitä tarkoittanut, ja sinä tiedät sen. Saat olla täällä ihan niin pitkään kuin haluat. Mutta olen huolissani sinusta. Et ole se sama Nelli, jonka aikoihaan tunsin. Ennen Peteä.

– Ei, en ole, siinä olet oikeassa. Kasvoin aikuiseksi ja tajusin, että elämäni on täysin hyödytön, *minä* olen täysin hyödytön.

– Älä tee tuota, älä toista Peten sinulle jauhamia valheita enää itsellesi. Miksi annat hänen yhä vaikuttaa elämäsi? Sami kysyi hiljaa.

– Enkä anna. Hän vaikuttaa ihan tahtomattanikin, vastasin ja läiskäisin vihaisena ympärilläni pyörivän itikan kuoliaaksi.

– Ymmärrän sen, että se mitä Pete teki sinulle, ei ole sellaista mistä päästään yli viikossa, tai edes vuodessa. Mutta haluan sinun yrittävän kaikkesi, en halua että itse haukut itseäsi enää yhtään. Puhu minulle, Sami pyysi ja tuli istumaan viereeni.

– Olen niin väsynyt puhumaan hänestä. En haluaisi edes ajatella häntä. Tahtoisin tehdä tilauksen Jumalalle: Yksi muistinmenetyks tänne kiitos, sanoin, katselin kattoon kuin rukoillen, ja hymyilin vaisusti.

– No, tuo on ainakin edistystä, vitsailun yritystä ilmassa, Sami naurahti vähän surumielisesti.

Hän joutui elämään liikaa minun suruni kanssa, joutui katselemaan illat pitkät, miten velloin pahassa olossani, eikä hän osannut auttaa. Tiesin, että se suretti häntä, ymmärsin sen ja se harmitti minua. En halunnut vetää häntä, tai ketään muutakaan mukaani tähän lika-kaivoon, jossa asuin. Siksi mieleni teki hetken aikaa näytellä. Näytellä vanhaa kunnon Nelliä, esittää, että olen kunnossa. Mutta en ensinnäkään jaksanut, ja toiseksi tiesin sen olevan turhaa. Sami tunsu minut liian hyvin, ja olisi nähnyt esitykseni taakse.

– Tiedätkö, mikä on kaikkein hulluinta? Kaikkein hulluinta ja kaikkein kauheinta, mistä en ole kehdannut sinulle edes puhua? kysyin hiljaa ja tuijotin teekuppiani.

– No?

– Minä kaipaen häntä, kaipaen todella, sanoin hyvin hiljaa.

Sami ei sanonut pitkään aikaan mitään, katsoi vain minuun kulmat kurtussa.

– Kuinka helkkarissa voit kaivata sitä väkivaltaista ääliötä, joka tuhosi elämäsi? Sami kysyi enemmän kuin hämillään.

Nostin katseeni pöydän kannesta ja tuijotin Samia hetken silmät sumeina kyynelistä.

– En todellakaan tiedä. Niin vain on. Hän oli elämäni suuri rakkaus, ja vaikka se rakkaus osoittautuikin valheeksi, niin silti kaipaan häntä sellaisena kuin hän oli aluksi. Se tuntuu hullulta, käsittämättömältä, tiedän sen itsekin, mutta en voi tunteilleni mitään, sanoin hiljaa, pyyhkien silmiäni paperinenäliinaan.

– En halua kuulostaa tyllytä, mutta tajuatko vieläkään rakastaneesi oman mielikuvituksesi tuotosta? Jos sanon tämän näin satutermein ilmaistuna: kuvittelit rakastavasi unelmiesi prinssiä, mutta hän osoittautuikin myrkkynuolisammakoksi.

– Käänteinen sammakkosatu tosiaan. Ja tajuan tuon. Tietenkin tajuan. Tavallaan, mutisin ja huokaisin sitten syvään, tuijottaen teekuppini pohjalla lilluvaa sokerinpalaa.

– Voi sinua Nelli pieni.

– Minussa elää yhä se toivo, että mitä jos kaikki olikin vain hänen työstressistään johtuvaa. Ehkä hänellä oli niin paljon paineita, kun sen hänen yrityksensä menestys tuli niin äkkiä ja töitä oli niin paljon, ja hän purki sen minuun. Tai ehkä minä tosiaan olin niin toivoton? Entä jos hän olikin prinssi mutta minä vain en ollut hänen prinsessansa? Ehkä olinkin itse se sammakko?

– Ei sellaista satua olekaan jossa prinsessa on sammakko, Sami naurahti.

– Joo mutta me ei eletäkään nyt sadussa. Todellisuudessa voin olla yhtä hyvin sammakko kuin hänkin. Minua pelottaa, että hän on seuraavalle naiselleen juuri sellainen, kun hän oli aluksi minulle. Ja miten minun pitäisi ylipäätään kestää sitä ajatusta, että hänellä on seuraava nainen?

– Hänellä oli niitä seuraavia naisia jo avioliittonne aikana, Nelli. Monta, Sami tokaisi armottomasti.

Sävähdin, kuin olisin saanut läimäyksen. Tosin hyvän sellaisen tällä kertaa. Sami piti minut kiinni todellisuudessa.

– Olet niin oikeassa. Hän petti minua mennessään tullen välittämättä lainkaan tunteistani. Samalla hän kehtasi kieltää minua näkemästä sinua, vaikka hän tiesi sinun olevan paras ystäväni.

– Mutta nyt sinä et ole enää hänen kuninkaallisen korkeutensa hallinnassa. Olet vapaa, miksi kaipaavat niin sanotusti takaisin orjuuteen?

– En tiedä, tyhmäähän se onkin. Siksi sanoinkin, että se tuntuu itsestänikin käsittämättömältä. Minä en aina ymmärrä itseäni.

– Sinä tarvitset muuta ajateltavaa. Olen ajatellut sitä, että sinä täytät kolmekymmentä, ja sitä olisi aihetta juhlia, edes jotenkin. Saisinko pitää sinulle pienet juhlat?

– Ai. En kyllä tiedä jaksanko, en ole tippaakaan juhlatuulella.

– Kutsutaan vain Tuulia, Pauliina ja Tomi, ei ketään muita. Pitäähän kolmekymmppisiä sentään jotenkin juhlistaa.

– No enpä tiedä. Sitäkö pitäisi vielä juhlia, että täytän kolmekymmentä ja olen jo eronnut? Toiset yleensä

vasta perustaa perheitä tässä vaiheessa, sanoin ärtyneenä.

– Ajattele sitä ennemminkin niin, että olet vapaa aikuinen nainen, jolla on koko elämä edessä. Ne juhlat olisivat vähän niin kuin symbolinen uuden ajan alku sinulle, Samin ääni oli vetoava.

En halunnut tuottaa hänelle pettymystä kieltäytymällä, mutta en ollut lainkaan varma, jaksaisinko sellaisia juhlia. Nousin ylös tuolista, ja kävelin olohuoneen ikkunan eteen. Tuijotin hetken ikkunasta pihalla leikkiviä lapsia, ja pyörittelin hiuksiani sormieni ympärille, pureskelin hermostuneena hiusteni latvoja hetken, ennen kuin tein päätökseni.

– No, hyvä on sitten. Ehkä sitä voisi jotakin pienimuotoista sitten järjestää. Paljon pitsaa ja vähän lonkeroa ja joku ihana kakku, sanoin kääntyen Samia kohti. Samin silmiin syttyvä toivo ja ilo hätkähdytti jotakin sisälläni. Kun ikkunasta siivilöityvä aurinko paistoi hänen vaaleisiin, hieman kiharoihin hiuksiinsa, hän näytti hetken ajan enkeliltä sädekehä kutreillaan. Mieli-kuva hymyilytti minua.

– Tehdään siitä illasta juuri sellainen kuin sinä tahdot. Ansaitset vähän hemmottelua kaiken jälkeen.

En sanonut mitään, mutta ajatukseni kävivät taas aallonpohjalla. Ansaitsinko minä? Mitään? Keneltäkään?

2. Luku

Päästän sinut ovesta sisään, sydämeni jyskyttää korvissani saakka, kun näen sinut taas. Tummat, itsevarmat silmäsi katsovat suoraan minuun, niin varmana siitä, että antaudun sinulle kuten aina ennenkin. Kun sitten olet edessäni ja kosketat minua, kasvoosi muuttuvat mustiksi ja silmäsi vääristyvät julmiksi viiruiksi ja minä täytyn pelolla. Äkkiä tunnen ilman pakenevan minusta, tunnen pusertuvani tyhjäksi, jotta sinä voisit minut täyttää. Olet tukahduttava voima joka imee ilman ympäriltäni. Sinä tunkeudut sisääni ja nyt olet epämääräisenä pahan olon tunteena vatsanpohjassani, haluan oksentaa sinut ulos sisältäni. Haluan sinua, ja haluan että menet pois minusta.

Heräsin taas kerran sydän jyskyttäen korvissani. Olin nähnyt taas unta, jollaisia en halunnut nähdä. Ne olivat painajaismaisen painostavia ja samalla ihania. Unet olivat aina samanlaisia. Ne alkoivat siitä, että Pete odotti oven takana, kuulin hänen suostuttelevan äänensä, ja hänen ihanat sanansa. Hän kertoi olevansa pahoillaan, kertoi kuinka kaunis minä olin, kertoi miten hellä olisi jos ottaisin hänet takaisin. Ja kun sitten päästin hänet sisään ja näin hänet, tunsin sen koko vartalossani lähes kivuliaana kaipuuna saada koskettaa häntä. Uneni muistuttivat siitä, miltä hänen läheisyy-

tensä, jopa pelkkä katseensa minusta tuntui. Uni oli alussa vahvasti seksuaalisesti virittynyt, mutta muuttui sitten painostavaksi ja ahdistavaksi, suorastaan tukahduttavaksi painajaiseksi. Näin Peten unissani prinssinä ja paholaisena, ja tuo kaksijakoisuus juuri teki unista niin kamalia. Ne saivat minut kaipaamaan häntä ja ne saivat minut pelkäämään häntä.

Uskoin yhä pohjimmiltani, että minä olin ollut huono vaimo ja nainen, en tarpeeksi hyvä hänelle. Ei autanut, vaikka ystäväni hokivat, että ei ollut minun vikani miten Pete oli minua kohdellut. Että se ei ollut minun syyntä, että hän oli niin vihannut minua. Sisimmäkseni en uskonut siihen. Totuus oli, että jos rakastamani ihminen saattoi niin halveksia minua, minussa täytyi todella olla jotakin pahasti vialla. Jotakin, mitä ystäväni vain eivät nähneet, mutta jonka Pete oli nähnyt. Minussa oli jotakin niin rumaa, että olin ansainnut huonon kohteluni.

Työvoimatoimisto oli antanut minulle viikko sitten työhön osoituksen, ja olin joutunut hakemaan työpaikkaa, jota en tässä elämäntilanteessani varsinaisesti halunnut. En uskonut selviäväni työssä, jossa joutuisin jatkuvasti olemaan ihmisten kanssa tekemisissä, en ollut siihen tarpeeksi vahva.

Tuijotin itseäni peilistä täynnä epätoivoa. Olin kalpea kuin lakana ja silmiäni alla oli mustat pussit. Silmissäni oli vauhko katse, vaikutin jopa omissa silmissäni kylähullulta. Ennen niin kauniit, luonnonpunaiset kiiltävät hiukseni sojottivat nyt joka suuntaan täynnä pieniä takkuja ja kaksihaaraisia. En ollut käynyt kampaajalla moniin kuukausiin, ja se kyllä näkyi. Epämääräinen

ulkonäköni ei todellakaan kohentanut mielialaani, mutta kaivoin silti meikkipussin esille ja aloitin huokaisten parannustyöt. Käteni tärisi, kun laitoin kajalia. Yritin tehdä ihmeitä valokynällä, meikkivoiteella, aurinkopuuterilla ja huulikiillolla, mutta taivas ei ollut tänään puolellani. Puolen tunnin sottaamisen ja meikkien pois pesemisen jälkeen luovutin, ja tyydyin vain harjaamaan hiukseni ja sitaisemaan ne ponnarille. Ei minusta tulisi ihmisen näköistä vaikka lätkisin puoli kiloa meikkiä naamaani. Sami lähetti minulle tekstiviestin, jossa toivotti minulle onnea haastatteluun. Hymyilin alakuloisesti. Niin, kun jopa ovesta ulos astuminen vaati minulta melkein pä yli-inhimillisiä voimaponnistuksia, minä todellakin tarvitsin onnea selvitäkseni työhaastattelusta kunnialla.

Myöhemmin päivällä istuin vastapäätä tuiman ja vakavan oloista vanhempaa miestä, joka haastatteli minua. Haastattelu oli alunperinkin alkanut huonosti, en ollut muistanut kätellä häntä haastattelun aluksi, ja hän oli joutunut yskäisemään merkitsevästi, kun seiso i käsi ojossa edessäni odottaen, että kättelisin hänet ja toisen, nuoremman miehen, joka oli avustajana haastattelussa. Nyt he molemmat tuijottivat minua arvioivasti, odottaessaan vastausta kysymykseen miksi halusin tämän työpaikan. En pystynyt katsomaan kumpaakaan silmiin. Käteni hikosivat ja tärisivät ja kuulin vastaavani jotakin niinkin järkevää kuin "no koska olen tehnyt tällaista työtä aiemminkin". Haastattelijan kysymysten ymmärtäminen vaati minulta valtavasti keskittymistä, puhumattakaan siitä, että kykenin vastaamaan edes jotakin. Tunsin kuinka sisälläni nousi hitaasti tuttu paniikki, ja

rukoilin, että en saisi minkäänlaista paniikkikohtausta juuri nyt. Kun haastattelu oli ohi, mies hymyili väkinäisesti ja sanoi, että ilmoitetaan sitten miten kävi. Nyökäsin ja kävelin ulos.

– Aika omituinen, miten tuokin on voinut olla kassalla töissä aiemmin, kun se ei osaa edes kunnolla puhua, kuulin nuoremman miehen toteavan, kun ovi sulkeutui takanani.

Sävähdin, kuin olisin saanut lyönnin. Omituinen. Niin, se kai olisi minun elämäni tarina, olla omituinen, tästä ikuisuuteen saakka.

Vaikka Samille ei ollut kuin muutaman kilometrin kävely matka, olin niin voimaton, että en jaksanut kävellä takaisin, vaan hyppäsin bussiin. Kun bussi lähti liikkeelle, nukahdin melkein heti. Heräsin äkkiä hätkähtäen, kun penkki vieressäni heilahti ja joku istui viereeni. Nojasin ikkunaan, ja päähäni sattui. Jäin bussista ja jouduin kävelemään pidemmän matkan takaisin, kuin olisin alunperin joutunut kävelemään.

Kun viimein tulin takaisin kämpille, Sami oli jo palannut töistä. Nähtyään ilmeeni hän ei kysynyt mitään haastattelusta, vaan muistutti vikkellästi illalla järjestettävistä synttäreistäni. Sitten hän kantoi eteeni lautaselisen makkarakeittoa ja lasillisen maitoa.

– Ei sinun tarvitse passata minua, osaan minä ottaa itsekin, sanoin vähän nolona.

– No, on jo aika että joku passaa sinuakin välillä. Eikä minua haittaa, tunnenpahan itseni tarpeelliseksi.

– Kiitos, sanoin, ja aloin lusikoida hieman haluttomana keittoa suuhuni. Söin kohteliaisuudesta Samin näkemää vaivaa kohtaan, en siksi, että minulla olisi ollut nälkä tai että minun olisi tehnyt mieli syödä.

Kuudelta saapuivat Tuulia ja Pauliina kantaen isoa kermakakkua, jonka he heti luovuttivat Samille.

– Mansikkakermakakku á la Tuulia ja Pauliina, Tuulia virnisti ja halasi minua.

– Tekö leivoitte kakun minulle? Kiitos.

– Ja tuotiin iso säkki karkkia, meillä on vakaana aikomuksena syöttää sinut sokerihumalaan, Pauliina sanoi.

– Ja juottaa oikeaan humalaan, Tuulia lisäsi ja kohotti kilisevää kassia nauraen.

– Taidan jättää juomisen väliin, sanoin.

– Miten vain. Sinun juhlasihan nämä ovat. Joko Tomi on tullut?

– Ei vielä.

Juuri silloin ovikello soi.

– Pitsalähetti saapuu, Tomi sanoi työntyessään sisään kymmenen pitsalaatikon kanssa, joiden takaa hänen kasvojaan ei näkynyt lainkaan.

Ilta alkoi hilpeissä merkeissä. Muut nauroivat jollekin vitsille, jota en ollut edes kuullut. Nauru kuulosti korviini kuin se tulisi jostakin maan alta ja se särki korviani. Pakotin huulilleni hymyn, ja hymyilin niin, että suupieliäni kiristi. En voinut murjottaa, koska ystävät olivat nähneet niin paljon vaivaa vuokseni. Esittäminen vei kuitenkin hirveästi voimia, ja kun istuimme pelaamassa keittiön pöydän ääressä korttia, unohduin monta kertaa tuijottamaan ikkunasta tummaan iltaan. Toivoin olevani pimeässä, yksin. Nauroin väkisin kuin jokin näyttelijä teatteriesityksessä, ja nauruni kuulosti kovalta ja teennäiseltä. En voinut sille mitään, että todellisuudessa en pystynyt löytämään sisimmästäni rahtuakaan aitoa iloa. Kun olimme syöneet pitsaa ja

kakkua mahat täyteen, Tomi pyysi minua juttelemaan kanssaan parvekkeelle. Elokuinen ilta oli viileä, mutta raikas, ja äkkiä minun oli helpompi hengittää.

– Huomasin, että sinun on vaikea olla, Tomi sanoi.

– Oletpa aika tarkkanäköinen, tai sitten minä olen vain huono näyttelijä, sanoin kuivasti.

– Tarkkanäköisyys on ammattitauti, Tomi virnisti.

Hymähdin.

– Miten sinä olet pärjaillyt? Olen puhunut toisinaan Samin kanssa, ja minusta on vähän kuulostanut, ettet ole oikein kunnossa.

– Mikäs tässä. Lujaa menee kun etanalla pikaliimassa.

– Ei ole mitenkään tavatonta, että olet masentunut, hän sanoi varovasti.

– Olenko minä sinun mielestäsi masentunut? kysyin katsoen häntä varovasti.

– Miltä sinusta itsestäsi tuntuu?

– En pysty tuntemaan iloa, enkä nauttimaan mistään elämässäni. En ystävistä, en näistä juhlista, edes pitsa tai herkut eivät maistu miltään. Kaikki on yhdentekevää. En jaksa enää toivoa mitään elämältä. Kun kävelen kadulla, minusta tuntuu kuin olisin läpinäkyvä, niin että kaikki voisivat nähdä häpeäni. En halua mennä enää ulos sen vuoksi, en halua nähdä ketään, en edes läheisimpiä ystäviä, sanoin arasti ja kun huomasin Tommin katseessa myötätuntoa, uskalsin jatkaa – Tuntuu vain siltä, että olen kokonaan hukannut itseni. Olen joku jota en haluakaan tuntea. Olen kuin vankilassa, et varmaan voi millään ymmärtää sitä, mutta minulla on näkymättömät kahleet käsissäni, näkymätön köysi kaulassani. En ole vapaa elämään, vuodatin katse parvekkeen lattian laudoissa.

– Kuulostaa tosi rankalta, Tomi sanoi ja kosketti lohduttavasti olkapäästäni. – Ajattelin ehdottaa sinulle, jos haluaisit tulla työhuoneelleni juttelemaan, vaikka muutamia kertoja viikossa näin aluksi. Saisit puhua, ja samalla vähän ympäristönvaihdosta.

– Mutta ethän sinä voi olla terapeutini. Olet ystäväni, sanoin vähän yllättyneenä hänen ehdotuksestaan.

– En aiokaan olla sinun terapeuttisi, vaan saisit puhua minulle ihan kuin ystävälle, niin kuin ennenkin. Näkisimme työhuoneellani vain siksi, että pääsisit edes joskus pois täältä. Ei tee hyvää olla koko ajan vain sisällä, ja eristäytyä täysin muusta maailmasta.

– Tiedän, sanoin ja käänsin Tomille selkäni, ettei hän näkisi esiin pyrkiviä kyyneleitä. – En vain jaksa mennä mihinkään. En pysty saamaan itseäni lähtemään ulos ovesta. Se ahdistaa minua liikaa.

– Ymmärrän, mutta ahdistus vain pahenee mitä enemmän eristäydyt, Tomi sanoi, ja käänsi minut helävaraisesti itseään kohti.

– Sinun ei tarvitse peittää kyyneleitäsi minulta, Nelli. Älä häpeä suruasi turhaan.

Painoin pääni ja katselin vaikeana jalkoihini.

– En vain tykkää itkeä toisten nähden. Se on vaivaannuttavaa ja saa minut tuntemaan itseni typeräksi, mutisin.

– Itkeminen on luonnollista, ja suru puhdistaa. Tunteet kertovat aina jotakin tärkeää, joten ei ole järkevää yrittää kätkeä niitä, varsinkaan silloin kun ei ole pakko. Tomin sanat saivat kyynelkanavani aukeamaan ihan kunnolla, ja hänen seurassaan itkeminen tuntui oudon vapauttavalta. Tunteen purkauksen jälkeen oloni oli paljon parempi.

- Mitä ajattelet ehdotuksestani? Tomi kysyi varovasti, kun olimme olleet pitkään hiljaa.
- Kerro minulle miksi sinä käyttäisit aikaasi minuun? Kai sinulla on oikeitakin asiakkaita?
- Koska välitän sinusta, tiedät sen. Kaikki me jotka olemme tänään täällä, välitämme sinusta, ja haluamme sinun toipuvan
- Kiitos, arvostan sanojasi. Hyvä on, suostun, sanoin, ja sain aikaiseksi illan ensimmäisen, aidon hymyn.
- Hienoa. Olen varma siitä, että löydät itsesi uudelleen, jopa paremman ja ehjemmän itsesi kuin ennen. Saat vielä kokea iloa ja olla onnellinen. Et tunne ikuisesti arvottomuutta, etkä tuskaa, melkein uskallan luvata sen. Toipuminen saattaa olla pitkä prosessi, ja vaatia sinulta paljon työtä oman identiteettisi kanssa, mutta olen varma, että sinussa on niin paljon vahvuutta, että pystyt siihen.
- Siinä tapauksessa uskot minuun enemmän kuin itse uskon itseäni.
- Toivon, että sinunkaan ei enää kauan tarvitse turvautua vain omaan voimaasi. Ehkä sinäkin saat vielä löytää jotakin, mistä saat ammennettua itsellesi voimaa ja rohkeutta, Tomi sanoi, ja veti minut sitten hetkeksi kainaloonsa. Se oli ystävän halaus, ei sen enempää, mutta silti jokin särähti sisälläni saadessani kokea toisen ihmisen kosketusta, edes hetken verran.
- Istuimme vielä hetken ulkona ja sitten palasimme toisten seuraan. Minulla ei ollut enää niin paha olo, etten olisi pystynyt viettämään aikaa ystäväieni kanssa. Olin saanut voimaa Tomin kanssa keskustelemisesta, pientä toivoa jatkuvaan pimeyteen.

Kun palasimme sisälle, Tuulia hihkaisi keittiöstä, että hän varaisi minut seuraavaksi. Tuulia veti minut makuuhuoneeseen ja sulki oven.

– Miten jaksat? Tuulia kysyi.

– Ihan hyvin juuri nyt.

– Hyvä. Kun minulla olisi sinulle aika tärkeää kerrottavaa, hän sanoi vähän epäröivällä äänellä, ja pyöriteli sormessaan jotakin, sormusta?

– Oletteko te menneet Timon kanssa kihloihin? Näytä sitä sormusta, huudahdin ilostuneena, ja Tuulia näytti sileää, kultaista sormusta

– Tämä nyt on tällainen perus sormus vaan, hän sanoi.

– Kaunis se on silti, sanoin, ja kyneleet tulivat taas silmiini minun voimatta niitä estää.

– Niinhän se on. Eikä me haluta olla pitkään vain kihloissa, vaan me ollaan Timon kanssa menossa naimisiin ensi kuussa. Tarkemmin sanottuna syyskuun 22. päivä lauantaina. Kutsukin on totta kai tulossa.

– Wau, onneksi olkoon Tuulia! hihkaisin ja unohdin hetkeksi oman kurjan oloni. Olin tosi onnellinen Tuulian puolesta ja halasin häntä nopeasti.

– Kiitos. Niin, anteeksi etten kertonut aiemmin, mutta tuntui jotenkin tosi pahalta kertoa sitä, kun sinä olit eroamassa ja muutenkin sinulla on ollut niin vaikeaa. Olet kuitenkin toinen parhaista ystäväistäni, ja haluaisin pyytää sinua kaasoksi häihin, Tuulia sanoi katsoen minua vähän epäröivästi.

– Kiitos kunniaa, mutta oletko ihan varma? kysyin, ja yhtäkkiä minua pelotti, että onnistuisin pilaamaan Tuulian häät jotenkin.

– Tiedän ettet ole ollut oikein... voimissasi, viime aikoina, mutta sinun ei tarvitse tehdä mitään mitä et halua. Pauliina ja Timon bestman Arttu kyllä hoitavat kaikki puhumiset ja sinä voit olla vain siinä vierellä. Jos jaksat auttaa hääpaikan koristelussa ja sellaisessa niin olen kiitollinen, mutta teet kaiken voimiesi mukaan.

– No sitten. Totta kai haluan olla kaasosi. Haluan vain varmistaa, ettet laske liikaa varaani. Totta kai haluan olla apuna ja olen tosi onnellinen sinun puolesta, mutta niin kuin tiedät, mielialani heittelevät sinne ja tänne, mutisin.

– Tiedän, olen ollut tosi huolissani sinusta, ja niin on Pauliinakin. Olet minulle rakas ystävä, Tuulia vain sanoi ja halasi. Hänen hajuvetensä tuoksui miedosti kieloille ja siitä tuli mieleeni, että itse taisin haista lähinnä hielle nykyään, ja vetäydyin nolona pois.

Juteltuani Tomin ja Tuulian kanssa olin piristynyt hie-
man, ja jaksoin pelata vielä muutaman tunnin korttia toisten kanssa. Otin yhden lonkeron, cd soittimessa soi Jukka Poika, ja tunnelma oli melkeinpä pirteä.

Kesken Skibbo pelin ovikello soi vaativasti, ja kurtistin kulmiani. Kuka sieltä saattoi olla tulossa, kaikki olivat jo täällä joiden pitikin olla. Sami meni ovelle.

– Nelli! Sami huudahti.

Menin ovelle, ja käytävässä seisoivat kukkalähetti ison ruusukimpun kanssa. Kuittasin lähetyksen ja katsoin hämilläni kimpua. Ensimmäinen ajatus oli, että ystäväni olivat keränneet kolehdin ja tilanneet minulle kolmekymmentä ruusua, mutta kun Sami kysyi uteliaana oliko mukana korttia, ymmärsin, etteivät kukat olleet heiltä, ja kaivoin uteliaana kortin esille.

” Ruusu jokaiselle vuodellesi. Onnitteluni, *prinsessa*”

Jalkani valahtivat hervottomiksi, sydämeni hyppäsi kurkkuun saakka ja alkoi sitten jyskyttää niin kovaa, että tunsin veren kohinan korvissani saakka. Taisin kalveta aikalaille, koska Sami vakavoitui heti ja otti kortin minulta. Luettuaan sen hän katsoi minua kysyvästi.

- Peteltä, kuiskasin.
- Oletko varma?
- Kukaan muu kuin hän ei koskaan ole nimittänyt minua prinsessaksi. Ei hänen tarvinnut allekirjoittaa korttia, jotta tietäisin keneltä kukat on.
- Mitä tapahtuu? Tuulia ja Pauliina tulivat keittiöstä uteliaana.
- Nelli sai kukkia Peteltä, Sami kertoi synkkänä.
- Eikäl Hän siis tietää että Nelli asuu täällä? Mitähän se mies oikein suunnittelee? Pauliina kysyi kulmat koholla.
- En tiedä. Ei varmaan mitään hyvää, kun ottaa huomioon miten Nelli lähti, ja kun me jätettiin sinne hänen lasikaappiinsa se nukkekin.
- En olisi jättänyt sitä typerää nukkea, enkä kirjoittanut sitä viestiä, ellen olisi ollut varma, että olen menossa kauas pois, kuiskasin järkyttyneenä. – Ehkä hän haluaa nyt kostaa sen nöyryytyksen, minkä hän varmasti koki tullessaan kotiin ja huomattessaan, että olin lähtenyt ja jättänyt hänen kaappiinsa sen nukan.
- Mitä sinä tarkalleen ottaen kirjoitit siihen viestiin? Tomi kysyi.
- En nyt tarkkaan enää muista, mutta jotakin sel-laista, että hän voisi heittää barbin parvekkeelle silloin kun halusi ja että nukke ei koskaan itkisi tai näyttäisi inhimillisiä tunteita, koska se oli muovia niin kuin

Pete itsekin, ja että toivoin hänen tulevan onnelliseksi sen nukan kanssa, mutisin pala kurkussa.

– Aika uhkarohkea temppu tosiaan, Pauliina totesi.

Tunsin oloni taas ahdistuneeksi ja pelokkaaksi, kurkuani alkoi kuristaa lähestyvä itku. Arvelin, että Pete oli lähettänyt kukat vain siksi, että halusi ilmoittaa tietävänsä missä olin ja että hän halusikin minun pelkäävän sitä milloin hän päättäisi ilmaantua oven taakse.

Painajaiseni alkoi muuttua todelliseksi.

3. Luku

Ovi kolahti, ja säpsähdin säikähtäneenä. Peten kukkalähetyksen jälkeen olin säikkynyt jokaista kolausta ja rasahdusta jonka kuulin, enkä ollut uskaltanut lähteä yksin ulos lainkaan. Tulija oli tietenkin Sami, joka palasi töistä.

– Miten päiväsi on mennyt? Sami kysyi iloisesti ja nosti kauppakassin pöydälle purkaakseen sen.

– Ei mitenkään erikoisesti, sanoin ja tuijotin keittiön verhojen vihreitä raitoja.

– Kävitkö kävelyllä?

– En uskalla lähteä ulos. Enkä jaksaisikaan.

– Älä vain sano, että olet taas istunut tuossa samassa tuolissa aamusta saakka? Sami kysyi kulmat kurtussa nostellessaan maitopurkkeja jääkaappiin.

– Niin on tainnut käydä. Aika vain menee menojaan. Sami lakkasi hetkeksi purkamasta kauppakassia, ja katse li minua totisena.

– Mitä ajattelisit jos lähtisit kanssani tänään siihen raamattupiiriin missä käyn?

– En oikein tiedä, kiemurtelin vaivaantuneena.

Ettäkö lähtisin ulos? Kohtaisin ihmisiä? Joutuisin ehkä puhumaan vieraille ihmisille? Ettäkö minun pitäisi jaksaa nousta ylös tästä penkistä, pukea päälleni ulko-

vaatteet, astua ulos ovesta ja kävellä kadulla ihmisten joukossa. Ajatus kaikesta tästä tuntui äärimmäisen raskaalta.

– Kuule, sinä olet nyt istunut täällä murehtimassa yksinäsi jo liian kauan. Mikään ei mene tuolla murehtimisella parempaan suuntaan, päinvastoin. Sinun on aika lähteä ulkomaailmaan, ihmisten seuraan, muuten et koskaan pääse yli sinulle tapahtuneista asioista. Raamattupiirimme on pieni, siellä on minun lisäksi vain neljä ihmistä, ja kaikki heistä ovat äärimmäisen ymmärtäviäisiä ja mukavia ihmisiä. Lähdetään pois jos sinua alkaa ahdistaa liikaa. Sopiiko?

– Hyvä on sitten, yritetään. Mutta minun on päästävä pois jos minua alkaa ahdistaa, en halua saada mitään paniikkikohtausta, varmistin.

– Tietysti, Sami sanoi ja hymyili helpottuneena.

Autoin ensimmäistä kertaa Samia valmistamaan ruokamme, ja porkkanoiden pilkkominen ja perunoiden kuoriminen auttoi hetkeksi siirtämään kehää kiertävät ajatukset muualle.

Ovesta ulos lähteminen oli helpompaa Samin rinnalla. Minusta ei tuntunut niin ahdistavalta, kun en kulkenut yksin. Silti pälyilin ihmisiä ja ajattelin, että he katsoivat minuun inhoten. Kuvittelin, että minusta lähti jokin näkymätön signaali, joka kertoi ihmisille kuinka huono olin. Olin myös melkein vainoharhainen pelätessäni Peten ilmaantuvan jonkun kulman takaa eteemme.

Kun saavuimme Samin ystävän oven taakse, Sami kohotti kätensä rennosti harteilleni, ja olin kiitollinen siitä turvasta.

– Hei, kiva kun pääsitte tulemaan. Sinä olet siis Nelli? Sami on puhunut sinusta paljon hyvää, kiva viimeinkin tavata sinut. Niin minun nimeni on muuten Joonas, oven avaamaan tullut mies sanoi hymyillen ja ojensi kätensä. Hänen äänensä oli miellyttävän matala ja ystävällinen, joten katsoin häntä varovasti alta kulmieni. Joonas oli pitkä, raamikas ja tumma mies, hänellä oli päällään farkut ja musta collegepaita, jotka tekivät tyylistä rennon ja miehekkään. Kaikki hänessä henki tervehenkisyyttä ja itsevarmuutta. Kaiken tämän havainnoin hyvin lyhyessä hetkessä, koska kauaa en häntä kehdannut tarkastella.

– Ai, hei, mutisin ja kättelin komistusta pikaisesti, sitten painoin katseeni maahan ja tiesin, että naamani punoitti.

– Tulkaa vaan peremmälle. En tiedä kuinka paljon Sami on kertonut meidän systeemeistä, mutta meillä on tapana että juodaan ensin kahvit ja kerrotaan viikon kuulumisia, ennen kuin aloitetaan varsinainen raamis. Niin että pöytään vain.

Kauhu kuristi kurkkua äkkiä ja tuntui, etten saa henkeä. Kuinka ihmeessä voisin juoda kahvia, kun olin muutenkin kauhusta kankeana? Kuinka pystyisin kohottamaan kahvikupin kaikkien näiden ihmisten edessä, ilman että käteni tärisisivät ja nolaisin itseni? Kuinka...

– Itse asiassa me juotiin Nellin kanssa kahvit jo kotona, että ehkä me jätetään tällä kertaa kahvittelu väliin, kiitos vaan, Sami sanoi ja paniikkini hellitti hetkessä.

– No tulkaa pöytään kuitenkin, Joonas sanoi ja asteli itse takaisin pöydän taakse, jossa istuivat jo muutkin raamiksensa osallistajat.

– Hei kaikki, tässä on nyt sitten Nelli, Joonan esitteli minut muille.

– Kiva kun pääsit mukaan, meidän piiri onkin ollut jo vähän turhan kauan samalla porukalla. Minä olen Sara. Voin kertoa itsestäni sen verran, että olen 28 -vuotias, ja olen naimisissa, mutta meillä ei vielä ole lapsia Lassen kanssa. Me asutaan rivitalossa tuossa vähän keskustan ulkopuolella, ja olen päiväkodissa töissä.

Nyökkäsin Saralle ujosti, ja katsoin häntä vaivihkaa. Sara oli melko tavallisen näköinen lyhyine vaaleine hiuksineen ja silmälasineen, mutta hänen silmissään oli rauhallinen, iloinen katse, joka sai hänet näyttämään erityisen kauniilta ja viehättävältä.

– Ja minä olen Risto, mumisi pulleahko mies suu täynnä pullaa.

– Ja mitkä pöytätavat! naurahti Joonan.

– Hei, pulla tai kymmenen päivässä pitää miehen tiellä, Risto puolustautui ja pyyhki käsiään housuihinsa. Sitten hän nousi pöydästä kättelemään minua.

– Jos minäkin sitten jotakin kertoisin itsestäni. Minä olen 31 iältäni, yhden pienen ipanan isä, Ville on 5-vuotias velmuilija. Vaimo on jostakin syystä kestänyt minua nyt kohta kymmenen vuotta.

– Siinä sitä onkin varsinainen pyhimys naiseksi, kun jaksaa kuunnella sinun huonoja vitsejäsi päivästä toiseen, toisella puolen pöytää istuva kiharatukkainen, kovin sähkökän oloinen nainen lohkaisi.

Käänsin katseeni häneen, ja hän virnisti.

– Niin jatka vain Risto mitä olit kertomassa, hän sanoi äidillisesti hymyillen.

– Tuon kohteliaisuuden jälkeen vaikenen iäksi, Risto sanoi, irvisti susimaisesti ja työnsi taas uuden pullan suuhunsa.

– Minä olen Teresa. Tosi kiva tavata sinut, Nelli. Sami onkin kertonut, että asut tällä hetkellä hänen luonaan, mutta miksi, sitä hän ei ole kertonut? Teresa kysyi uteliaasti.

Menin punaiseksi ja minulle tuli vaivautunut olo. Vilkaisin Samiin apua hakien.

– Nellin oma asia, Sami sanoi lyhyesti ja vilkaisi Teresaa hiljentävästi.

– Niin anteeksi että utelen. Olen luonteeltani liian utelias, tiedetään, minun on vaikea välillä kunnioittaa ihmisten yksityisyyttä, mutta en minä mitään pahaa tarkoita, Teresa sanoi.

– No, se on toisaalta hyväkin puoli, olet kiinnostunut ihmisistä, Sami sanoi ja olin kuulevinani hänen sanoissaan hellyyttä, jolloin terästäydyn hieman ja katsoin noita kahta tarkemmin.

He katsoivat toisiaan hetken hömelösti hymyillen ja oivalsin heti, että heidän välillään oli meneillään jotakin. Miksei Sami ollut puhunut minulle mitään? Tai tietenkään ei ollut, minähän märehdin aina vain omia asioitani, missä välissä hän olisi voinut kertoa omistaan. Tunsin pienen syyllisyyden piston huomattessani sen, miten itsekäs olin viime aikoina ollut.

– Sillä aikaa kun nuo kaksi tuijottavat toisiaan niin voisin kertoa vielä itsestäni hiukan, Joono sanoi hymyillen.

Katsoin häntä nopeasti ja käänsin sitten katseeni pöydän jalkoihin. Joono nyt vain oli sitä miestyyppiä joka aiheutti minussa epävarmuutta itsevarmuudellaan.

Tunsin itseni rumaksi ja huonoksi hänenlaistensa rinnalla. En tiedä miksi, koska Joonaa ei ollut katsonut minuun vähääkään arvostelevasti tai väheksyvästi, itse asiassa hänen silmänsä tuikkivat ystävällisesti ja katse oli lämmin.

– Olen vetänyt tätä raamattupiiriä kohta seitsemän vuotta, eikä meille ole sinä aikana tullut uusia jäseniä. Siksi onkin kiva saada sinut mukaan, Nelli. Olen asustellut tässä itsekseni jo kohta kolme vuotta. Olen töissä seurakunnassa nuoriso-ohjaajana, ja vapaa-aikana harrastan aika paljon urheilua, kesäisin käyn huvin vuoksi pelailemassa jalkapalloa, ja talvella sitten sählyä, kuntosalillakin käyn muutaman kerran viikossa, täytyy täyttää aika tehokkaasti kun ei ole omaa perhettä, Joonaa virnistä vielä.

– Suomeksi: sen täytyy purkaa ne tietyt turhaumat urheilemalla kun ei saa itselleen naista, Risto virnistä.

– Asiatonta, Risto, Joonaa sanoi naama peruslukeilla.

– Totaalisen asiatonta. Anteeksi pomo, Risto pokkuroi.

Minua hymyilytti heidän sananvaihtonsa.

– Haluatko kertoa jotakin itsestäsi, Nelli? Sara kysyi.

Kerroin lyhyesti jotakin, olin niin paniikissa jouduttuani huomion keskipisteeseen, etten jälkikäteen edes muistanut mitä sanoin, enkä puoliakaan siitä mitä muut olivat kertoneet. Olin käpertynyt liiaksi itseeni, että olisin voinut ottaa vastaan heidän ystävällisyytensä.

Muut juttelivat esittelyjen jälkeen omia kuulumisiaan, mutta en kyennyt keskittymään kuuntelemiseen, koska minulla riitti tekemistä siinä, että sain pidettyä itseni joten kuten kasassa. Huomasin Joonan katselevan mi-

nua tämän tästä uteliaasti, ja se alkoi vaivata minua. Oliko minulla jotain ruokaa suupielessäni tai vaatteissa reikä? Aloin väentelehtiä tuolillani levottomasti ja lopulta poistuin vessaan tarkistamaan peilistä mikä minussa oli vialla. Kun palasin, raamattupiiri aloitettiin lopulta.

En kyennyt keskittymään käsiteltävään tekstiin, enkä osallistunut yhtään. Tunsin itseni kuin saastuneeksi, en ollut saman arvoinen, en samalla tasolla kuin muut. Olin inhottava ja ruma ja tiesin, että muutkin näkivät sen. Tiesin, että he näkivät lävitseni, näkivät kaiken huonouteni ja sen kamalan mitä minussa oli. En kuitenkaan kehdannut lähteä poiskaan, vaikka halusin sitä enemmän kuin mitään.

Lopulta raamattupiiri päättyi, ja pääsimme tekemään lähtöä. Tuskin kuulin, kun Joonas sanoi toivovansa minun tulevan seuraavalla kerralla uudelleen.

Kun pääsimme ulos, saatoin vihdoinkin hengittää normaalisti.

– No niin, sehän meni hienosti, Sami sitten sanoi onnellisen oloisena.

– Ai meni vai? Minä käyttäydyin kuin idiootti enkä osannut puhua kenellekään mitään.

– Sinä vaikutit vain ujolta, eikä se ole mikään ihme. Kaikki tietävät, ettei ole helppoa tulla uutena porukkaan josta kaikki muut tuntevat toisensa.

– No, se on ainakin positiivista, jos paniikkini ei näkynyt minusta ulospäin. Mutta sinä et ole kertonut että sinulla on jotakin menossa sen naisen kanssa, mikä hänen nimensä nyt olikaan?

– Teresa, Sami hymyili ja hänen katseensa muuttui taas hassun helläksi.

– Anteeksi etten ole kysellyt ollenkaan sinun kuulumisiasi, olen ollut tosi itsekäs ja kurja ystävä, kun sinä olet selvästi rakastunut ja minä olen vain märehtinyt omiani.

– En halunnut kertoa sinulle, kun olit niin onneton Peten takia. Mutta luulen tosiaan, että meillä on tässä Teresan kanssa nyt hyvä juttu aluillaan, ja toivon, että tässä nyt on vihdoinkin se nainen jota olen etsinyt.

– Minä toivon sitä myös. Sinä tosiaan ansaitset onnesi, Sami. Olet hyvä ystävä ja hyvä mies, Teresa on onnekas nainen.

– Minä olen onnekas mies jos saan Teresasta vaimon. Hän on aika temperamenttinen ja utelias, niin kuin jo huomasit, mutta hänellä on lämmin sydän.

– Seurusteletteko te jo virallisesti?

– Ollaan me nyt oltu kuukausi virallisesti yhdessä, Sami sanoi vähän vaivaantuneena.

– Ai. Te olette vissiin kuitenkin tunteneet aika pitkään, miten te nyt vasta löysitte toisenne? kysäisin, yrittäen peittää loukkaantumiseni siitä, ettei Sami ollut kertonut minulle.

– Joo ollaan oltu aika pitkään ystäviä. Se vain jotenkin kasvoi vuosien myötä molemmin puoliseksi rakastumiseksi, mistä siitä tietää miksi niin käy.

– Niin, pääasia kuitenkin että niin kävi, hymyilin.

Tunsin nyt olevani tiellä, kun asuin Samin luona. Hän joutui hyysäämään minua kotonaan, vaikka olisi varmasti halunnut viettää Teresan kanssa rauhassa aikaa. Hän oli rakastunut, ja minä olin hänen onnensa tiellä ongelmineni. Minun pitäisi alkaa pikimmiten etsiä itselleni omaa asuntoa. Tunsin syyllisyyttä siitä, etten ollut pelkästään onnellinen Samin tai Tuuliankaan on-

nesta. Kaikki pariutuivat, ja minä olin yksin ja niin yksinäinen. Ja niin itsekäs, soimasin itseäni saman tien näistä ajatuksista.

– Voisinkohan minä kertoa Teresalle miksi asut minun luonani? Kyllä hän luottaa minuun, mutta ihmettelee kyllä hieman, Sami kysyi varovasti.

– Kerro vain, mutta vain hänelle. En halua että muut tietävät. En halua heidän sääliään. Haluaisin aloittaa alusta ilman, että kaikki tietävät menneisyydestäni ja masennuksestani, tai varsinkaan avioerosta vain muutaman vuoden avioliiton jälkeen.

– Ymmärrän, enkä tietenkään kerro muille jos et halua. Teresallekin kertoisin vain siksi, että hän ymmärtäisi miksi me asumme yhdessä.

– Joo, ymmärrän kyllä, että uuden tyttöystävän on varmasti vaikea käsittää miksi luonasi asuu joku nainen. Hän ei voi ymmärtää ystävyttämme vielä.

– Kiitos kun ymmärrät. Mennään kotiin, pääset lepäämään, tämä oli varmaan sinulle rankka päivä. Mutta kyllä se helpottaa ajan kanssa, nämä sosiaaliset tilanteet tarkoitan. Usko pois, muutama kuukausi ja olet varmasti paremmassa kunnossa.

– Toivoa sopii, sanoin melko synkkänä, ja potkiskelin pikkukiviä tieltäni kuin pahimpia vihollisiani.

4. Luku

Yritin pyristellä pinnalle Samin vuoksi. Tiesin olleeni itsekäs, kun olin ottanut hänen apunsa vastaan. Kun sain tietää hänen seurustelevan, kaikki muuttui. Olin pitänyt häntä itsestäänselvyytensä, sitä että hän olisi aina tukenani ja pitämässä minusta huolta. Hänestä oli tullut minulle seinä ja tuki, johon itsekkäästi nojasin. Tämä oli vain todiste siitä, että en edelleenkään osannut seisoa omilla jaloillani. Sami oli kannatellut minua tähän saakka, mutta nyt asioiden oli muututtava. Hänellä oli oma elämänsä, ymmärsin sen. En voinut olettaa että hän majoittaisi minut loppuelämäni ja tekisi minulle ruokaa, hyysäisi ja lohduttaisi.

Mutta mitä enemmän pyristelin pinnalle, sitä syvemmälle vajosin. Tiesin mitä minun pitäisi tehdä, hakea asuntoa, työpaikkaa, omaa elämää. Mutta minä vain istuin siinä samassa tuolissa, enkä saanut itseäni ylös.

Pyörin omassa pienessä maailmassani, oman pääni sisällä, enkä kyennyt kaivautumaan ulos. Halusin tappaa itseni, koska olin vain kaikkien tiellä. Olin ongelmajäte, josta muut joutuivat huolehtimaan. Sisimmäsäni ajattelin, että kukaan ei todella pitänyt minusta, eivät edes ystäväni. Kun Tuulia ja Pauliina tulivat käy-

mään, ajattelin heidän tekevän sen vain velvollisuudesta. Olin varma että he sisimmässään halveksivat minua, heikkouttani ja typeryyttäni. Että he ajattelivat minun ansainneen kaiken, koska olin niin hölmö. Tunsin olevani kaikille läheisilleni vain taakka ja velvollisuus, ja vihasin itseäni siitä hyvästä. Univaikeuteni lisääntyivät kun en uskaltanut illalla nukahtaa painajaisten pelossa. Olin toivottoman väsynyt, ja sisimmässäni kalvoi ja jäyti tuska, jota kukaan ei pystynyt ymmärtämään. Ei kukaan. Minä olin täysin yksin, minut oli vangittu omaan kiviseen, hiljaiseen vankilaani, ja vaikka vanginvartijani oli fyysisesti poissa elämästäni, hänen sanansa elivät mielessäni omaa elämäänsä. *Tyhmä, turba, hyödytön, ruma, merkityksetön, sinua on mahdotonta rakastaa.*

Oli elokuun loppu ja yli neljä kuukautta oli kulunut siitä, kun olin lähtenyt Peten luota. Neljä kuukautta olin istunut tässä penkissä katselemassa ulos samoja puita, samaa leikkipuistoa, edes kunnolla näkemättä niitä.

Tomi oli ainoa ihminen, jonka kanssa pystyin puhumaan kunnolla. Tuulia ja Pauliinakin kävivät joskus minua katsomassa, mutta yleensä tuijotin vain ulos ikkunasta ja toivoin heidän lähtevän. Tunsin kamalaa syyllisyyttä apaattisuudestani, Tuulia oli menossa naimisiin, enkä jaksanut tehdä mitään hänen häidensä eteen, en edes sen vertaa, että olisin kysynyt kuinka järjestelyt sujuivat. Olin aivan lukossa. Kuulin monesti kun Sami puhui Tomin kanssa hiljaa puhelimesta, kuvitellen etten kuulisi.

En jaksanut ajatella tulevaisuutta, en töiden hakemista, en opiskelemista, en yhtään mitään, sillä minusta

tuntui, että minun tulevaisuudellani ei ollut mitään merkitystä. Olin niin huono ihminen, että millään mitä tekisin, tai jättäisin tekemättä, ei olisi mitään merkitystä. Minä olin näkymätön, turha, en kukaan. Miten voisin kuvata sellaista oloilaa, kun edessä ei ole enää mitään odotettavaa? Kuinka kertoisin Samille niin että hän ymmärtäisi, millaista ahdistusta ja tyhjyyttä tunsin sisäläni? Miten yksinäiseksi tunsin itseni ja kuinka vihasin ja halveksuin kaikkea itsessäni? Kuinka Sami voisi ymmärtää sellaista, hän oli aina niin iloinen ja elämänmyönteinen, kuinka hän voisi ymmärtää varjomaailmaani? Ei mitenkään.

– Nelli, sinun on haettava apua, Sami sanoi eräänä päivänä, kun hän tuli jälleen töistä kotiin ja löysi minut tuijottamasta kadulle, niin kuin joka päivä ennenkin.

– Apua? Miksi? kysyin hajamielisesti.

Samille harppoi levottomana edes takaisin vierelläni.

– Minä pelkään, Nelli. Pelkään puolestasi. Pelkään joka päivä kuollakseni, että löydän sinut ranteet auki viillettyinä tullessani kotiin, enkä kestä sitä enää. Sinun on mentävä hakemaan apua.

– En jaksa, sanoin väsyneesti ja painoin pääni käsiini.

– Minä vien sinut lääkäriin, jos vain suostut. Suostuthan? Sami aneli, ja joku minussa liikahti ja säälin häntä. Hänen vuokseen menisin. Vaikka olen minä kyllä tosi väsynyt, ajattelin heti perään.

– Hyvä on, sanoin viimein, ja pureskelin levottomana hiusteni latvoja.

Samille teki mitä lupasi ja hoiti kaiken puolestani. Sain ajan seuraavalle päivälle.

Minulle määrättiin ahdistuslääkkeitä. Sain myös unilääkkeitä, jotta saisin nukuttua.

– Eikö se psykiatri määrännyt terapiaa noiden mömmöjen lisäksi? Sami ihmetteli, kun kävelimme takaisin kotiin käytyämme ensin apteekin kautta hake-massa lääkkeeni.

– Ei se mitään terapiasta puhunut, mumisin ja tui-jotin jalkoihini.

– Ihme meininkiä kun lääkkeillä hoidetaan sielun-vammoja, eiväthän ne lääkkeet poista sitä syytä miksi olet masentunut, ne ovat vain särkylääkettä pahimpaan kipuun. Luulisi että terapia olisi sinullekin paljon oleel-lisempi asia, Sami pyhähti.

– Käynhän minä juttelemassa Tomin kanssa.

– Onneksi, toivottavasti siitä alkaisi olemaan vielä enemmän apua, kun aloitat nuo lääkkeet.

Olin hiljaa. En uskonut enää siihen, että koskaan enää voisin elää normaalia elämää. Tuntui kummalliselta edes ajatella, että joskus vielä voisin tuntea iloa tai onnellisuutta. Sitä en kuitenkaan sanonut Samille. Olin käynyt juttelemassa Tomin kanssa jo useamman viikon, mutta tuntui, että kaikki vain paheni kun muistelin avioliittoani. Mieluiten olisin halunnut vain unohtaa kaiken. Tomi oli kyllä sanonut, että oloni voisi aluksi pahentua, kun kävimme läpi tuskallisia muistoja, mutta sitten sen pitäisi alkaa helpottaa. Hän oli verrannut parantumisprosessiani tulehtuneen haavan avaa-miseen. Kipu saattoi aluksi pahentua, mutta kun haava puhdistettaisiin ja laastaroitaisiin, se paranisi ajallaan.

Olin ottanut ensimmäisen ahdistuslääkkeen ja minulle oli tullut siitä vähän huono olo. Unilääke auttoi

minua nukkumaan yöni hyvin, ja aamulla oloni oli hiekan murusen verran inhimillisempi.

Kolmen viikon kuluttua lääkkeiden aloituksesta huomasin yhtenä aamuna, että pihapuussa oli orava, ja minun teki mieli mennä ulos katsomaan sitä. Se yllätti minut ja ilahdutti minua, tunsin kauan tuntemattomana pysyneen tunteen heräävän minussa hetkeksi. Kun kerroin tämän Samille, hän riemastui kauheasti ja halasi minua.

– Tästä se paraneminen lähtee, voi Nelli miten iloinen olen puolestasi! Sami hihkui ja pyöritti minua ympäri nostaen minut ilmaan.

Nauroin, pitkästä aikaa, ja se tuntui hyvältä.

5. Luku

En tiedä johtuiko se enemmän lääkkeistä vai Tomin ammattitaidosta, että masennukseni oli alkanut hälvetä hieman ja olin alkanut saada jonkinlaista toimintakykyä takaisin. Ajattelin, että ehkä elämä ei ollutkaan täysin turhaa, että ehkä minullakin oli siinä jokin pienen pieni tarkoitus ja että ehkä ihan kaikki ihmiset eivät vihanneet minua. Pirteämpään olotilaani vaikutti myös se, että olin eilen viimein muuttanut omaan asuntooni, ja se tuntui siltä, että aloin viimein saada otetta omasta elämästäni.

Oli lauantai-aamu, ja Tuulian viimeinen lauantai naimattomana naisena, sillä ensi viikon lauantaina hän menisi naimisiin. Olin lähdössä Tuulian ja Pauliinan kanssa kaupungille katsomaan kaasojen juhlapukuja. Pauliina oli tietysti nähnyt omansa jo, mutta minä olin ollut liian välinpitämätön, enkä ollut jaksanut lähteä mukaan. Olin ollut surkea ystävä, mutta aioin parantaa tapani.

Kummallista kyllä, ettei minua suuremmin ahdistanut, vaikka tänään oli minun ja Peten hääpäivä. Emme olleet vielä virallisesti eronneet, koska harkinta-aika ei ollut vielä mennyt umpeen. Marraskuussa harkinta-aika

kuitenkin loppuisi ja voisin hakea lopullista eroa. Miten vapauttavalta ajatukselta se tuntuikaan.

Päiväni ensimmäinen tehtävä oli käydä työvoimatoimistossa. Tunsin voimieni palanneen sen verran, että pystyisin ja haluaisin jo työskennellä. Jaksoin jopa suunnitella keväällä hakevani taas kerran yliopistoon. Kerroin suunnitelmistani työvoimavirkailijalle.

Sitten suunnistin kahville Tuulian ja Pauliinan kanssa, ja sen jälkeen menimme katsomaan juhlamekkojamme. Tuulian valitsema puku oli polvipituinen sifonki satiini-nimekko, jossa oli edessä rypytykset ja toisella puolella vino olkahihna. Pauliinalle Tuulia oli valinnut ruskean, ja minulle vihreän mekon. Puku oli kyllä kaunis, mutta minua epäilytti miten se sopisi minulle. Minulla oli rumat polvet, niin kuin Pete oli aina toittanut, enkä halunnut, että polveni näkyisivät yhtään.

– Mitä mieltä olet siitä? Tuulia kysyi säteillen onnea, kun olin sovittamassa pukua.

Tunsin oloni alastomaksi ja melko lailla rumaksi siinä mekossa mutten tohtinut pahoittaa Tuulian mieltä. Totuus oli, että jos olisin itse saanut päättää, olisin ehkä pukeutunut säkkiin ja tuhkaan ja vetänyt muovipussin päähäni, niin että kukaan ei olisi nähnyt minua. Se ei kuitenkaan ollut todellinen vaihtoehto kaason asuksi, joten kai tämä kävisi yhtä hyvin kuin mikä tahansa muukin puku. En kuitenkaan näyttäisi missään hyvältä.

– Kyllähän se kaunis on, sanoin.

Puku saattoi olla kaunis, vaikka kantaja olisi susiruma.

– No hyvä. Sitten otetaan ne.

Sen jälkeen lähdimme minun luokseni, koska he halusivat nähdä uuden asuntoni.

Rappukäytävässä oveni takana kökötti jokin kasvi. Siinä oli isot vihreät lehdet ja valkoiset kukat. Lisäksi multaani oli työnnetty yksi valkoinen päivänkakkara.

– Mikä tuo on? Pauliina ihmetteli ja meni koskettamaan kukan lehtiä.

– En tiedä. Miksi joku on tuonut huonekasvin oveni taakse, sanoin hämilläni ja katsoin kukkaa tarkemmin. Ruukussa oli lappu. Paperissa luki ”Hyvää hääpäivää *rakas*. Osaat lukea viestin. Se on amatsoninlilja”

– Mitä hittoa tuo tarkoittaa? Osaat lukea viestin? Tuulia ihmetteli, kun kurkisteli viestiä selkäni takaa.

– Pete kai haluaa kertoa viestinsä kukkien välityksellä, mutisin.

Sydämeni jyskytti korvissa saakka ja aloin pälyillä ympärilleni yhtäkkiä pelkoa täynnä.

– Mitä?! molemmat ystäväni älähtivät.

– Hänellä oli joskus suhteemme alkuaikoina tapana tehdä samaa. Tuoda kukkia ja sitten arvuutella minulla mitä kukat tarkoittivat. Joskus piti arvata lukumäärän mukaan, joskus värin ja joskus kukan lajin mukaan. Se oli hänestä hauskaa ja romanttista. Ja oli se minustakin. Silloin. Viestit olivat yleensä romanttisia, intohimoisen rakkauden tunnustuksia. Jotenkin epäilen, että nämä ei nyt tarkoita ihan sitä.

Painelin sisälle vilkuillen yhä vainoharhaisesti ympärilleni ja Tuulia ja Pauliina tulivat perässä kantaen kasvia.

Avasin tietokoneen ja aloin tutkia merkityksiä. Pienen selailun jälkeen löysin etsimäni.

– Amatsoninlilja: Vaarallinen rakkaus, valkoinen päivänkakkara: älä ole minulle uskoton.

– Onkohan tuo olevinaan jonkinlainen varoitus? Tuulia kysyi varovasti ja vilkaisi kasveja epäluuloinen katse silmissään.

– Ilmeisesti, sanoin kädet vapisten, ja otin kasvin kainalooni.

– Mitä sinä teet?

– Käyn kippaamassa tämän roskikseen, en halua nähdä tätä enää.

– Kannattaako sinun mennä yksin? Mitä jos Pete kyttää jossain lähistöllä ja odottaa että tulet yksin ulos?

– Enhän minä voi sisälläkään jatkuvasti puileskellä, sanoin, vaikka oikeasti olin järkyttynyt ja peloissani.

Miksi Pete lähetti minulle kukkia? Tämä oli jo toinen kerta. Uhkailiko hän? Mihin hän oikein pyrki? Ainakin hän oli onnistunut pilaamaan päiväni. En uskaltaisi nukkua seuraavaa yötä yksin, joten pyysin Pauliinaa jäämään yöksi.

Illalla yritimme välttää puhumasta Petestä, sillä jopa Pauliina piti Peten kahta lähestymistä pelottavina. Mietin synkkänä, että siinä oli jotakin mustalla tavalla huvittavaa, että Pete onnistui tekemään kukistakin pelottavia. Puhuimme sen sijaan Tuulian häistä ja suunnitelimme sulhasen ryöstöä. Mietimme tehtävää, joka Tuulian pitäisi tehdä saadakseen miehensä takaisin.

Vaikka en nukkumaan mennessäni muistellut Peten kukkalähetystä, se silti tuli painajaisiini. Painajaisessani kukan mukana oli Petelle jättämäni barbi jolta puuttui pää. Sen jälkeen Pete ilmestyi uneeni veitsi kädessään. Heräsin hikoillen kylmää hikeä, enkä uskaltanut enää nukkua loppuyönä. Kuuntelin jokaista risahdusta, ja säikähdin kun jonkun naapurin ovi kolahti yöllä kiinni.

Minun pitäisi hommata oveen järeä turvalukko sekä turvaketju. Heti huomenna.

Aamulla eilen roskiin heittämäni kukat - molemmat niistä - oli tuotu takaisin oveni taakse.

6. Luku

Tuulian häöpäivä valkeni aurinkoisena, mutta kylmänä. Aamulla valmistelut aloitettiin aikaisin. Veimme ensin hermostuneen morsiamen kampaajalle, ja sillä välin kun morsianta kammattiin ja meikattiin, Pauliina ja minä kävimme juhlapaikalla tekemässä viime hetken koristelut valmiiksi. Valkoiset pöytäliinat oli levitetty pitkille pöydille jo eilen. Asettelimme paikalleen vieraiden paikkakortit ja pienissä somissa sifonkipusseissa olevat hääkarkit. Olimme eilen taitelleet lähes koko päivän lautasliinoja joutsenen malliseksi, ja nyt asettelimme lautasliinat pöytään. Tuulialla oli kaunis ajatus yksiavioisista joutsenista, jota hän halusi käyttää koristeissa. Kukat, niin kuin kaikki muukin koristelu oli toteutettu syksyn värien teemalla, ja pöytäkoristeissa loistivat oranssi ja punainen ruusu, ja pöydille ripoteltiin puolukanvarpuja.

Kaiken viime hetken valmistelun jälkeen seisoi minua vihdoin kirkossa. Minua ahdisti hieman seisoa siinä edessä, vaikka tiesin, että ihmiset eivät keskittyneet minuun, vaan häöpäriin. Siltikin kiskoin kokoajan mekkoani alapäin ja kuvittelin miten ihmiset supisivat miten kamalan ruma toinen kaasoista oli.

Odotimme Pauliinan kanssa alttarin sivussa ja bestman odotteli sulhasen kanssa vastapäätä meitä. Tuulian isä saattoi hänet käytävän puoliväliin häämarssin soudessa ja hän näytti ylpeältä tyttärestään. Timo meni Tuuliaa vastaan, ja katsoi sitten morsiantaan niin rakastuneen näköisenä, että yksi jos toinen kaiveli jo nyt nenäliinojaan esiin, vaikka seremonia ei ollut vielä edes kunnolla alkanut.

Tuulian hääkimppu oli syksyisen teeman mukainen, se laskeutui kauniisti Tuulian hääpukua myötäillen, ja siinä oli punaisia ruusuja ja gerberoita, keltaista orkideaa ja punaista hypericum marjaa. Hääpuvun yläosassa oli koristeellisia hopeisia helmiä, muuten se oli Tuulian valitsemaksi yllättävän yksinkertainen. Hänen hiuksensa olivat kauniisti nutturalla, ja hiuskoristeena oli kolmikerroksinen tiara, jossa oli pieniä hopeisia kukkia. Tuulia oli niin kaunis ja niin säteilevän onnellinen, että melkein tirautin kyyneleen itsekin. Tänään mikään ei saisi mennä pieleen. Halusin omalta osaltani varmistaa, että Tuulian hääpäivästä tulisi ikimuistoinen. Minulla oli paljon hyvitetävää kun en ollut osallistunut järjestelyihin.

Tuulian 16-vuotias serkku Anni lauloi kirkossa laulun ”tahdon oikeesti olla sinun”, ja siinä vaiheessa minäkään en enää pystynyt pidättelemään kyyneleitä. En tiedä miten noin nuori tyttö saikin lauluunsa niin syvää tunnetta. En ole varma kumpaa itkin enemmän, sitä että olin niin onnellinen Tuulian puolesta vai omaa rikkoutunutta avioliittoani. Tällaisena päivänä muistin väkisinkin päivän, jona itse olin astunut alttarille täynnä rakkautta ja toivoa.

Seremonian jälkeen menimme Pauliinan kanssa jakamaan vieraille ruusunlehtiä, joita he kohta saisivat heittää onnellisen hääparin niskaan.

– Onko tuo Mika? Pauliina kuiskasi sitten kun häävieraat alkoivat parveilla ulos kirkosta.

– Onhan se, myhäilin.

Tuulia oli halunnut rakkauden huumassaan toimia Pauliinan Amorina, ja oli kysynyt minulta voisiko hän kutsua Mikankin juhliinsa. Tiesimme molemmat, että Pauliina oli ollut ihastunut Mikaan silloin, kun minä seurustelin Mikan kanssa. Hyvänä ystävänä Pauliina ei kuitenkaan ollut halunnut tehdä asialle mitään senkään jälkeen, kun Mika ja minä olimme eronneet. Ei sittenkään, vaikka olin sanonut hänelle, ettei minua haittaisi. Pauliina oli tosi ystävä, mutta uhrasi turhaan mahdollisuuden onneen takiani, koska en ollut itse enää millään tavoin kiinnostunut Mikasta.

Huomasin Pauliinan katseeseen ilmestyvän säteilyn kun hän yritti etsiä Mikan katsetta, ja toivoin sydämes-täni heidän löytävän toisensa.

Saatettuamme Tuulian hääpukuineen limusiiniin aloimme itsekin tehdä nopeasti lähtöä hääpaikalle. Meidän piti olla perillä ennen morsiusparia ja muita vieraita. Arttu, Timon bestman hoitaisi pääasiassa seremoniamestarin tehtävät ja minulle ja Pauliinalle jäisivät sitten muut opastustyöt, häälahjojen vastaanotto ja pitopalveluhenkilökunnan kanssa kommunikointi.

Häät olivat kohtuullisen isot, vieraita oli melkein 150, ja hääparin saavuttua paikalle kesti hetken ennen kuin saimme onnittelujonon muodostettua. Pitopalveluhenkilökunta huolehti kuohuviini tarjoilusta ja kun onnittelet oli suoritettu, nostimme hääparin maljan ulkona

Artun johdolla. Sisätiloihin siirryttiin melko nopeasti, koska ulkona oli kuitenkin syyskuisen viileä keli, vaikka aurinko paistoikin.

Oli oma ohjelmanumeronsa, kun kaikki etsivät paikakarttojen avulla oman pöytänsä. Kun kaikki olivat löytäneet paikalleen, saatoin käydä ohjeistamassa pito-palvelua että ruokailun valmistelut voitaisiin aloittaa.

Otimme Pauliinan ja Artun kanssa ruokaa viimeisinä, ja ihailin hetken herkuista notkuvaa pöytää. Erilaisia salaatteja oli paljon, oli vihreää salaattia, porkkanaval-kosipuli salaattia, marinoituja kasviksia, ja sienisalaattia. Syksyiseen menuun sopien pääruokana oli riistikäristystä ja perunamuhennosta puolukkahillon kera. Lisäksi oli possun ulkofilettä konjakki-kerma kastikkeessa ja kermaperunoita, ja lapsille oli erikseen lihapullia. Ruuan kanssa oli tarjolla viiniä, ja otin tyytyväisenä yhden lasillisen. Syönnin jälkeen totesin taas kerran, että hyvä ruoka, ehkä lasi viiniäkin, teki ihmeitä mielialalle.

Ruokailun jälkeen kävimme ryöstämässä sulhasen, Pauliina työnsi sukkahousut Timon päähän ja me muut kiskoimme hänet mukaamme. Tuulia sai tehtäväkseen kirjoittaa miehelleen rakkausrunon joka hänen piti lausua Timolle puhelimen kautta. Runosta tuli melko koskettava ottaen huomioon miten nopeasti se kirjoitettiin. Tuulialla oli kiire saada sulhonsa takaisin.

Kun morsiuspari oli taas onnellisesti saatettu yhteen, oli minun aika mennä taas keittiöön, oli kahvin ja hääkakun aika. Hääkakku oli viisikerroksinen. Koristelussa oli käytetty suklaasta ja sokerimassasta tehtyjä vaahteranlehtiä ja syksyisiä kukkia. Tuulia ja Timo olivat päättäneet että he eivät tee polkaisuja, heidän mielestään se oli typerä perinne joka jouti romukoppaan.

Kahvittelun jälkeen oli ohjelmassa hauskoja hääleikkejä, ensimmäisenä tuttu juttu leikki. Olin suunnattoman tyytyväinen, että en joutunut osallistumaan niihin karkeloihin. Siinä vaiheessa iltaa vieraat olivat jo hyvin vapautuneissa ja hilpeissä tunnelmissa, koska alkoholia oli ollut tarjolla paljon, vaikka varsinainen booli tuotaisiinkin vasta häävalssin jälkeen ja kun pienimmät lapsivieraat olisi viety nukkumaan.

Illan yksi kohokohdista, häävalssi, oli vuorossa melkein viimeisenä. Tuulia ja Timo liihottelivat lattialla kuin olisivat ikänsä tanssineet yhdessä. Tunsin taas pienen, ikävän kateuden vihlaisun, kun katsoin miten rakastuneesti ja ihailevasti Timo Tuulialla katsoi. Voi miten olisin halunnut, että Pete olisi joskus vielä katsonut minuun tuolla tavoin. Kateuden tunne meni onneksi äkkiä ohi, ja osasin taas iloita Tuulian puolesta, siksi, että hän oli löytänyt hyvän miehen, eikä joutuisi koskaan kärsimään samanlaisesta helvetistä, mistä itse olin kärsinyt. Myös me kaasot pääsimme lattialle, meitä pyörittivät niin morsiamen ja sulhasen isät kuin veljekin. Myös Mika tuli yllätyksekseni hakemaan minua tanssiin. Valssasin Mikan kanssa ja vaihdoimme siinä ohessa kuulumiset. Minua huvitti, kun hän lopuksi kysyi minulta vähän jurosti mitä tuumaisin siitä jos hän hakisi Pauliinaa tanssiin. Nauroin hänelle ja sanoin, että ei hänen minulta tarvinnut siihen lupaa kysyä, ja olisi hyvin suotavaa että hän hakisi Pauliinaa. Mietin voisiko olla mahdollista että Mika olisi ollut yhtä kiinnostunut Pauliinasta, mutta ollut yhtä kaikki herrasmies ja jättänyt ystäväni iskemisen väliin erottuamme? Vaikka en Mikasta välittänytkään, niin jo ennestään olematonta itsetuntoani kirpaisi hieman, että hän oli

saattanut katsella Pauliinaa sillä silmällä jo silloin kun me vielä olimme yhdessä.

He tanssivat yhdessä useamman kuin yhden tanssin ja Pauliina näytti täysin lumoutuneelta. Sami taas tanssi Teresan kanssa niin kuin muuta maailmaa ja muita ihmisiä ei olisi olemassakaan. Sisintäni kirpaisi taas. Tiesin olevani itseks, mutta jos Mika ja Pauliina löytäisivät toisensa, olisin kohta ainoa yksinäinen kavereideni keskellä. Muut menisivät naimisiin, perustaisivat perheen, ja minä olisin se sääliävä eronnut nainen, jota kukaan mies ei halunnut. Hetkeksi mielialani synkistyi näiden ajatusten myötä. Sitten tajusin miten typerä olin, ja yritin iloita ystävieni onnesta, jonka he todellakin olivat ansainneet. Heidän onnensa ei ollut minulta pois.

Ohjelmassa oli enää jäljellä vain morsiuskimpun heitto. Minä olin yhä erohakemuksesta huolimatta naimisissa oleva nainen, joten en osallistunut sinkkunaisten kimpun tavoitteluun. Pauliina sai kimpun ja tuuletti hänelle hyvin epätyypilliseen tapaan villisti. Ehkä se johtui viinistä, ehkä Mikasta, en tiedä, mutta Pauliina oli epätavallisen villi ja nauravainen, tyyppillisestä hillitytystä ja hallitusta viilipytystä ei ollut jälkeäkään.

Raahasimme boolit pöytään ja juhlat jatkuivat pitkälle aamun tunteihin saakka. Morsiuspari poistui keskiyön paikkeilla mökkiinsä, mutta meidän velvollisuutemme oli jäädä niin pitkäksi aikaa kuin viimeinenkin vieras olisi lähtenyt kotiin tai yläkertaan yöpymispaikkaansa.

Kolmen aikaan istuin silmät ristissä penkillä ja toivoin että ihmiset tajuaisivat lähteä nukkumaan. Sami ja Teresa olivat poistuneet melkein heti Tuulian ja Ti-

mon lähdettyä ja Pauliinakin oli kadonnut jonnekin Mikan kanssa. Arttu oli vielä paikalla, vaikkakin kännissä kuin käki. Toisaalta se ei haitannut, ei meidän tarvinnut siivota kun vasta aamulla. Juhlapaikan piti olla siivottuna vasta kahdeltatoista.

Viimeinenkin innokas juhlija poistui nukkumaan puoli viideltä, jolloin toikkaroin itse yläkertaan ja nukahdin heti ilman unilääkkeitä.

7. Luku

Neljän päivän kuluttua häistä postiluukustani tipahti valokuva, jossa minä seisoin heittämässä ruusunlehtiä Tuulian ja Timon päälle onnellinen hymy huulillani. Kuvan takana oli teksti: ”Olit säteilevä kaaso, rakkaani, mutta vieläkö muistat omat valasi?”

Valahdin taas veltoksi. Sain kylmiä väreitä ja vedin verhot kaikkien ikkunoiden eteen. Juoksin laittamaan oveen turvaketjun. Sitten kyyhötin huoneen nurkassa sydän hakaten vimmatusti. Nyt viimeistään oli täysin selvää, että Pete seurasi elämäni. Seurasi sitä erittäin tiiviisti. Minua kylmäsi ajatus siitä, että hän oli ollut niin lähellä minua, että oli saanut otettua valokuvan. Myös uuden osoitteeni olisi pitänyt pysyä häneltä salassa, sillä olin laittanut kaikki mahdolliset tietoni salaiseksi.

Mihin se mies oikein pyrki? Halusiko hän pelotella minut hengiltä?

8. Luku

Olin saanut työpaikan, jossa aloittaisin maanantaina. Hypin riemusta saatuani puhelun. Pete olisi halveksinut työtäni, sillä se oli vain hyllyjen täyttöä kaupassa aamupäivisin, mutta itse olin ylpeä itsestäni. Ja onneksi minun ei enää tarvinnut välittää siitä, mitä mieltä Pete oli valinnoistani. Sain pukeutua niin kuin tahdoin, olla töissä missä tahdoin, nähdä ketä halusin ja milloin halusin, eikä minun tarvinnut enää kysyä lupaa jokaiseen askeleeseeni. Se alkoi päivä päivältä tuntua paremmalta.

Olin päässyt sen verran jaloilleni, että jaksoin tehdä töitä, pystyin taas olemaan kunniallinen kansalainen, jolla oli oma koti ja työ, en ollut enää pelkkä hyödytön loinen, jollaiseksi olin aiemmin itseni kokenut. Lisäksi illalla lähtisin Samin kanssa raamattupiirin porukan illanviettoon. Tarkoituksena oli pelata lautapelejä, ehkä katsoa jokin leffa ja rentoutua muuten vain. Illanvietto järjestettiin nyyttäri periaatteella, ja olin luvannut tehdä sinne kanasalaatin.

En voinut käsittää sitä, kuinka elämäni oli alkanut näin äkkiä järjestyä. Ensin olin ollut monta kuukautta aivan pohjalla, ja nyt yhtäkkiä minulla oli oma koti, työ, ja ystäviä. Toki jouduin vielä syömään ahdistus- ja unilääkkeitä. Jollen ottanut unitablettia, valvoin koko yön

kuunnellen rasahduksia ovelta, peläten Peten tulevan, vaikka tiesin, että hän ei murtautuisi kotiin. Silti pelkäsin, ehkä järjen vastaisestikin enemmän yöllä oman kotini hiljaisuudessa, kun päivällä kulkiessani yksin kadulla, jossa hän aivan hyvin voisi minut nähdä ja saada kiinni. Tuntui piinaavalta, kun en tiennyt mitä hän aikoi. Miksi hän lähetteli kukkia ja viestejään, mutta ei näyttäytynyt minulle?

Vietin päivän lenkkeillen ja lukien, ja iltapäivästä aloin tehdä lupaamaani salaattia. Sami ja Teresa tulivat hakemaan minua kuudelta, ja kävelimme yhdessä Joonalle.

Kun Joonaa avasi oven ja katsoi minuun hymyillen toivottaessaan meidät tervetulleeksi, tunsin tuttua pientä nipistelyä vatsanpohjassa. En välittänyt pohtia tarkemmin sen merkitystä. Risto istui jo sohvalla mättämässä sipsejä suuhunsa, ja alkoi heti Teresan nähdesään lopottaa pikku Kalle vitsiä.

– Säästä meidät tuolta, Teresa sanoikin ja tunki kädet korvilleen.

– Mutta jos muut haluaa kuulla, Risto sanoi muka loukkaantuneena.

– Risto. Ei halua, usko pois.

– Usko pois? En minä halua uskoani pois heittää, se on minulle arvokasta, Risto sanoi ymmärtäen tahallaan väärin, ja Teresan korvista olisi noussut savua, jos sellainen olisi ylipäätään mahdollista.

– Onko Sara tulossa? Sami näki parhaaksi vaihtaa puheenaihetta, ja veti Teresan kainaloonsa sohvalle.

– Joo Sara tulee vähän myöhässä, Joonaa vastasi ja alkoi sitten kattaa pöytään herkkuja joita olimme tuoneet mukamme.

Syötyämme pelasimme keittiön pöydän äärellä Alias-ta, en ollut hyvä selittämään sanoja ja aloin tuntea olo-
ni epävarmaksi. Ajattelin muiden pitävän minua tyh-
mänä ja yksinkertaisena.

– Mitä ajattelisitte siitä vaellusreissusta tänä kesänä?
Koetettaisiinko saada yhtä aikaa viikko vapaaksi? Joo-
na kysyi, kun ensimmäinen peli oli pelattu loppuun.

– Mikä vaellusreissu? kysyin uteliaana.

– No me ollaan jo neljä vuotta suunniteltu karhun-
kierrosta, mutta ei olla vielä saatu viikkoa samaan ai-
kaan lomaa. Ajattelin, että jos tänä kesänä onnistuisi,
Joona totesi.

– Minä ainakin haluaisin lähteä, sanoin unohtaen
ujouteni.

– Joo kyllä se olisi hyvä idea, Teresakin sanoi.

– No se on sitten sovittu. Olisiko hyvä idea yrittää
lähteä viikkoa ennen juhannusta? Minulla oli vähän
sellainen idea, että olisi menty juhannukseksi jollekin
mökille vaelluksen jälkeen, Joona sanoi.

– Kuulostaa tosi hauskalta. Mutta mökki pitäisi
sitten varata melkein heti, ne menevät tosi aikaisin,
Teresa sanoi innokkaana.

– Mitenkäs meidän parisuhteelliset, Sara, Risto,
mitä puoliset tykkää jos lähdette viikoksi meidän mu-
kaan? Joona uteli.

– Riina hyppii varmaan riemusta jos pääsee minus-
ta viikoksi eroon ja varsinkin kun hän tietää, että me-
nen vaeltamaan. Se aina nipottaa minulle siitä, etten
liiku tarpeeksi, Risto vastasi.

– Niin ja Lasse tietää miten monta vuotta me on
yritetty toteuttaa tätä vaellusta, eikä hän ole rajoittavaa
tyyppiä. Pitää minun tietysti keskustella hänen kans-

saan, mutta tänä vuonna olisi vielä hyvä lähteä erikseenkin, kun ei ole vielä lapsia. Ja juhannukseksi varmaan puolisoikin voisi tulla sinne mökille? Sara varmisti.

– Totta kai, vuokrataan tarpeeksi iso paikka että kaikille on tilaa, Joono sanoi hövelisti.

– Ja meidän ipana voisi mennä isovanhemmille hoitoon, saataisi laatuaikaa Riinan kanssa, Risto myhäili.

Minusta tuntui omituiselta, että he olivat parisuhteessa ja saattaisivat silti tehdä jotakin omaa. Minulle tuollainen ei olisi koskaan ollut mahdollista, ei Peten kanssa.

– Katsotaanko se mökki saman tien? Joono kysyi ja oli jo avaamassa konettaan.

Huomasin, että hän otti aina asioista kiinni saman tien ja alkoi järjestää asioita joista sovittiin. Se oli positiivinen piirre, sillä mikään ei ollut ärsyttävämpää kuin suunnitella ja innostaa ihmisiä ja sitten jättää asiat hautumaan puolitiehen.

Selailimme mökkejä, mutta Rukan mökit tuntuivat olevan aika hintavia. Lopulta löysimme Keski-Suomesta hienon kymmenen hengen hirsimökin, joka oli järven rannalla ja jossa oli erillinen rantasauna, hintakin tuli suhteellisen halvaksi näin isolla porukalla. Joono lupasi soittaa mökistä heti maanantaina, ja vuokraisi sen jos se olisi vapaana.

Ilta oli hauska lukuun ottamatta Aliaksen peluuta, ja suunnitelmat kesälle innostivat minua. Kun ilta sitten päättyi ja kaikki alkoivat tehdä lähtöä, kello oli jo yksi yöllä.

– Voisin saattaa sinut kotiin? Joonan ehdotti minulle, kun vedin takkia päälleni.

– Ai, no kiitos, en kyllä tykkääkään kulkea yksin kaupungin läpi tähän aikaan, sanoin ja ajattelin Peteä värähtäen.

– Niin ajattelinkin. Kaupungilla liikkuu tähän aikaan kaikenlaista hiihtäjää, eikä siellä ole kiva liikkua yksin, Joonan sanoi vetäessään takkia päälleni.

Joonan herrasmiesmäisyys teki minuun vaikutuksen. Kuinka moni mies enää nykypäivänä lähti saattamaan naista kotiin?

Kun kävelimme Joonan kanssa humalaisten joukkojen ohi, olin kiitollinen siitä, että hän oli mukana. En tiedä miksi, mutta olin aina vähän pelännyt humalaisia miehiä, puhumattakaan siitä, että pelkäsin Peten ilmaantuvan jonkin kulman takaa kimppuuni. Joka tapauksessa en voinut kiistää sitä, että oloni oli hassusti jännittynyt, kun nyt olin ensimmäistä kertaa Joonan kanssa kahdestaan. Joonan oli kuitenkin oma rento itsensä, ja ajattelin olevani hölmö, kun vielä tämän ikäisenä jännitin tällä tavalla olla miehen kanssa kahdestaan.

– Oletko sinä vaeltanut aikaisemmin jotain pidempiä vaelluksia? Ajattelin vain, kun olit niin innokas siitä kesän vaelluksesta, että tykkäätkö yleensäkin liikkua luonnossa? Joonan uteli.

– Kyllä minä tykkään luonnosta, tykkäsin nuorempana käydä sienestämässä ja joskus keräsin marjojakin, mutta sitäkin en ole kyllä harrastanut enää vuosiin. Harmi sinänsä, metsässä kyllä sielu lepää, kun saa siellä yksinään kulkea ja kuunnella lintuja ja hiljaisuutta. Missään varsinaisella vaelluksella en kyllä ole käynyt ker-

taakaan, vaikka olen kyllä haaveillut isostakin vaelluksesta. Suunnittelin nimittäin yhdessä vaiheessa lähteväni vaeltamaan sen Santiago de Compostelan pitkän pyhiinvaellusreitini itsekseeni, mutta siihen ei ole vielä tullut tilaisuutta.

– Oho. Melko kunnianhimoinen unelma, Joono sanoi ja vilkaisi minuun uteliaana. – Kiva kuulla, että tykkäät olla metsässä. Itsekin tykkään marjastaa, sienistä en tosin tiedä mitään, joten ne olen jättänyt suosiolla rauhaan, hän naurahti.

– No sieniiä ei kyllä paranekaan kerätä jos ei ole varma siitä mitä kerää.

– Entä talvisin, tykkäätkö hiihtää, metsässä tai muuten?

– En todellakaan, en muutenkaan tykkää liikkua talvella ulkona yhtään ylimääräistä, inhoan kylmää, sanoin värähtäen.

– Harmi, olisi ollut kiva pyytää sinut mukaan hiihtolenkille, sitten kun lunta tulee. Minusta mikään ei vedä vertoja talviselle metsälle, on niin hiljaista ja kun on hiihtänyt pitkän lenkin, voi juoda termarista kuumat kaakaot ja sytyttää nuotion ennen kotiin lähtöä. Ehkä haluaisit kokeilla joskus?

– Hmm, mumisin vastaamatta oikeastaan mitään. Joono tuntui yllättävän innokkaalta viemään minut kahdestaan metsään, ja ihmettelin sitä. Hänen kaltaisellaan urheilullisella, komealla miehellä luulisi riittävän treffiseuraa, miksi häntä kiinnosti lähteä minun kansani?

– Et taida olla kovin innostunut ideasta? Johtuuko se hiihtämisestä vai minusta? Joono kysyi melko suoraan ja katsoi minua kysyvästi.

– Ei se sinusta johdu, minun elämäntilanne on nyt vain sellainen, etten..., keskeytin ja mietin mitä sanoisin. Ehkä Joonan kutsu ei ollut ollut mikään treffipyyntö, vaan hän kaipasi vain kaveria lenkkipolulle. Eihän hiihtolatu varsinaisesti ollut mikään treffipaikka, enkä halunnut nolata itseäni luulemalla hänen tahtovan enemmän kuin oikeasti tahtoikaan.

– Olen tainnut ymmärtää jotakin pahasti väärin päätellen tuosta vaivautuneesta hiljaisuudestasi, Joono sanoi pehmeästi. – Anteeksi, en tarkoittanut ahdistella sinua tai asettaa sinua vaikeaan tilanteeseen, jotenkin luulin, että sinäkin halusit tutustua minuun, mutta ilmiselvästi olen tulkinut katseesi väärin, hän jatkoi vähän nolona.

– Et sinä ole ymmärtänyt mitään väärin. Minusta olisi mukavaa tutustua sinuun paremminkin, mutta..., taas mietin mitä sanoisin, että en loukkaisi häntä.

– Mutta vain ystävänä? hän täydensi ystävällisesti.

– Niin, ainakin nyt aluksi. Tarkoitan, että olet kiinnostava mies ja kaikkea, mutta minä en nyt juuri voi aloittaa uutta seurustelua tai tapailua. Tai mistä minä tiedän tarkoittitko edes sellaista? sanoin punastuen nolona.

– Niin, kyllä minä tarkoitin. Olet kiehtonut minua siitä saakka, kun näin sinut ensimmäisen kerran ja ymmärsin katseistasi, että tunne olisi ollut molemminpuolinen. Taisin kuitenkin edetä liian nopeasti ja säilyttää sinut. Peruutetaanko pari askelta ja kuvitellaan, että tätä keskustelua ei tapahtunutkaan?

– Sovitaan niin, sanoin helpottuneena.

– Niin, haluaisit siis lähteä vaeltamaan Ranskaan? Miksi niin kauas ja miksi niin pitkä matka? Joonä sitten kysyi jatkaen aiempaa keskustelua.

– En tiedä. Se vain on ollut haaveeni pitkään. Mutta onhan se vähän typerää, varsinkin kun minulla ei ole kokemusta vaeltamisesta, en yhtään tiedä miten rankkaa se on, tai edes pidätkö siitä todellisuudessa, ja olin lähdössä ensimmäiseksi vaeltamaan satoja kilometrejä yksikseni, hymähdin.

– No, nythän saat sitten jotain tuntumaa, 80 kilometriä on lyhyt matka siihen verrattuna mitä olet suunnitellut, mutta saat siitä varmasti käsityksen tykkäätkö ylipäätään vaeltamisesta,

– Niinpä. Parempi kyllä harjoitella ensin vähän lyhyemmällä matkalla ennen kuin lähtee melkein tuhatta kilometriä vaeltamaan, naurahdin. – Entä sinä, oletko sinä vaeltanut paljonkin?

– Veljeni Miskan kanssa on käyty Lapissa monena kesänä. Yhtenä kesänä mentiin Norjaan saakka. Tykkäämme molemmat kalastamisesta ja Lapissa on mahdollisia koskikalastus mahdollisuuksia.

– Ai, no kaloista minä en kyllä tiedä mitään. Minusta onkiminen on aina ollut jotenkin raakaa touhua, kun se koukku jää sillä tavalla kalaparan kiduksiin.

– Kalastus on kuitenkin rentouttavaa puuhaa, saa olla luonnossa ja ajatella rauhassa omia ajatuksiaan, ja samalla jännittää koska nappaa. Jäät paljosta paitsi. Oletko koskaan maistanut nuotiolla paistettua tuoretta taimenta?

– No en kyllä ole, myönsin nolona.

– Se puute pitää joskus korjata, Joonä naurahti.

– Onko Miska sinun iso- vai pikkuveli? kysyin vaihtaen puheenaihetta.

– Pikkuveli, vaikka on hänkin jo 27-vuotias. Toinen veljeni Timo on 25. Ja on minulla vielä kaksi sis-koakin, pikkusisko Maria ja isosisko Susanna. Susannalla on jo perhe, ja hänen Jeremia poikansa on nyt 2-vuotias. Jeremia on minun kummipoika, upea pikkujätkä, Joonan sanoista kuului hellyys kun hän mainitsi kummipoikansa, ja se sulatti sydämeni. Joonaa taisi tykätä lapsista, tai ainakin kummipojastaan. Hän kertoi pitkät pätkät Jeremian tekemisistä ja kertoi mitä kaikkea haluaisi Jeremian kanssa tehdä kun poika vielä vähän kasvaisi. Ainakin Joonaa aikoi opettaa pojan kalastamaan ja pelaamaan jalkapalloa.

Jostain syystä sydämeni löi vähän tiheämmin, olin tänään nähnyt Joonassa vain positiivisia puolia ja myönsin vastahakoisesti itselleni hänen olevan erittäin mielenkiintoinen mies. Hänen suorutensa ja rehellisyytensä teki minuun vaikutuksen, ja ihmettelin miten hän vielä oli vapaalla jalalla. Hän ei kuitenkaan ollut minua varten, muistutin itseäni. Liian täydelliseltä vaikuttavat miehet olivat poissa listaltani, olin oppinut virheestäni.

Joonaa vilkaisi minua, kun olin ilmeisesti ollut liian pitkään hiljaa ajatuksissani.

– Kerro jotain itsestäsi, millainen lapsuudenperhe sinulla on? Joonaa kysyi.

Ahdistuini hieman. En halunnut puhua perheestäni. Onneksi aloimme olla lähellä sitä kerrostalo aluetta jolla asuin, ja pystyin välttelemään loppumatkan kertomasta mitään henkilökohtaista itsestäni. Ehkä Joonaa ihmetteli miksi olin niin vaitonainen itsestäni, mutta

olin oppinut myös sen, että miehelle ei pidä paljastaa sydäntään, eikä haavojaan, ei mitään heikkouksiaan. Harkitsemattonia sanoja saatettiin myöhemmin käyttää minua vastaan, en luottanut enää keneenkään paljastaakseni itsestäni mitään liian henkilökohtaista.

– Kiitos kun saatoit minut, sanoin kun olimme rappukäytävän edessä.

– Ei mitään kiittämistä, mielenkiintoisessa seurassa matka kuluu turhankin nopeasti, Joono sanoi ja hymyili sitten.

Hänen hymynsä sai taas vauhtia sydämeni kelloon, ja punastuin taas nolosti. Käänsin nopeasti katseeni hänestä pois päin.

– No, hei sitten, sanoin ja näppäilin ovikoodin.

Kun hän kääntyi lähteäkseen, jäin katsomaan hänen peräänsä miettivästi. Silloin hän kääntyi katsomaan taakseen ja huomasi minun tuijottavan itseään. Käännyin salamana ympäri ja hyvä etten törmännyt oveen kun minulle tuli niin kiire lähteä pois. Soimasin itseäni typeryydestä ja olisin voinut hakata päätäni seinään. Oliko ollut ihan pakko jäädä tuijottamaan häntä?

9. Luku

Oli kulunut jo kuukausi Peten viimeisestä yhteydenotosta, eikä hän ollut vielääkään ilmaantunut oveni taakse, eikä näyttäytynyt muutenkaan. Aloin rauhoittua hieman. En enää pälyillyt kadulla joka hetki taakseni valmiina säntäämään karkuun jos hän ilmaantuisi jonkun kulman takaa. Ehkä hän oli löytänyt jonkun toisen kiusattavakseen, ja jättäisi minut tästä eteenpäin rauhaan, ajatus rauhoitti minua suuresti.

Olin saanut elämästäni otteen, ja työn tekeminen oli antanut minulle mielekkyyttä elämään. Työni oli hyvin aamupainotteista, ja pääsin yleensä kotiin jo kahden jälkeen. Se jätti päivääni vielä paljon tyhjiä tunteja, joita olin alkanut täyttää harrastuksilla. Aloin taas huolehtia kunnostani, käydä uimassa ja lenkillä. Aloin meikata ja kiinnittää huomiota pukeutumiseeni, ja ylipäätään omaan hyvinvointiini. Ehkä se oli seurausta siitä, että yritin lakata vihaamasta itseäni. Yritin jälleen oppia näkemään itseni arvokkaana ihmisenä ja naisena. Kampaajakäynti ja muutamat uudet, oman tyylliseni vaatteet piristivät ulkoista olemustani jo huomattavan paljon, ja tunsin itseni taas eläväksi. Minun ei enää tarvinnut käyttää Peten määräämiä vaatteita, vaan saatoin taas käyttää värikkäitä paitoja ja farkkuja.

Iltaisin kävin kirjastossa lukemassa psykologian kirjoja ja tekemässä edellisvuotisia pääsykoetehtäviä. Joskus luin kirjastolla terapia kirjoja omaa toipumistani ajatellen, ja kävin mielessäni läpi kaikkea sitä mitä olin kokenut. Yritin päästä yli syyllisyydestä jota tunsin omasta heikkoudestani, ja yritin opetella tuntemaan itseäni kohtaan myötätuntoa. Ymmärsin, että oli hyvä ottaa vastuu omista tunteistaan ja ymmärtää, että se mitä avioliitossamme tapahtui, ei ollut pelkästään Peten syytä, eikä pelkästään omaa huonouttani. Meissä molemmissa oli vikaa, ja minun ongelmani oli se, että olin antanut hänen kävellä ylitseni. Olin antanut hänelle ne vallan avaimet joita hän minuun oli käyttänyt. Se ei silti poistanut hänen vastuutaan, ja aloin tuntea vihaa myös häntä kohtaan. Tähän saakka olin kääntänyt kaiken vihan itseeni, mutta kun kävin läpi kaikkea sitä mitä suhteessamme oli ollut, aloin sallia itselleni myös sen ajatuksen, että sain olla vihainen myös Petelle siitä miten hän oli minua kohdellut. Mutta se viha joka sisälleni kertyi, olisi tarvinnut mahdollisuuden purkautua. En tiennyt keneen olisin voinut vihani purkaa, kun sitä ei ollut mahdollista purkaa siihen ihmiseen joka mielessäni oli kaikkeen syyppää. Niinpä viha jäi vain kytemään sisälleni ja muuttui taas epämääräiseksi suruksi ja puristavaksi ahdistuksen tunteeksi.

Kävin raamattupiirissä viikoittain ja Joonaa saattoi minut joka kerta kotiin, vaikka sanoin ettei hänen olisi tarvinnut. Hän teki oloni levottomaksi, sillä vaikka yritin pysyä hänestä kohteliaan etäällä, enkä puhunut itsestäni paljonkaan hänen kysellessään, hän silti tuntui hakeutuvan seuraani. En ymmärtänyt miksi hän halusi viettää aikaa kanssani, miksi hän oli minulle niin huo-

maavainen, kohtelias ja ystävällinen, miksi hän muka olisi minusta yhtään kiinnostunut. Mikä minussa saattoi kiinnostaa hänenlaistaan miestä, tai ylipäättään ketään? Tiesin, että olisin saattanut ihastua häneen, jos en olisi ollut niin varovainen tunteissani ja jollen olisi polttanut niin pahasti siipiäni Peten kanssa. Nyt kuitenkin kielsin itseltäni täysin ihastumisen mahdollisuudenkin, ja siksi Joonan huomio minua kohtaan tuntui vaikealta ja kiusalliselta. Hän ei tuntenut minua, ei tiennyt minusta mitään oleellista.

Raamattupiiriin jälkeen kävelin pimeässä illassa kotiin ja tällä kertaa olin kieltäytynyt Joonan tarjouksesta saattaa minut. Satoi jotain veden ja rännän tapaista ja oli vain niin syksyisen synkkää, että melankolia alkoi hitaasti hiipiä mieleeni.

Päästyäni kotiin sytytin kirkasvalo lampun, laitoin vedenkeittimen päälle ja radion soimaan hiljaa taustalle, että ei tuntuisi niin yksinäiselle. Otin kirjahyllystä uusimman Remeksen ja käperryin viltin alle sohvalle teekuppi kädessäni lukemaan. Silloin joku rimputti ovikelloa, ja ihmettelin kuka sieltä olisi tähän aikaan tulossa.

Olin varomaton, kun avasin oven pitämättä turvalukkoa päällä, sillä oven takana seisoivat Pete. Polveni notkahtivat ja säikähdin niin että olin pyörtyä. Viime hetkellä yritin sulkea oven, mutta hänen jalkansa oli jo oven välissä ja samassa hän oli jo sisällä. Painajaiseni oli käynyt toteen. Ehkä olin aina tiennyt tämän päivän vielä koittavan. Sydämeni hakkasi korvissani ja tuntui että polveni pettäisivät alta, pelkäsin häntä järjettömästi ja kuitenkin hänen näkemisensä herätti myös muita uinuneita tunteita. Hän oli ilmiselvästi tulossa suoraan

töistä, sillä hänellä oli puku päällä. Lähes kaikki hänen käyttämänsä vaatteet olivat Hugo Bossia, ja niin kalliita, että minua hirvitti ajatella koko hänen vaatekaappinsa sisällön yhteishintaa. Hänellä oli kallis maku, niin vaatteiden kuin kaiken muunkin suhteen. Hänen elämänfilosofiansa mukaan vaatteet tekivät miehen - tai naisen. Hän katseli rauhallisena ympärilleen ja pysäytti sitten tutkivan katseensa minuun, ja lasi samalla salkkunsa pöydälle.

– Mitä sinä teet täällä? kysyin sitten hiljaa kun olin selvinnyt ensi järkytyksestäni ja peräännyin vaivihkaa kauemmas hänestä.

– Tulin tekemään pari asiaa sinulle selväksi, hän vastasi ja katsoi minuun tuolla tummalla katseella joka sai minut yhä tuntemaan itseni niin pieneksi ja mitättömäksi.

Hänen katseensa oli läpitunkeva, kun hän katsoi minua hetken suoraan silmiin. Väristys kulki lävitseni ja tunsin hänen valtansa kuin hän olisi koskettanut minua. Käänsin äkkiä katseeni pois, sillä jos jäisin kiinni noihin silmiin, minua ei pelastaisi mikään. Hänen auktoriteettinsa ja karismansa oli tallella, enkä ollut siitä kovinkaan iloinen.

Pete oli ammatiltaan erään koko maan menestyneimmän mainostoimiston toimitusjohtaja. Hän oli perustanut yrityksen itse, ja nostanut sen ennätysellisen nopeasti maan menestyneimpien joukkoon. Tiesin, että hänen alaisensa pelkäsivät häntä, eikä hän varmasti ollut yhtään helpompi johtaja, kuin mitä hän oli ollut aviomiehenä. Johtajuus, määräävyys, auktoriteetti, voima, ne olivat hänen hallitsevia ominaisuuksiaan, ja silti hänen kiistämätön karismansa ohitti nuo kaikki.

Hän pystyi hurmaamaan kenet tahtoi, puhumaan pyör-
ryksiin kenet tahansa halusi, varsinkin naiset. Ainakaan
en ollut tavannut moniakaan, jotka olisivat olleet hän-
nen viehätysvoimansa ulottumattomissa. Ja minun
elämäni tragedia oli siinä, että olin rakastunut juuri
häneen.

– Mitähän asioita tahdoit sanoa? Voisit sanoa asiiasi
pikaisesti ja lähteä sitten, olen menossa nukkumaan,
minulla on huomenna aikainen herätys, sanoin tavoit-
tellen välinpitämätöntä äänensävyä.

Teeskentelin, etten pelännyt häntä, ja toivoin hänen
uskovan sen.

– Nyt ei ole kysymys siitä mitä sinä tahdot, ja kuinka
kauan olet valmis minua kuuntelemaan. Olen täällä
tasan niin kauan, kunnes olen sanonut sanottavani, hän
sanoi katsoen minua murskaavasti. – Luulitko sinä,
että voisit vain lähteä luotani, että voisit nöyryyttää
minua sillä tavalla, ja vain kävellä tiehesi? Jos luulit, et
taida tuntea minua vielä lainkaan. Muistutan sinua nyt
siitä, että avioero ei ole vielä voimassa. Ja varoitan si-
nua aloittamasta mitään suhdetta sen hihhulin kanssa.

– Mistä sinä tiedät...?

– Tiedän kaiken vaiheistasi siitä lähtien kun lähdit
luotani. Minulla on keinoni pitää sinua silmällä, rak-
kaani. Asuit Samin luona, syöt masennus lääkkeitä ja
viime aikoina olet käynyt hihhulipiirissä ja sen piirin
vetäjä yrittää selvästi iskeä sinua. Hän on saattanut
sinua kotiin monta kertaa.

Hän kallisti päätään.

– Hassua tosiaan. Luulin että tunnet minut vähän
paremmin. Kuvittelitko, etten etsisi sinua, ja etten hok-
saisi etsiä ensin ystäväsi luota? Luulin, että olin tehnyt

asian sinulle hyvin selväksi. En ilmeisesti kuitenkaan tarpeeksi selväksi, joten toistan sen nyt: Jos joku jättää jonkun, se olen minä, et sinä. Ja minä en ole se joka on hakenut avioeroa, joten...

Nyt sydämeni jyskytti jo niin kovaa että luulin pyörtyväni. Hän tosiaan oli tullut kostamaan. Entä mitä hän nyt tekisi? Löisi minua? Potkisi, pakottaisi maahan ryömimään? Heittäisi alas parvekkeelta kostoksi siitä kun olin lähtenyt hänen luotaan?

Katsoin häntä peloissani, ja huomasin hänen huvittuneen hymynsä, kun hän seurasi minua kuin kissa pakokauhuista hiirtä.

– Mitä sinä aiot? Miksi tulet nyt, kun olen jo saanut elämäni järjestykseen? kysyin hiljaa.

– Tulin vain varoittamaan sinua aloittamasta uutta suhdetta. Sinä olet yhä minun vaimoni, hän sanoi pehmeällä, matalalla äänellä katsoen suoraan minuun ja tullen hitaasti lähemmäs.

Olin avioliittomme aikana oppinut tulkitsemaan hänen kaikkia eleitään ja äänensävyjään, ja nyt vaistosin vaaraa, hän vaikutti uhkaavalta. Hän oli usein vaarallimmillaan silloin, kun puhui juuri tuohon sävyyn, ja liikkui rauhallisesti kuin saalistaan vaaniva petoeläin.

– Älä kiltti lyö minua, älä satuta, sanoin hätäänntyneenä ja peruutin suoraan seinää päin, suojasin kasvojani peloissani.

Hän naurahti pehmeästi, äärimmäisen huvittuneena ja pysähtyi.

– Olenko minä kertaakaan lyönyt sinua? hän sitten kysyi katsoen minua vaativasti.

Olin hiljaa. Ei, hän ei ollut kertaakaan lyönyt minua. Kaikenlaista muuta hän kyllä oli tehnytkin, mutta siitä

minun oli turha häntä muistuttaa. Hän ei nähnyt tukasta kiskomista, polvilleen pakottamista tai parvekkeelle paiskaamista asioina, jotka voisi katsoa fyysiseksi väkivallaksi. Jostakin syystä minä kuitenkin näin sen juuri sellaisena. Hän oli oikeassa siinä, että hän ei ollut satuttanut minua pahiten fyysisellä tavalla. Tiesin, että mies pystyi satuttamaan naista fyysisesti huomattavan paljon pahemmin kuin mitä hän minua oli satuttanut. Hänen ei ollut usein tarvinnut turvautua fyysiseen pakottamiseen tai satuttamiseen kanssani. Hän oli henkisesti niin voimakas, että hän oli usein pystynyt hallitsemaan minua pelkästään sanoillaan, katseillaan, ja varsinkin kosketuksillaan. Ajattelin avioliittomme jälkeen väkivallasta kovin eri tavoin, kuin olin aiemmin ajatellut. Jos ennen häntä minua olisi pyydetty määrittelemään mitä on parisuhdeväkivalta, olisin ajatellut ensimmäiseksi fyysistä satuttamista, lyömistä tai potkimista, kylkiluiden murtamista. Hänen jälkeensä tiesin, että hellyyskin saattoi muuttua murskaavaksi henkiseksi väkivallaksi silloin, kun sitä käytettiin alistamistarkoituksessa. Pete katseli minua koko ajan, kun ajattelin kaikkea tätä.

– No, olenko lyönyt? hän sitten tivasi silmät kylminä.

– Et, myönsin hiljaa.

– Älä sitten syytä minua sellaisesta, mitä en ole tehnyt. En ole mikään vaimon hakkaaja. Minä en halua, eikä minun tarvitse hakata ketään. Haluan, että minua kunnioitetaan ja totellaan ihan muista syistä, hän sanoi loukkaantuneella, melkein suuttuneella äänellä. Sitten hänen katseensa muuttui taas teräksiseksi ja hän siristi silmiään. – Pikku kisu, jos haluaisin tehdä sinulle paha, minulta ei olisi puuttunut mahdollisuuksia.

Niin kuin sanoin, olen pysynyt hyvin selvillä liikkeistäsi, ja minulla olisi ollut paljon tilaisuuksia saada sinut kiinni yksinäsi autiolla kadulla. En kuitenkaan ole julma mies, en aio lyödä sinua, siltikään, vaikka ansaitsisit sen tehtyäsi mitä teit ja jätettyäsi minut niin inhottavalla tavalla. Teit minut naurunalaiseksi lähtemällä salaa ja se naurettava nukke tempпусти oli yksinomaan typerä ja lapsellinen, Nelli. Jos olisin saanut sinut silloin käsiini olisit ollut vaarassa menettää enemmän kuin vain vapautesi. *Silloin* olisin kyllä hakannut sinut sinisenkirjäksi. Ehkä on siis meidän molempien kannalta parempi, etten löytänyt sinua heti, en totisesti kaipaa mitään pahoinpitelysyytteitä, Pete sanoi, ja katsoi minuun hetken kylmästi, ennen kuin jatkoi. – Minulla on toki suunnitelma varallesi, mutta se käsittää paljon miellyttävämpiä asioita meidän molempien kannalta kuin ikävän sotkuinen hakkaaminen. Tosin sinun kannaltasi suunnitelmissani saattaa olla joitakin ikäviä osuuksia, mutta senhän toisaalta valitsit itse lähtiessäsi luotani. Ja aion olla sinulle reilu, annan sinun itse valita valitsetko helpon vai vaikean tien, ja olen antanut sinulle paljon aikaa. Olen sanonut sinulle sata kertaa, että minä olen mies, jota ei jätetä. Sinä et sano minulle ei ilman rangaistusta. Tällä hetkellä, kultaseni, rangaistuksesi olkoon se, ettet tiedä mitä suunnittelen varallesi. Saat odottaa mitä teen seuraavaksi.

Olin lakannut pelkäämästä, kun hän oli sanonut, ettei aio pahoinpidellä minua ja silti hänen sanansa aiheuttivat minussa levottomuutta. Mutta jos hän ei kerran aikonut alkaa väkivaltaiseksi, saatoin rauhoittua hieman. Ryhdistäydyin ja keräsin arvokkuuteni rippeet.

– Mitä sinä oikein minusta haluat? Ero on muodollisuuksia vaille selvä, ja olen tehnyt selväksi, etten halua palata luoksesi. Minä olen vapaa, eikä sinulla enää ole oikeutta päättää kenen kanssa minä aikaani vietän, sanoin harvinaisessa rohkeuden puuskassa.

En kuitenkaan katsonut häntä silmiin puhuessani, sillä silloin olisin menettänyt rohkeuteni. Hänen katseensa sai minut aina tuntemaan itseni kovin pieneksi, ja hän oli aina tiennyt sen, että pakottamalla minut katsomaan itseään silmiin, hän saisi minut alistumaan ja tottelemaan. En koskaan ollut ymmärtänyt mikä hänen katseessaan tarkalleen ottaen sen minulle teki, mutta niin vain oli.

– Kuten sanoin, harkitse tarkkaan ennen kuin teet hätäisiä ratkaisuja. Sinuna en lähettäisi kakkosvaiheen eropapereita, sitten kun sen aika on. Ja jos ajattelet lainkaan sitä hihhulia ja hänen parastaan, niin hänen torjumisensa tässä vaiheessa olisi viisain teko mitä voit tehdä häntä, ja myös itseäsi ajatellen, hän sanoi varoittavasti, ja käveli sitten pari askelta minua kohti. – Et koskaan lakkaa rakastamasta minua, pikkuinen, sinun on ihan turha yrittää pyristellä pois luotani. Tunteesi minua kohtaan ovat poikkeuksellisen vahvoja, etkä tule koskaan enää tuntemaan niin ketään toista miestä kohtaan, miksi haluaisit heittää sellaisen tunteen hukkaan? Olemme saaneet kokea erityisen vahvan rakkauden, Nelli, enkä minä aio luopua siitä. En aio luopua vallastani sinuun, enkä suloisesta, antautuvasta rakkaudestasi. Sinä olet minun, ikuisesti, niin kuin keran alttarilla lupasit. En anna sinun pettää lupaustasi, enkä päästä sinua vapaaksi. Se, eroammeko me vai emme on minun valintani, ei sinun. Ja minä en aio

erota sinusta. Olen yhä miehesi, ja sinä tottelet minua, niin kuin ennenkin.

Sen sanottuaan hän liikahti minua kohti, ja kohotti leukaani sormellaan, katsoen silmiini itsevarmasti. Vatsassani kouraisi tutulla tavalla kun hän kosketti minua, halu tulvi minuun tahtomattainikin, ja minun tuli kuuma kuin olisin ollut saunassa. Kun hän näki, että reagoin hänen kosketukseensa yhä yhtä vahvasti kuin aina ennenkin, hän hymyili huvittuneena ja lähti sitten, nosti salkkunsu pöydältä, pamautti oven kiinni takanaan, jättäen jälkeensä tuoksunsa, tuoksun joka nosti mieleeni paitsi epätoivon, pelon ja ahdistuksen, myös kaikkia tunteita vaarallisimman: kaipauksen.

Miksi hän teki tämän minulle? Miksei hän voinut antaa minun unohtaa?

Uskaltaisinko postittaa avioeropaperit? Mitä Pete voisi tehdä jos saisi tiedon avioerosta? Käytännössä se oli vain paperi mikä erottaisi meidät lain silmissä, mutta todellisuudessa asia oli juuri käynyt monimutkaisemmaksi. En tiennyt mitä Pete vierailullaan perimmältään haki, paitsi sitä, että hän ilmiselvästi halusi minun tietävän, että hän oli selvillä elämästäni, ja että hän edelleen pyrki hallitsemaan minua ja tekemisiäni.

Pelkäsin häntä ja tiesin, että hän kykenisi mihin tahansa, hän oli arvaamaton, ja lisäksi hän nyt tiesi, että kaiken järjen vastaisesti rakastin häntä yhä. Mietin epätoivoisesti auttaisiko asiaani, jos hän huomaisi, etten enää rakasta häntä? Ehkä hän siinä tapauksessa jättäisi minut rauhaan, sillä mitä muuta hän minulta saattoi haluta, kuin sen, että hän saisi minut takaisin palvomaan itseään ja rakastamaan häntä huolimatta siitä

miten huonosti hän minua kohtelisi? Vai olinko vain naaiivi? Mitä minä tiesin hänen motiiveistaan tai aikomuksistaan? En tiennyt mitä hän tahtoi ja mitä hän aikoi tehdä. Se oli piinaavaa. Ehkä juuri se olikin hänen tarkoituksensa.

Ja nyt hän siis kuvitteli Joonan olevan kiinnostunut minusta ja oli mustasukkainen. Se huvitti minua hiukan, sillä Pete oli aina sanonut, ettei kukaan toinen mies haluaisi minua, ei kestäisi minua. Hän oli aina sanonut, että en kelpaisi kenellekään muulle kuin hänelle, miksi hän nyt siis kuvitteli että minulla olisi mitään mahdollisuuksia Joonan kanssa?

10. Luku

Olin päättänyt mennä jouluksi vanhempieni luokse. Veljeni Mikko vaimonsa Tiinan ja pikku Iidan kanssa olivat tulossa myös, joten luvassa oli ensimmäinen perhejoulu yli kymmeneen vuoteen. Vanhempani olivat luvanneet tulomme kunniaksi olla tappelematta.

Iidan syntymä oli pehmentänyt vanhempiamme hieman, he halusivat tuntea lapsenlapsensa - tai ainakin äiti halusi - ja joutuivat siksi Mikon perheen läsnä ollessa hillitsemään temperamenttinsa. Minun motiivini mennä oli ilmiselvä, halusin kauas Petestä. Pelkäsin häntä paitsi siksi, että hän oli niin arvaamaton ja vaarallinen, myös omien tunteideni vuoksi. Hänen viime vierailunsa oli todistanut sen, etten ollut päässyt hänestä yli, ja tiesin tuskallisen selvästi, että hän oli ollut oikeassa. Miten pystyisin koskaan unohtamaan hänet, kun tunteeni olivat yhä niin vahvat? Kun hän sai minut yhdellä kosketuksella ja katseellaan täysin pois tolaltani, miten voisin milloinkaan lakata rakastamasta häntä? Olin jopa leikitellyt ajatuksella palata hänen luokseen. Pakotin kuitenkin itseni muistamaan miten huonosti olin voinut hänen kanssaan. Miten hän oli pettänyt minua, rajoittanut elämäni ja miten pahasti hän oli minut alistanut, miten kamalilla sanoilla haukkunut ja latistanut. En millään voinut palata siihen enää. Vaikka

hän pystyi viemään minut taivaisiin saakka, niin hän totisesti myös osasi piinata minua. Se ei ollut sen arvoista.

Minun piti päästä pois, menin jopa mielummin vanhempieni luo ja sietäisin äidin arvostelua, kuin jäin kotiin pelkäämään, että Pete ilmaantuisi taas elämääni. Tarvitsin lomaa pelkäämisestä. Hän ei ollut ottanut yhteyttä sen jälkeen, kun olin hänen kiellostaan huolimatta postittanut avioeropaperit ja olimme saaneet tiedon, että olimme nyt virallisesti eronneet. En silti uskaltanut luottaa siihen, että hän olisi ymmärtänyt ja hyväksynyt sen että en halunnut enää palata hänen luokseen.

Seisoin bussiasemalla lumisateessa hytisten kylmästä. Bussi oli myöhässä jo viisitoista minuuttia ja ihmiset vilkuilivat kiukkuisina kelloaan. Viimein bussi kurvasi paikalle ja ihmiset tungeksivat kiireellä sisätiloihin. Sain vierustoveriksi kiukkuisen pienen mummelin joka töni minua suurella laukullaan niin kuin olisin ollut hänen tiellään. Yritin puristua pieneksi ikkunaa vasten, ja mamma puhisi vieressäni niin kuin minun olisi pitänyt jättää kaksi paikkaa hänelle ja hänen laukulleen ja kiivettä itse hattuhyllylle.

Isä oli minua asemalla vastassa niin kuin oli luvannutkin. Siitä oli niin pitkä aika kun olin viimeksi nähnyt hänet ja hän näytti jotenkin harmaantuneelta, vanhemmalta kuin ennen. Hän tervehti jäyhästi vailla hymyn häivääkään ja otti laukkuni, tunki sen auton takakonttiin ja sitten ajoimme hiljaisuuden vallitessa lapsuudenkotiini. Isä ei kysellyt kuulumisiani, ei edes avio-
littoni päättymisestä, ei tietenkään. Eihän häntä ollut

koskaan kiinnostaneet asiani, miksi asiat olisivat nyt muuttuneet.

Mikko, Tiina ja Lida olivat jo paikalla. Iidasta oli kasvanut kuin varkain jo iso tyttö, melkein nelivuotias. Näin veljeni perhettä liian harvoin, ja tyttö oli minulle ihan vieras. Äiti hääräsi keittiössä ja tuli jopa halamaan kun saavuin. Tuntui melkein kodikkaalta. Oli rauhallisempi joulutunnelma kuin koskaan lapsuudessamme. Joulukuukausi oli ahdistanut minua lapsuudesta saakka, koska yleensä vanhempani käyttivät kaiken ajan tappelemiseen, eivätkä he myöskään sylkeneet lasiin jouluisin. Nyt tuntui kuin olisi ollut hetken ajan sellainen joulukuukausi kuin sen aina pitäisi olla.

Laitoin Iidan paketin kuusen alle odottamaan lahjojen jakoa, ja huomasin vasta silloin, että kuusen alla ei ollut muita paketteja. Hemmetti, tietenkin joulupukin piti tuoda lahjat! Olinpa pässi ja ajattelematon. Onneksi Lida oli tanssahdellut keittiöön selittämään äidilleni ikkunasta kurkistelevista tontuista, joten saatoin sujauttaa lahjan takaisin Mikolle, joka vei sen saman tien ulos.

Taisi olla ensimmäinen joulukuukausi kun äiti oli kokannut itse. Lapsuudessa söimme yleensä valmislaatikoita ja kaupan pipareita, hän ei muutenkaan koskaan ollut pitänyt ruuan laittamisesta. Kukaan ei kehdannut sanoa mitään kun lanttulaatikko maistui palaneelta ja karjalanpaisti oli niin kuivaa että lihan sai pakottaa alas viinin kanssa. Äiti loisti ylpeydestä saatuaan aikaiseksi kokonaisen jouluaterian, eikä kukaan halunnut pahoittaa hänen mieltään. Isäkin oli viisaasti vaiti, joka oli häneltä sentään suuri saavutus.

Joulupukki saapui ruuan jälkeen, ja Lida küpesi rohkeasti pukin syliin laulamaan tälle joulupukki laulun.

Siitä palkaksi Iida sai ison kasan paketteja, joita hän sitten aukoi innoissaan, ja esitteli kaikki lahjat heti isälleen. Mikko istui Iidan vieressä lattialla ja katsoin liukuttuneena miten hellästi Mikko katsoi tyttärtään ja miten innoissaan leikki tämän kanssa. Mietin synkästi oliko isä koskaan leikkinyt kanssani noin. En muistanut yhtään kertaa. Isä oli aina ollut jotenkin kylmä minua ja Mikkoa kohtaan, äitiäkin hän aina vain haukkui. Äiti ei tosin jäänyt riitelystä kakkoseksi. En tosin muistanut mitään varhaislapsuudesta, mistä tiesin, vaikka asiat olisivat silloin olleet hyvinkin koko perheessä. Minä kuitenkin muistin vain ne riidat ja ainaisen arvos-telun, ainaisen kelpaamattomuuden.

Kun katselin Mikon perhettä, tajusin sillä hetkellä miten kovasti halusin oman perheen, oman pikku Iidan. Vaikka ennen Peten tapaamista halusin vain matkustaa ja olla vapaa, nyt kun olin jo kolmekymppinen, ja näin miten kaikki ystäväni ympärillä vakiintuivat, rakastuivat ja alkoivat suunnitella perheitä, aloin haluta sitä itsekin. En halunnut enää olla yksin, mutta tiesin, etten pystyisi seurustelemaan kenenkään kanssa. En uskonut voivani rakastaa ketään, tai kenenkään voivan rakastaa minua. Minä en koskaan saisi tuota, minulle ei koskaan tulisi pientä Iidaa jota saisin helliä ja rakastaa. En koskaan löytäisi miestä joka olisi noin ihana isä kuin Mikko, tai jos löytäisin, se mies ei varmasti haluaisi minua vaimokseen ja lastensa äidiksi. Ja jos minusta tulisikin äiti, miten voisin olla olematta samanlainen kuin oma äitini? Voisinko olla toistamatta samoja virheitä? Voisinko olla siirtämättä omia kipujani ja taakojani lasten kannettaviksi? Ei taivas, ei minun vastuuleni lapsia voisi antaa, minä tekisin heistä samanlaisia

onnettomia haamuja kuin itsekin olin. Miksi minun piti olla näin toivoton?

Tokenin synkistä ajatuksistani kun Mikko ojensi minulle omat lahjani. Sain lahjaksi muutaman kirjan, pari dvd leffaa ja suklaata. Lohtulahjoja yksinäiselle, ajattelin synkästi, kun huomasin saaneeni paljon enemmän suklaata kuin kukaan muu.

Aattoilta meni nopeasti. Iida meni aikaisin nukkumaan ja sen jälkeen saunoimme ja pelasimme vielä korttia puoleen yöhön. Mikko kertoi juttuja töistään ja äiti alkoi olla aika humalassa. Menin nukkumaan siinä vaiheessa kun ensimmäiset oireet alkavasta riidasta alkoivat ilmaantua äidin ja isän välille. Noustessani pöydästä muistutin heitä, että he lupasivat olla riitelemättä ja uhkasin lähteä kotiin heti huomenna jos he alkaisivat nyt tapella. Mikko liittyi ukaasiin ja lupaava riidanpoikanen kuoli onneksi siihen. Tunnelma oli kuitenkin auttamatta mennyttä.

Joulupäivänä äiti sitten aloitti sen.

– Miksi sinä Nelli menit lopettamaan sen avioliittosi niin äkisti? Tajuat kai, että avioliitto vaatii työtä, ero noin nopeasti se on todella huono idea.

– Sinähän se varsinainen avioliittoneuvoja oletkin. Olisitte voineet älytä erota isän kanssa aikaisemmin, niin ei tarvitsisi tehdä toisianne niin onnettomiksi, tokaisin.

Tajusin sanoneeni pahasti kun äidin ilme muuttui loukkaantuneeksi.

– Kuule jos minä olisin saanut sellaisen miehen kuin se Pete, niin kohtelias ja komea nuori mies ja kaiken kukkuraksi rikaskin, niin eipä minun olisi tarvinnut

päivääkään tapella, olisin ollut tyytyväinen vain. Mutta kyllä minä kieltämättä ihmettelin jo häissänne että miten sinä olet sellaisen miehen pyydystänyt, sanoin isälesi, että ei siitä hyvä voi seurata kun noin paljon itseään ylemmältä nai.

– Vai niin, no sinä sitten tajusit saman asian kuin Pete, hänkin muisti kertoa minulle miten paljon minua parempi ja ylempänä hän on, tokaisin loukkaantuneena.

– Voi tyttö kulta, sellainen pieni nälviminen kuuluu avioliittoon. Jos sinä sen takia sen miehen jätit, niin on sinulla vielä paljon opittavaa elämästä ja miehistä. Sinä olet aina ollut sellainen tuuliviiri, luovutat niin helposti. Se Mikakin, se oli ihan hyvä mies, mutta sinun mielestäsi hän oli tylsä. Ja nyt tämä Pete sitten nälvi sinua hieman, niin sinä heität koko avioliiton roskiin saman tien. Sait sellaisen miehen ja hänkään ei sinulle kelpaa. Sinulla ei taida olla minkäänlaista tajua siitä, että avioliitossa kuuluukin välillä olla vaikeaa, kuvittelitko elämän miehen kanssa joksikin prinsessasaduksi vai? Sellaiseko me olemme isäsi kanssa sinut kasvattaneet, vaatimaan silkkihansikkain kohtelua, niinkö? äiti pauhasi.

Olisin voinut kysyä äidiltä kuuluiko hänen mielestään avioliittoon myös vaimon lukitseminen kylmälle parvekkeelle odottamaan miehen paluuta ryypäämästä, polvilleen pakottaminen, pettäminen ja pitkin seinää paiskominen. Ja että ehkä olin hänen mielestään prinsessa kun en pitänyt sellaisesta kohtelusta. Olin varma, että äiti olisi myötätunnon sijasta kysynyt mitä olin tehnyt, että olin ärsyttänyt Peteä niin paljon että hän oli toiminut niin. Sellainen minun äitini vain oli. En halunnut riidellä, äiti ei ymmärtäisi kuitenkaan, joten kohautin vain olkiani.

– Vai naitko sinä Peten rahan takia, senkö takia jätit hänet jo nyt? Saitko erossa hyvätkin rahat? äiti jatkoi uteliaana kyselyjään kun en sanonut mitään.

Tunsin kuinka viha kuohahti sisälläni, enkä enää jaksanut yrittää hillitä itseäni.

– Voi perkele sentään, että pitää oman äidin olla noin taukki! Minä en saanut palaneen puupennin pyörylääkään erossa, kuvitteletko minun olevan joku saamarin pyrkyri? Etkö tunne minua yhtään? Sinun ei sitä paitsi tarvitsisi yhtään arvostella minun asioitani kun et osaa hoitaa omaa liittoasi isän kanssa yhtään sen paremmin!

– Me olemme isäsi kanssa yhä yhdessä, eikö niin? Vaikka menin naimaan typeryksen, niin silti olen pitänyt lupaukseni. Me olemme taistelleet yhdessä emmekä luovuttaneet heti ensimmäisten riitojen jälkeen. Olemme mielestäni näyttäneet hyvää esimerkkiä sitkeyden merkityksestä avioliitossa, ja siksi olenkin niin pettynyt sinuun, että menit luovuttamaan noin herkästi.

– Ette ole luovuttaneet tosiaan sen sadannen tuhannen riidankaan jälkeen. Ja totta kai olet pettynyt, sehän on selvää, ainahan sinä olet pettynyt minuun, nälväisin.

– Miksi sinun pitää olla noin ilkeä?

– Minäkö tässä olen ilkeä? Miksi sinun pitää puuttua minun asioihini? Avioliittoni ja eroni ei kuulu sinulle, eikä isällekään, en tarvitse teidän tuomiotaanne. Jos kerrankin antaisit minun elää omaa elämäni.

– Sinä olet meidän lapsi, kai me saadaan olla kiinnostuneita sinun elämästä?

– Kiinnostuneita joo, mutta kun tuo puuttuminen ja ainainen arvosteleminen raivostuttavat minua. En

ikinä tee mitään mitä sinä hyväksyisit ja isää ei vähääkään kiinnosta! Sinä et perkele tiedä minun elämästä tai avioliitosta yhtään mitään, mutta silti sinulla on aina varaa arvostella!

– Älä hyvä tyttö viitsi kiroilla noin kamalasti. Ei se ole ihmekään jos se mies yritti vähän laittaa sinua kuriin, kun olet noin rääväsuinen. Se Petehän on sivistynyt mies, ei hänen kanssaan voi tuollaista kieltä käyttää. Kuule, se mies rakastaa sinua. Hän soitti minulle ja puhui niin kauniisti sinusta, vaikka lähditkin sillä tavalla. Hän pyysi minua puhumaan kanssasi, pyysi puhumaan sinulle järkeä. Hän puhui niin nätisti, oikea herrasmies. Kehui minua kovasti, muisti sieltä häistä miten nättinä olin siellä, se mies ymmärtää naiskauneutta, toisin kuin tuo tomppeli isäsi, äiti sanoi ja mulkaisi olohuonetta kohti, jossa isä ja Mikko perheineen olivat. Olohuoneessa oli hiljaista, joten tiesin, että todennäköisesti kaikki muutkin olivat kuulleet äänekkään keskustelumme.

Kihisin kiukusta. Pete oli siis soittanut äidilleni ja leperrellyt hänellekin. Ja äiti oli ostanut kaiken kuin väärän rahan. Ja nyt minä sain kaikesta haukut, kuten tavallista. En halunnut enää jatkaa aiheesta, vaikka minulla olisi ollut paljonkin sanottavaa, mutta koska tiesin muiden kuuntelevan, en jaksanut puolustautua. Sitä paitsi tunsin äitini muutenkin ja tiesin että olisi ollut turha sanoa mitään. Kun hän oli päättänyt kuka oli syyllinen, niin hänen päätään ei enää kääntänyt mikään.

Lähdin ovet paukkuen lenkille. Pinkkaisin heti ulko-ovelta juoksuun, sisälläni kuohui sellainen raivo, etten tiennyt mitä olisin sille tehnyt. Ulkona oli kaunis au-

rinkoinen päivä ja lunta oli juuri sen verran, että tuntui talvelta. Joulutunnelma oli kuitenkin auttamatta ohi. Kun olin hieman rauhoittunut, olin kaikesta huolimatta tyytyväinen siitä, että olin vihdoinkin sanonut äidille ääneen mitä ajattelin hänen ainaisesta kritisoinnistaan. Se oli tuntunut vapauttavalta.

Pitäisi kestää vielä huomiseen, sitten palaisin kotiin. Missään ei ollut hyvä olla. Kotona sain pelätä Peten ilmaantumista, täällä taas rasitti asioihini puuttuminen ja ilmapiirin kiristyminen. Äiti sai minut yhä tuntemaan itseni tuhmaksi pikkutytöksi, joka ei koskaan ollut tarpeeksi hyvä ja joka aina tuotti hänelle pettymyksen. Kaipasin rauhaa ja sitä että saisin olla jossakin onnellinen ja ennen kaikkea hyväksyty omana itsenäni. Jos se teki minusta äitini mielestä hemmotellun prinsessan, ehkä sitten olin sellainen.

Tapanin päivän aamupalalla söimme vaitonaisina pohjaan palanutta riisipuuroa ja luulen, että olimme kaikki helpottuneita siitä, että perhejoulu olisi kohta ohi.

Mikko hyvästeli vaisusti, kun he pakkasivat itsensä ja tavaransa isoon perheautoonsa, ja veikkasin, että hekään eivät vierailisi vanhempieni luona taas vähään aikaan. Siitäkään huolimatta, että äiti ja isä olivat olleet suhteellisen kiltisti koko joulun ajan ja äiti oli paaponut ja hemmotellut Iidaa ja ylistänyt Mikkoa ja Tiinaa miten ihanan pikku prinsessan he olivat tuoneet maailmaan.

Ennen kuin he nousivat autoonsa, äiti vielä vilkutti Iidalle imelästi ja kuulutti kovaan ääneen Mikolle että kunpa tuo sinun siskosikin tulisi järkiinsä ja ottaisi sen miehensä takaisin, taivas varjele, kolmekymmentä sen-

tään ja eronnut nainen, lapsiakin olisi jo aika tehdä. Kiehuin taas kiukusta ja kun Mikko perheineen oli kurvannut matkoihinsa, hain matkalaukkuni ja vaadin päästä heti lähtemään. Isä heitti minut asemalle, istuimme automatkan vaitonaisina, hän nosti laukkuni takakontista ja hyvästeli nopeasti, hän vaikutti helpotuneelta kun pääsi minusta eroon. Sitten hän kurvasi autoineen pois ja minulla oli jotenkin tyhjä olo. Yksinäinen, irtonainen, niin kuin en kuuluisi oikein minnekään.

11. Luku

Tapasin Tomin taas uuden vuoden jälkeen. Istuin hänen työhuoneellaan, ja vuodatin hänelle joulustani. Kerroin siitäkin, että Pete oli ottanut yhteyttä äitiini.

– Uskomatonta, että äitisi voi suhtautua noin, Tomi puuskahti.

– Niin, no sellainen minun äitini on aina ollut. Hänkin uskoo Peteä ennen kuin minua. Se tuntuu tosi pahalta. Olin niin raivoissani hänelle! Minä olen kolmekymmentä, ja silti äitini saa minut yhä tuntemaan itseni kymmenen vuotiaaksi, joka on tehnyt pahojansa.

– Sinä välität liikaa äitisi puheista. Tarkoitin, että onhan se ihan luonnollista loukkaantua siitä, että oma äiti sanoo noin pahasti, mutta annat sen vaikuttaa liikaa. Tämä on vähän kömpelö vertaus, mutta olet nyt kuin ilmapallo, sinä täytyt tai puhkeat sitä mukaa mitä muut ihmiset sanovat päätöksistäsi ja elämästäsi. Sinä tarvitset itsellesi rajat jotta erottaisit itsesi ja muut ihmiset, että heidän mielipiteensä eivät aina hajottaisi sinua aivan kappaleiksi.

– Tuossa olet harvinaisen oikeassa. Tahtoisin tulla niin vahvaksi, että jokainen piikki ei uppoaisi minuun kuin veitsi voihin.

– Mutta muistathan, että tavoitellessasi vahvuutta, et saa tulla kovaksi. Et saa yrittää rakentaa ympärillesi

taas yhtä muuria. Ethän halua tulla väärällä tavalla vahvaksi, sillä silloin kadotat olennaisen osan elämästä, johon rakastaminen ja kiintyminen kuuluvat olennaisena osana.

– Siinäpä sitä haastetta sitten riittääkin, puuskahdin.

– Olet puhunut äidistäsi. Entä isäsi? Koetko hänen rakastaneen sinua lapsena, entä nyt? Tomi kysyi.

Tunsin kuinka sisältäni nousi äkkiä kuuma, kipeä tuska. Se oli kuin äkillinen tunne oksennus. En ymmärtänyt mistä se tuli, mutta se pyyhkäisi ylitseni kuin pyörremyrsky ja aloin itkeä rajusti. Itkin pitkään kun yhtäkkiä ymmärsin miten paljon oli kaivannut isän rakkautta. Hän oli aina ollut niin välinpitämätön, niin kylmä.

– Mistä tuo tuli? Miksi kysymyksesi tuntui minusta noin pahalta? kysyin kun viimein lakkasin itkemästä.

– Taisin osua arkaan paikkaan.

– En ymmärrä. En ole tajunnut aiemmin, tarkoitan että olen aina surrut äitini arvostelua ja loukkauksia, mutta nyt kun kysyit rakastaako isäni minua, se sattui minuun kuin nuoli.

– Jokainen pieni tyttö haluaa olla isänsä silmäterä ja suurin aarre. Isän rakkaus on tyttärelle todella tärkeää. Olet tainnut padota sen kaipuun syvälle sisimpääsi kun et ole ymmärtänyt sitä aiemmin. Kannat sisälläsi muutakin syvää kipua kuin Peten aiheuttamat haavat. Pete ja teidän avioliittonne vain nosti vanhan kivun pintaan.

– Mutta se on naurettavaa. Aikuinen ihminen itkee kun vanhemmat eivät rakasta!

– Ehkä sinussa ei niinkään itke aikuinen nainen, kuin se pieni tyttö joka lapsena jäi vaille sitä hellyyttä ja rakkautta jota jokainen lapsi kaipaa vanhemmiltaan. Oletko ajatellut, että koska isäsi ei näyttänyt rakastavan

sinua, sinä sen vuoksi et halunnut koskaan rakastua? Vanhempiesi kylmä avioliitto ja riidat ja heidän rakkaudettomuutensa sinua ja veljeäsi kohtaan eivät varmasti antaneet sinulle kovin hyvää kuvaa rakkaudesta. Ja sitten kun rakastuit Peteen, luovutit itsesi kokonaan, ehdoitta hänelle. Olemme puhuneet aiemminkin siitä tarpeestasi, että halusit jonkun pitävän sinusta huolta, olevan kerrankin puolestasi vahva. Millaiset tunteesi Peteä kohtaan ovat nyt? Oletko jo irtautunut hänestä ajatuksen tasolla, et kai enää haikaile hänen peräänsä?

– En minä varsinaisesti haikaile. Mutta näen hänestä yhä unia. Ne unet sekoittavat päätäni ja saavat ajattelemaan että jos hän kuitenkin muuttuisi. Jos meillä vielä olisi mahdollisuus, sanoin tuntien sydämessäni kipeää kaipuuta siihen, että voisin luovuttaa ja palata rakastamani miehen luokse.

– Kai kuitenkin ymmärrät, että hän tuskin on muuttunut? Ihmiset eivät muutu ilman kovaa työtä tai jotakin mullistavaa elämän kokemusta. Ja se miten hän käyttäytyy sinua kohtaan totisesti osoittaa, että hän ei ole muuttunut pätkäkään. Hän haluaa yhä vain ja ainoastaan hallita sinua, pitää sinua otteessaan, määrätä elämästäsi. Haluan kysyä sinulta henkilökohtaista asiaa, johon sinun ei ole pakko vastata. Mutta osaatko eritellä, miksi tunteesi häntä kohtaan ovat niin vahvoja? Mikä hänessä vetää sinua puoleensa, vastaa rehellisesti.

– Olen minä sitä ajatellut. Mutta totuus on niin nöyryyttävä, että en ehkä tahdo sanoa sitä ääneen. Tai no, voin minä sen sinulle sanoa, tiedän ettet arvostele. Hän on niin voimakas, ja hänen tapansa käyttää valtaa saa oloni tuntumaan merkillisen naiselliselta. Sitä paitsi, hän osaa todella hurmata silloin kun haluaa. En tiedä,

tunnen häntä kohtaan käsittämättömän, järjestyttävän voimakasta fyysistä vetoa. En tiedä voiko sitä ylipäättään selittää miksi jotakuta ihmistä kohtaan tuntee vetoa tai miksi ei. En osaa selittää sitä. Mutta minä tunnen sen maailman, mihin hän minut vie, se on turvallinen. Pete osaa koskettaa minussa juuri niitä asioita, joita tunnen tarvitsevani. Hänen itsevarmuutensa ja varmuutensa minusta on kiehtovaa. Itse olen epävarma siitä mitä tahdon. Hän taas tuntuu tietävän sen tarkkaan, hän tuntuu tuntevan minut tarkalleen, näkevän sieluuni saakka. Hänen katseensa edessä tuntuu siltä, kuin olisin aivan paljaana, enkä tarkoita pelkästään että olisin ilman vaatteita, vaan että hän pystyisi näkemään kaikki ajatukseni ja syvimmän olemukseni perille saakka. Tiedän että se kuulostaa typerältä, mutta siltä minusta tuntuu. Tiedän, että sinun voi olla vaikea käsittää sitä, että tuskaankin voi kasvaa kiinni, siitä voi tulla normaali olotila, johon tiedostamattaan pyrkii, sanoin pyöritellen kaulakoruani, ja katsoen Tomia epävarmasti. – Tosin jos hän saisi minut tuntemaan vain tuskaa, tuskin silloin kaipaisin häntä. Kaipaan häntä enemmän siksi, miten hyväksi hän saa oloni silloin kun tahtoo. Hän saa halutessaan minut tuntemaan itseni maailman kauneimmaksi, ihanimmaksi ja seksikäimmäksi naiseksi, aivan ainutlaatuiseksi, ja sellainen tunne on vastustamaton. Silloin kun hän koskettaa minua, tunnen kaikesta hänessä, että hän haluaa omistaa minut, aivan kokonaan, hän haluaa juuri minut, ja hän myös saa minut aina kosketuksellaan täysin pois tolaltani. Unohdan kaiken pahan mitä hän on tehnyt, ja mitä hän kykenee tekemään. Sitä en pysty selittämään. En sitä miksi hänen kosketuksensa - tai jopa pelkkä

tietynlainen katse - tekee minulle sen. Sellainen oman itsensä hallinnan ja kontrollin menettäminen on kiehtovaa, mutta myös todella noloa. Silti juuri niin minulle käy kun hän tulee lähelleni. Ja juuri sitä hän haluaa, sillä hän tietää kyllä tarkalleen miten hänen kosketuksensa minuun vaikuttaa. Juuri sillä hän kykeni pitämään minua otteessaan niin pitkään. Jopa nyt pelkkä muisto hänen kosketuksestaan saa minut kaipaamaan häntä. Kyllä minä muistan millaista hänen kanssaan oli. Mutta se rakkaus ja vastustamaton vetovoima mitä koin häntä kohtaan on niin houkuttelevaa. Pete sanoi viimeksi, että välillämme on poikkeuksellisen vahva vetovoima. Että suurin osa ihmisistä ei koskaan koe mitään niin vahvaa tunnetta. Hän antoi ymmärtää, että hänkin tuntee samaa vetoa minuun, ja se sai minut hämilleni, sillä ollessamme yhdessä hän sanoi minun olevan ruma ja vastenmielinen ja myös käyttäytyi niin. Hän ei halunnut minua, vaan petti minua toisten naisten kanssa. Miten hän voi siis nyt sanoa tuolla tavoin? kysyin hämilläni.

– En osaa selittää hänen käytöstään, jos sitä toivot, Tomi sanoi pahoittelevasti.

– Ei, ei kai kukaan pysty. Silti se ajatus häiritsee minua. Hänen tunteensa, se miksi hän niin kovasti haluaa minut takaisin, vaikka vaikutti vihaavan minua. Mutta sen minä tiedän, että omat tunteeni häntä kohtaan ovat järjestyttäviä ja orjuuttavia. En tiedä voitko ymmärtää sitä, mutta irtautuminen ei ole niin helppoa kun tunteet ovat niin vahvasti mukana.

– Ymmärrän sen, jollakin tasolla, kun kuuntelen sinua. En ole koskaan itse kokenut noin vahvoja tunteita mistä kerrot, joten en voi kuitenkaan sanoa tietä-

väni mistä puhut. Mutta muistatko mitä olemme käyneet läpi tämän puolen vuoden aikana? Millaisen suoranaisen tulen läpi olet kulkenut hänen takiaan? Et kai halua sitä kaikkea enää? Olet oppinut arvostamaan itseäsi enemmän, uskalsit jopa ilmaista vihaasi äidillesi, joka on suoranaista edistystä. On todella hyvä, että et enää kätke kaikkia tunteitasi vain sisimpääsi, vaan että uskallat tuntea myös vihastusta silloin kun sinua kohdellaan väärin. Eikö niin, että tunsit vihaa silloin, kun Pete pyrki hallitsemaan sinua eikä antanut sinun nähdä ystäviäsi? Et vain voinut tehdä sille vihalle mitään silloin, koska pelkäsit häntä niin paljon?

– Se on totta. Olen ollut kuin marionetti nukke liian kauan, ja minussa on niin paljon vihaa, että se pelottaa minua. En tiedä mitä tekisin sille. En voi koskaan sanoa Petelle niitä sanoja joita haluaisin, koska hän varmaan tappaisi minut sen jälkeen. Mutta se tunne syö minua. Olen joutunut hymyilemään silloin kun olen halunnut huutaa, nöyrytmään ja sovittelemaan, jotta olisin kelvannut. Silti en koskaan kelvannut. Olen niin vihainen!

– Viha on ihan terve tunne tällaisessa tilanteessa. Tehdään pieni kokeilu. Kuvittele että minä olen Pete. Mitä haluaisit sanoa minulle?

Katsoin Tomia hieman hämilläni, en kai kehtaisi ruvetta raivoamaan hänelle?

– Ole vain rohkea, tämä saattaa auttaa sinua. Tiedän, että se tuntuu typerältä, mutta se saattaa toimia, Tomi rohkaisi.

– Hyvä on sitten, mutisin ja keräsin hetken rohkeutta ilmaista tunteeni Tomin edessä. Sitten viha vain kuohahti minussa ja ryöpsähti ulos sanoina – Vihaan

sitä mitä teit minulle! Kohtelit minua väärin, sinulla ei ollut mitään oikeutta nöyryyttää minua niin kuin teit! Rakastin sinua, ja sinä maksoit sen kaiken vihaamalla ja halveksimalla minua. Petit minua ja vielä kehuskelit sillä! Vihaan sinua! Vihaan! huusin.

Se tuntui vähän nololta, mutta kuitenkin helpotti. Olin halunnut huutaa jollekulle jo niin pitkään, että sisälleni kertynyt aggressiivisuus alkoi tuntua painekattilalta, joka vain odotti räjähtämistään.

– Tuntuuko paremmalta? Tomi kysyi.

– Tuntuu, vähän.

– Myös jonkin aggressiivisemmän musiikin kuuntelu ja mukana laulaminen saattaa joskus auttaa purkamaan vihan tunteita. Tai kova liikuntasuoritus. Pääasia on, että purat vihan terveellä tavalla, etkä pura sitä viattomiin lähimmäisiin. Olet ottanut ison edistysaskeleen tunteidesi käsittelyssä, etkä kohdistaa enää kaikkea vihaa itseesi. Mitä muita tunteita tunnet nyt, kuin vihaa?

– Surua. Pettymystä. Häpeää.

– Mitä sinä häpeät?

– Sitä että olen epäonnistunut niin monessa asiassa. Sitä että rakastan ihmistä joka halveksii minua. Sitä että olen ihastunut toiseen mieheen vaikka tiedän, että minun pitäisi nyt kasvaa itseni tuntemisessa eikä haikailla rakkautta.

– Keneen olet ihastunut, jos saan udella?

– Olen kertonut Joonasta. En voi sille mitään, että tunnen häntä kohtaan jotakin, siltikin vaikka tiedän, että nyt ei ole oikea hetki uudelle suhteelle.

– Siinä olet oikeassa. Ihastumisessa ei ole mitään pahaa, enkä aio neuvoa sinua siinä asiassa sen kummemmin. Mutta tiedät kyllä itsekin, että nyt olisi tär-

keintä keskittyä omaan kasvuusi ja siihen, että opit tulemaan toimeen omillasi, ilman tukipylyvää. Et saisi ajatua taas siihen tilanteeseen, että toivot Joonan, tai jonkun muun miehen olevan vahva puolestasi ja pelastavan sinut kivultasi. Sinun täytyy ymmärtää ja käsitellä kipusi niin, että et ole niin riippuvainen toisten ihmisten voimasta. Ihminen on vahva, kun hän uskaltaa luottaa ja tukeutua toisiin, mutta pystyy luottamaan myös omaan voimaansa selvitä. On ihan inhimillistä ja normaalia haluta rakastaa ja olla rakastettu, mutta kohdallasi olisi tärkeää, ettet tukeutuisi väärällä tavalla taas uuteen mieheen, ennen kuin olet oppinut tukeutumaan itseesi. Itsearvostus lähtee siitä, että tiedät voitasi olla onnellinen itsesi kanssa, että tiedät pärjääväsi omillasi.

– Tiedän, siksi minua ärsyttääkin, että tapasin Joonan nyt. Miksen voinut tavata häntä ennen Peteä? Vaikka turha kai sellaista on miettiä.

– Ei sinun tarvitse hävetä sitä, että haaveilet rakkaudesta. Voit antaa ihastuksesi kasvaa rauhassa, ja jos Joonankin tunteet kasvavat rakkaudeksi, mikä teitä estää sitten alkamasta suhteeseen, kun olet päässyt jaloillesi?

– Ei Joonan halua minua. Ei kukaan halua.

– Siinä olet väärässä, Nelli. Sinä näet itsesi edelleen vääristyneesti, mutta sinä olet mielenkiintoinen ja kaunis nainen. Et varmasti jää yksin.

Tommin sanat itkettivät minua, koska tiesin, että hän se tässä oli joka näki minut väärin.

12. Luku

Kun palasin eräänä helmikuuisena päivänä töistä, Pete oli minua vastassa ulko-ovella. Huomasin hänet liian myöhään.

– Meillä on puhuttavaa, hän sanoi, kun olin muuttaman metrin päässä hänestä ja ovesta.

– Minun ei tarvitse puhua kanssasi enää. Enkö jo viimeksi pyytänyt, että pysyisit minusta kaukana?

– Pyysit, mutta minä myös kerroin, etten luovuttaisi niin helpolla. Nelli, minä tiedän että olen kohdellut sinua väärin kaikin tavoin, mutta nyt et anna minulle edes mahdollisuutta korjata erheitäni. Voisitko olla ystävällinen ja antaa minulle mahdollisuuden tulla kanssasi kotisi ja keskustella? Ihan ystävällisessä mielessä tällä kertaa, lupaan sen, Pete sanoi. Hänen äänensä ei ollut käskävä, ei vähimmässäkään määrin määrällävä. Vain pyytävä. Ja pyysikö Petteri Leppäsalo koskaan mitään keneltäkään, nöyrytykö herra johtaja sellaiseen?

Katsoin häntä kulmat koholla, hämilläni. En tiennyt mitä ajatella. Hänen tapoihinsa ei lainkaan kuulunut myöntää olevansa jossakin asiassa väärässä, ja se, että hän nyt teki niin, sai minut miettimään olisiko hän sittenkin voinut muuttua. Edes vähän.

– Hyvä on. Tule sitten, mutta vain hetkeksi, myönnäin lopulta.

– Kiitos.

Keitin hiljaisuuden vallitessa pannullisen kahvia ja odotin sen tippumista pannun vieressä. Pete katsoi minua koko ajan, vaistosin hänen katseensa kihelmöintinä ihollani, vaikken vilkaissutkaan häneen. Tunsin hänen läsnäolonsa koko vartalossani, hänen ei tarvinnut kuin olla samassa huoneessa, kun kaikki minussa väreili.

– Minun täytyy pyytää sinulta anteeksi. Tiedän, että käyttäydyin sinua kohtaan avioliittomme aikana anteeksiantamattomasti, olin itsekäs, petollinen ja julma sinua kohtaan. Minulla oli syyni, mutta tiedän, etten olisi saanut mennä niin pitkälle kuin mihin tilanteemme ajautui. Viimeksi kun kävin luonasi, käyttäydyin yhtä huonosti kuin aina ennenkin, vaikka olin päättänyt että en enää tee niin. En halua satuttaa sinua. Käytökseni johtuu vain siitä, että olen niin mustasukkainen sinusta, en halua kenenkään toisen miehen koskevan sinuun. En voi sallia sitä.

– Anteeksi vain, mutta se ei ole enää sinun päätettävissäsi. Silloin kun olimme yhdessä, kontrolloit jokaista askeltani, määräsit ketä sain tavata ja ketä en, ja itse menit minne halusit, petit minua kenen kanssa halusit ja koska halusit. Pystyit tekemään sen, koska luotin sinuun niin sinisilmäisesti. Mutta en ole enää sama Nelli, en ole enää niin heikko, että antaisin sinun tehdä sitä uudestaan, sanoin, ja kaadoin sitten kädet täristen kahvia kahteen mukiin.

Ojensin toisen mukin Petelle, ja hän hipaisi kättäni samalla hieman, kun otti kahvin. Se pieni kosketus sai

sähkövirrat sisälläni liikkeelle, ja peräännyin äkkiä olohuoneen ikkunan viereen, kauas hänestä.

– Minähän pyysin jo anteeksi. Tiedän menneeni liian pitkälle. Kuten sanoin, minulla oli syyni käyttökseeni, ja totuuden nimessä, Nelli, minä pidin - pidän edelleen - vallastani sinuun. Ja sinun pitäisi myöntää se, että sinullakin on pimeä puolesi. Rakastuit minuun niin voimakkaasti osittain juuri siksi, että hallitsin sinua, tiedämme sen molemmat, miksi siis yrität kiistää sen? Siksi sovimme niin hyvin yhteen. Minä tahdon hallita sinua, sinä tahdot tulla hallituksi. Nyt sitten syytät minua siitä, että kohtelin sinua juuri siten, kun halusitkin minun kohtelevan.

– Minä en halunnut sinun rajoittavan elämäni! Minä en todellakaan nauttinut siitä, että poljit minut jalkoihisi ja määräsit kaikesta elämässäni. Minä halusin pukeutua kuten itse tahdoin, pitää ystävinäni ketä itse tahdoin, halusin pitää oman itseni kanssasi, oman vapauteni, halusin tehdä itse omat valintani. Mutta sinä et antanut minun tehdä sitä! Muokkasit minua sellaiseksi kuin halusit minun olevan, etkä lopulta antanut minun päättää itse edes siitä, mihin käytin omat rahani, tai halusinko tulla raskaaksi vai en. Sellainen on ahdistavaa Pete, enkä todellakaan halunnut sellaista. Jos luulet kenenkään nauttivan siitä, että häneltä viedään kokonaan oma päätäntävalta omaan elämään, olet todella väärässä! Ja jos olinkin heikko ja rakastunut sinuun, se ei totisesti antanut sinulle oikeutta käyttää rakkauttani hyväksesi. Nautitko siitä, että näit minun kärsivän? Nautitko kun sait painaa minut kengälläsi maahan, liiskata kuin matosen? Olitko ylpeä itsestäsi? Olet sa-

distinen kusipää Pete, jos niin on! Halveksit rakkauttani ja aloit vihata minua kun alistuin, niinkö? huusin.

Huomasin, että hänen silmiinsä alkoi kohota tuttu synkkä ilme, ja silloin älysin rauhoittua.

– Yritä Nelli kulta muistaa kenelle sinä puhut. Tulin tänne pyytämään anteeksi, ja saan niskaani haukkuryöpy. En arvosta sitä kovinkaan paljon, hän sanoi matalalla, varoittavalla äänellä.

– Anteeksi, mutisin.

Hän oli ansainnut joka sanan, mutta minun olisi pitänyt pitää mölyt mahassa hänen kanssaan. Hän oli oikeassa, minun piti muistaa kenelle oikein puhuin, tai saisin pelätä häntä loppuelämäni.

– Saat anteeksi sanasi, koska tiedän, että olet osittain oikeassa. Aion olla sinulle nyt avoin, ja rehellinen, ja kertoa syyni, jotta ymmärtäisit minua paremmin, ja jotta ymmärrät myös, että lupaan muuttua, hän sanoi ja katsoi minua vetoavasti. – En vihannut sinua siksi, että tottelit minua. Sitähän minä odotin sinulta. Myönnän toki, että rankaisin sinua. Rankaisin sinua siitä, kun et tullut raskaaksi, vaikka halusin lapsen kanssasi, hän sanoi ja katsoi minua jotenkin omituisella katseella. – Se ei ollut kovin reilua, myönnän sen nyt, mutta kyllä minä vihasin sinua siitä hyvästä. Ehkä halveksinkin, koska olin mennyt naimisiin naisen kanssa, joka ei kykene saamaan lapsia. Ajattelin, että olet huijannut minua, teeskennellyt olevasi älykäs ja ihana nainen, ja sitten et päässyt edes yliopistoon, etkä kyennyt saamaan lapsia, sinussa oli jotakin pahasti vialla. Olit vain kaupan kassa ja siksikin huonompi kuin halusin sinun olevan. Halusin olla ylpeä vaimostani, ja sinä petit minut kerta toisensa jälkeen osoittautumalla huonom-

maksi kuin toivoin. Se on se syy, miksi olin sinulle sellainen kuin olin, hän sanoi.

Kuuntelin hänen sanojaan, ja jokainen sana sattui kuin hän olisi pistänyt puukolla suoraan sieluuni.

– Miksi sitten et jättänyt minua? Miksi et jätä minua nyt rauhaan, jos kerran olen niin huono? kysyin, ja voin fyysisesti pahoin hänen sanoistaan. Taas hän kertoi miten kelpaamaton olin ollut, olin.

– En voinut tehdä sitä, enkä voi nytkään. En, koska olet kaikesta huolimatta nainen, jota olen halunnut eniten elämässäni. Minä rakastan sinua, Nelli, enemmän kuin koskaan ketään. Olen tutustumisestamme asti halunnut sinua, halunnut omistaa sinut kokonaan, sinun sielusi, sydämesi ja vartalosi, kaiken sinussa. Ja silti voimakkain keinoni rangaista sinua siitä, ettet ollut sellainen kuin piti, tuntui olevan juuri se, että kielsin sinulta kosketukseni. Lopulta vihasin sinua siitäkin hyvästä, että en voinut enää koskea sinuun. Petin sinua, koska kostin sinulle sitä, että en voinut olla kanssasi. Enhän voinut antaa sinulle sitä mitä eniten kaipasit, koska olit huijannut minua. Huijannut olevasi parempi kuin olitkaan. Jollakin tavoin minun oli sinua rangaistava, ja myönnän käyttäneeni niitä keinoja joiden tiesin haavoittavan sinua eniten. Pyydän sitä nyt vilpittömästi anteeksi, tiedän, että olin sinulle liian ankara, hän sanoi, ja pehmensi viimeisellä kommentillaan hieman julmia sanojaan.

En tiedä olisinko halunnut tietää ja toivoin, että hän ei olisi kertonut tuota kaikkea. Hän sanoi rakastavansa minua, ja siihen sydämeni vastasi liiankin innokkaasti: voi kyllä kiitos! Silti hänen sanansa satuttivat. Miten hän voi samaan hengenvetoon kertoa miten kelpaama-

ton olin, ja seuraavaksi miten paljon hän minua rakasti? Halusin itkeä, ja halusin huutaa hänelle.

– Mitä jos kerron sinulle, että en tullut raskaaksi juuri siksi, koska olit sellainen kuin olit? Söin koko ajan e-pillereitä, koska en halunnut lasta kanssasi, en halunnut lasta sellaiseen tilanteeseen! sanoin uhmaavasti.

Hänen katseensa muuttui epäuskoiseksi, sitten hänen silmissään välähti kesyttämätön raivo, ja hän kääntyi hetkeksi pois päin. Hän oli pitkään pahaenteisen hiljaa, ja ehdin jo soimata itseäni siitä, että menin kertomaan tuon asian hänelle. Olinko itsetuhoinen? Kun hän kääntyi takaisin minuun päin, hän oli selkeästi koonnut itsensä.

– Se selittääkin paljon, hän vain totesi hämmästyttävän rauhallisesti.

Olin odottanut räjähdystä, jota ei kuitenkaan tullut. Ihmettelin hänen käytöstään, hän ei käyttäytynyt odotamallani tavalla. Hän seiso i lähelläni ja katsoi minua tiiviisti. Tuijotin itsepintaisesti lattiaa, enkä saanut itseäni liikkumaan kauemmas hänestä. Olin hämilläni hänen läheisyydestään, enkä muistanut kunnolla edes hengittää. Hänen tuoksunsa oli niin tuttu, että se nostatti kyneleet silmiini. Muistin rakkauteni häneen ja kaipaus teki melkein kipeää. Hän oli juuri koskettamaisillaan minua, kun hälytyskellot alkoivat kikkattaa päässäni kovaa kuin tuomipäivän kellot.

– Jos olet reilu, et koske minuun nyt, sanoin nopeasti ja peräännyin.

Jos antaisin hänen koskettaa ja suudella itseäni kertaakaan, olisin taas vanki, menettäisin otteeni, ymmärsin sen sillä hetkellä, kun hän seiso i edessäni niin lähellä ja sai jo nyt tunteeni aivan sekaisin.

– Hyvä on, yhdellä ehdolla, Pete vastasi ja katsoi minuun tiiviisti.

– Nytkö esität minulle jo ehtoja?

– Niin. En koske sinuun nyt, jos lähdet kanssani illalliselle huomenna?

– Miksi lähtisin kanssasi syömään? En tahdo olla kanssasi missään tekemisissä, sanoin, ja kolautin kahvikuppini tiskipöydälle.

– Koska minä pyydän sitä, Nelli. Olet minulle velkaa sen verran. Teit melko törkeän tempun lähtiessäsi sillä tavalla. Ja voisit antaa minulle edes mahdollisuuden korjata virheeni.

Käännyin katsomaan hetkeksi ikkunasta ulos ja puraisin hermostuneena hiusteni latvoja. Sitten katsoin häntä epäroivästi. Oliko hän oikeasti pahoillaan siitä, miten oli minua kohdellut?

– Hyvä on. Mutta sillä ehdolla, että sen jälkeen jätät minut rauhaan, sanoin lopulta.

– Sellaisia lupauksia en tee. Olen kuitenkin iloinen, että annat minulle mahdollisuuden. Anna minulle kalenterisi, hän sitten käski yllättäen.

– Miksi?

– Kirjoitan tapaamisemme ylös, jotta et unohda sitä.

– En minä unohda, mutisin.

– Missä kalenterisi on? hänen äänensä oli tiukka, ja katseensa sellainen, että tiesin pääseväni huomattavan paljon helpommalla, kun vain annoin kalenterini hänelle. Hän tutki sitä hetken kulmat kurtussa, ja antoi sen sitten takaisin kirjoittamatta siihen mitään.

– Syötkö nyt e-pillereitä? hän sitten kysyi.

– Se ei kuulu sinulle, sanoin tylästi, yllättyneenä hänen omituisista kysymyksistään.

Vein kalenterini takaisin keittiönpöydälle ja jäin seisomaan ikkunan eteen kädet puuskassa.

– Rakkaani. Sinä tiedät, etten anna periksi ennen kuin vastaat, joten voit yhtä hyvin vastata heti, hän sanoi viileästi.

Huokaisin tuskastuneena.

– En syö. Ei ole tarvetta tällä hetkellä. Oletko nyt tyytyväinen? Voisitko poistua.

– Hyvä on, niin kuin tahdot, hän sanoi, ja kumarsi hieman pilkallisesti. – Nähdään huomenna, haen sinut kuudelta.

Sitten hän viimein lähti. Huokaisin helpotuksesta. En ymmärrä miten hän teki sen, mutta aina hän viimein sai minut vastaamaan sellaisiinkin kysymyksiin, joihin en lainkaan halunnut vastata. Miksi hän kuulusteli pillereiden käytöstäni? Miksi hän pyysi kalenteriani, kun ei kuitenkaan kirjoittanut siihen mitään? Hänen käytöksensä oli totisesti omituista.

Pukeuduin polvimittaiseen mustaan hameeseen, mustiin sukkahousuihin ja punaiseen paitaan. Kiharsin hiuksiani hieman laineille, mutta jätin muuten hiukseni vapaiksi. Meikkasin huolellisesti, ja suihkautin pienen tujauksen omaa lempihajuvettäni. Viimeinen asia, mitä kaipasin, olisi joutua näkemään hänen silmissään se tuttu, pettynyt katse. En antanut itselleni aikaa ajatella, miksi yhä välitin siitä mitä hän ulkonäöstäni pitäisi. Selitin itselleni, että pynttäydyin niin huolellisesti, koska halusin tuntea oloni itsevarmaksi Peten vierellä.

Kun Pete sitten tuli hakemaan minua, hänellä oli mukanaan yksi punainen tulppaani.

– Olet todella kaunis, hän sanoi pehmeästi.

Sisimmässäni kehräsin onnesta. Hänen hyväksyvä, ihaileva katseensa palkitsi tuhannesti vaivannäköni ulkonäköni suhteen. Sitten hän ojensi tulppaanin minulle.

- Kiitos. Kukasta ja kohteliaisuudesta, mutisin.
- Toivottavasti ymmärrät, mitä tämä kukka tarkoittaa, hän sanoi matalalla äänellä.
- Lähdetäänkö? sanoin välttelevästi.
- Etkö aio laittaa tulppaania maljakkoon? En tahtoisin, että se kuihtuu ja kuolee kuivuuteen.
- Sanoisin, että toivoisin sen olevan kuollut ja haudattu, syvälle ja lopullisesti, mutisin itsekseni mensesäni laittamaan kukan maljakkoon. Oli varmasti ihan hyvä, että hän ei kuollut sanojani.

Ajoimme hiljaisuuden vallitessa muutaman kilometrin matkan kaupunkiin. Pete vei minut kaupungin kalteimpaan ravintolaan, kuinkas muutenkaan.

- Minulla ei ole varaa tähän paikkaan, tiedät varmaan sen, sanoin hampaideni välistä.
- Älä huolehdi rahasta, muru. Minä tietenkin maksan, kun pyysin sinut syömään, hän sanoi huolettomasti.

En sanonut mitään. Hän johdatti minut ravintolan perimmäiseen pöytään, joka oli varattu meille. Se oli ainoa pöytä, jossa paloi kynttilä. Sitten Pete otti takin päältäni, ja hipaisi samalla hiuksiani, saaden koko ravintoloni kihelmöimään.

- Mitä haluaisitte juoda tänä iltana, tarjoilija kysyi, kun olimme istuutuneet ja saaneet ruokalistat käsiimme.

– Ottaisimme talon laadukkainta punaviiniä, tahdon tarjota vaimolleni vain parasta, Pete sanoi, ja painotti vaimo -sanaa.

Minua ärsytti, että hän sanoi minua vaimokseen, ja olisin halunnut korjata häntä. En kuitenkaan tehnyt sitä, eihän sillä ollut merkitystä, mitä tarjoilija uskoi.

Tarjoilijan poistuttua tutkimme hiljaisuuden vallitessa ruokalistoja. Valitsin listan kalleimman annoksen, tein sen katsoakseni miten Pete reagoisi, sillä avioliittomme aikana hän ei ollut halunnut tuhлата rahojaan minuun. Yllätyksekseni hän vain hymyili vinosti tehtyäni tilauksen.

– Olet muuttunut, prinsessani, hän sanoi pehmeällä, hyväilevällä äänellä.

– Vai niin. Mitä jos vain sanoisit, miksi olen täällä, sanoin tylästi.

– Unohdetaan täksi illaksi menneisyytemme, muruseni. Vietetään vain mukava ilta muistelematta menneitä, tai miettimättä tulevia. Kuvittele, että olemme vasta tavanneet, ja olemme ensimmäisillä treffeillä, jos sopii, hän sanoi, ja kynttilänvalo leikki hänen silmissään.

Juuri sitä en voisi tehdä, ajattelin silloin. Jos sen tekisin, olisin mennyttä naista tämän illan jälkeen. Niin kuitenkin kävi, että illan edetessä ja punaviinipullon tyhjentyessä rentouduin hänen seurassaan. Hän ei kysellyt syvällisiä elämästäni, kertoi vain hauskoja juttuja työpaikaltaan, sekä vitsaili kevyesti. Huomasin nauravani hänen kanssaan, ja huomasin meillä olevan hauskaa yhdessä. Muistin, että hän saattoi olla äärimmäisen miellyttävää keskusteluseuraa, ja hän sai pääni pyörälle jälleen kerran.

Kun viimein olimme valmiit lähtemään, olimme olleet ravintolassa neljä tuntia. Se aika oli hurautanut todella nopeasti, melkein liiankin nopeasti. Olimme syöneet, juoneet viiniä, ja syöneet jälkiruoaksi suklaakakkua. Olimme nauraneet ja kaiken kukkuraksi flirttailleet toisillemme. Olimme kuunnelleet musiikkia ja Pete oli hyräillyt pehmeästi rakkauslaulua, katsoen silmiini viettelevä ilme silmissään. Minä olin myyty, taas kerran aivan hukassa.

Kun nousin ylös pöydästä, Pete otti takkini valmiina auttamaan sen päälleni.

– Sinä tuoksut ihanalta, rakas, Pete kuiskasi pehmeästi korvaani, ja nosti hiuksiani hieman suudellakseen niskaani. Sitten hän käänsi minut hellästi ympäri, ja suuteli minua kevyesti, painaen minut hetkeksi itseään vasten. Minua pyörrytti, ja kuumuus ja halu tulvativat minuun hyökyäallon tavoin. Sisälläni riehui myrskyisä tarve saada rakastella hänen kanssaan. En voinut edes ajatella torjuvani häntä, nautin hänen kosketuksesta aivan liikaa ja sydämeni oli pehmeä ja myöntyväinen kuin vaahtokarkki. Viini, ihana ilta ja hänen hellyytensä tekivät totisesti pahoja asioita sydämelleni.

Hän saattoi minut kotiovelle saakka, ja kun hän yritti jälleen lähestyä minua, jokin järjen ääni päässäni piipitti viimein tarpeeksi lujaa.

– Älä koske minuun, pyydän, sanoin hiljaa.

– Hyvä on. Kunnioitan toivettasi, enkä koske sinuun nyt. Uskon muistuttaneeni sinua tänä iltana siitä, miksi meidän pitäisi olla yhdessä. Välillämme on kiistämätön, vahva vetovoima ja rakkaus, sitä et voi sinäkään kieltää, prinsessani. Estit minua koskemasta itseäsi ja tiedän siihen syyn, tiedän mitä saan sinut tunte-

maan. Siksi pyydänkin, anna meille vielä mahdollisuus, tällä kertaa teen kaiken toisin. En koskaan enää kohtele sinua niin kuin silloin kohtelin, en pettäisi sinua enää koskaan, pitäisin sinua kuin kukkaa kämmenellä, arvostaisin sinua paljon enemmän, lupaan sen. Palaathan luokseni? hän pyysi ja katsoi minua vetoavasti noilla tummilla silmillään, joita yhä rakastin.

Tunsin valtavaa tarvetta antaa periksi hänelle. Niin, halusin painautua häntä vasten, antaa hänen lennättää minut niihin pyörremyrskyn kaltaisiin voimakkaisiin tunteisiin, joita yksin hän pystyi minussa herättämään. Ja halusin rakastella hänen kanssaan, halusin koko elämän hänen kanssaan. Tämä ilta oli saanut ajatukseni sekaisin, hän oli muistuttanut minua siitä, miltä tuntui olla hänen jakamattoman huomionsa kohteena, miltä se tuntui, kun hän halusi olla hurmaava. Kävin sisimmässäni kipeää taistelua sen kanssa, mitä halusin, ja sen kanssa, minkä tiesin järkeväksi. Katsoin häntä, mutta kun huomasin, että en taaskaan uskaltanut katsoa häntä silmiin, ymmärsin, etten voisi tehdä sitä. Jos halusin vielä joskus olla onnellinen, en voisi palata hänen kanssaan yhteen, sillä hän ei koskaan muuttuisi niin paljon. Hän oli itse myöntänyt, että piti vallastansa minuun. Niinpä tiesin, että jos palaisin yhteen hänen kanssaan, elämäni lipuisi taas pikku hiljaa hänen käsiinsä, hänen määräysvaltansa alle. En halunnut sitä enää. Se sai minut surulliseksi, sillä tällä hetkellä en halunnut mitään muuta yhtä paljon, kuin että voisin olla jälleen hänen. Huokaisin hiljaa haudatessani mielessäni mahdollittoman unelmani.

– Sinä sanoit, ettet enää kohtelisi minua niin kuin kohtelit, mutta niin siinä kuitenkin kävisi. Kun taas

tuottaisin sinulle pettymyksen, veisit minut helvetin alimpiin kerroksiin rankaisemalla minua siksi, että en voi olla sellainen kuin tahdot minun olevan. En voi palata luoksesi, en vain pysty luottamaan sinuun enää. Et ollenkaan ymmärrä miten paljon satutit minua, en voi antaa sinun tehdä sitä uudestaan. Kiitän sinua tästä illasta, mutta en tahdo nähdä sinua enää. Haluan että lähdet nyt, haluan että poistut etkä tule koskaan takaisin. Jos todella välität minusta, et koskaan enää ota minuun yhteyttä, vaan annat minun unohtaa ja alkaa uuden elämän ilman sinua, sanoin kooten kaiken tahdonvoimani, ja katsoin pois päin hänestä.

– Ymmärrän sinua ja lähden nyt. En ole kohtuuton. Aion olla sinua kohtaan reilu ja annan sinulle aikaa ajatella ja tulla järkiäsi. Mutta periksi en anna koskaan. Sinä tiedät, kuinka itsepintainen mies olen, juuri siksi saan aina kaiken minkä haluan, lopulta. Palaat vielä luokseni, se on väistämätöntä. Teen mitä tahansa se vaatii, jotta saan sinut takaisin. Muista kuitenkin pikku kissa, että seuraan elämäsi ja jos näen, että annat sen hihhulin tai kenen tahansa muun miehen päästä liian lähelle, aikasi loppuu siihen. Et ole vapaa, vaikka annankin sinulle aikaa ja tilaa. Olet yhä minun, se sinun on ymmärrettävä, Nelli. En haluaisi uhkailla sinua upean iltamme jälkeen, mutta minun on tehtävä tämä asia sinulle selväksi. Ja sinähän tiedät, etten koskaan uhkaile turhia, hän sanoi, ja hänen silmissään välähti jotakin teräksistä.

Sitten hän kosketti vielä hellästi hiuksiani, kääntyi, ja lähti.

Avasin oven kädet täristen, ja hänen viimeisistä uhkaavista sanoistaan huolimatta en voinut olla ajattele-

matta kulunutta iltaa ja hänen suudelmaansa, ja suljin silmäni huokaisten. Miksi olin rakastunut häneen niin syvästi ja miksi hänen piti olla sellainen paskiainen? Hänen ei tarvinnut kuin koskettaa minua ja annoin kaiken anteeksi. Hän väitti muuttuneensa, pyysi anteeksi, ja pyysi minua takaisin ja silti puheen sävy vaihtui niin äkkiä ystävällisestä pyynnöstä uhkailuun. Miksi hän uhkaili minua noin, eikö hän tajunnut että uhkailu vei kaikilta hänen puheiltaan pohjan? Hän ei ollut muuttunut tippaakaan, hän pyrki yhä hallitsemaan minua pelolla.

Aamulla soitin Pauliinalle pyörittyäni sängyssä unettomana koko yön, miettien kaikkea mitä oli tapahtunut ja haaveilemalla salaa kaikesta siitä, mistä minun ei missään tapauksessa pitänyt haaveilla. Minun oli pakko saada jutella jonkun kanssa.

– Oletko menettänyt järkesi, nainen? Tajuatko leikkiväsi tulella? Pauliina älähti, kun olin kertonut lähestulkoon kaiken muutaman viime päivän tapahtumista.

– Se oli vain illallinen. Sitä paitsi hän lupasi antaa minulle tilaa.

– Antaa tilaa joo, mutta ei jättää sinua rauhaan. Ja miksi menit kertomaan hänelle sen, että söit pillereitä avioliittonne aikana? Oletko hullu?

– Pitihän minun puolustautua, kun hän piti minua huonona sen vuoksi, etten ollut tullut raskaaksi! Sitä paitsi, halusin loukata häntä, ja ilmaista hänelle, ettei hän kuitenkaan ollut hallinnut minua koko ajan täysin, vaikka kuvitteli tehneensä juuri niin. Ja koska hän koh-

teli minua niin epäreilusti. Hän otti sen kuitenkin yllättävän hyvin, ei hän edes suuttunut.

– Miksi luulet, että hän heti sen jälkeen halusi kalenterisi ja alkoi tentata pillereiden käytöstäsi? Pauliina kysyi.

– En tiedä. Omituiselta se tuntuikin. Varsinkin kun hän halusi kalenterini siksi, että kirjoittaisi tapaamisemme ylös, eikä hän kuitenkaan kirjoittanut mitään. Pauliina oli vähän aikaa hiljaa luurin toisessa päässä.

– Pidätkö kuukautisistasi kirjaa kalenterissasi? Pauliina kysyi sitten hiljaa.

– Pidän, miten niin?

– Tietääkö Pete sen?

– Totta kai. Hänhän laski naimisissa ollessamme ovulaationi ajankohtaa, jotta parantaisimme mahdollisuuttani tulla raskaaksi. Mitä ajat takaa?

– Tuli vain mieleen. Mutta ei edes Pete ole niin kiero, Pauliina sanoi epäröivästi.

– Ai siis mitä tarkoitat?

– No, hänhän halusi lapsen kanssasi. Sinä kerroit, että olit syönyt koko ajan salaa e-pillereitä. Seuraavassa hetkessä hän tahtoo kalenterisi, ja tivaa käytätkö nyt pillereitä.

– Mitä sitten? kysyin edelleenkin aivan ulapalla Pauliinan ajatuksen juoksusta.

– Hän haluaa sitoa sinut itseensä keinolla millä hyvänsä. Millä keinolla luulet sen onnistuvan kaikkein varmimmin? Olisiko sinun raskaaksi tekeminen sellainen juttu? Lapsi sitoisi sinut häneen loppuelämäksi, lapsen tapaamisten järjestelyt ja kaikki.

Aloin nauraa. Juttu oli niin älytön, niin sairas, että edes Pete ei yrittäisi sellaista.

– Joo, mutta se vaatisi sänkyynmenon ilman ehkäisyä. Edes Pete ei kuvittele, että suostuisin sellaiseen. Ja voisinhan tehdä abortin.

– Voisitko? Pauliina kysyi aiheellisesti.

– Niin, olet oikeassa. Petekin tietää, että tuskin pystyisin siihen. Mutta kaukaa haettua se on silti. Varmasti hänellä oli jokin ihan muu syy omituisiin kysymyksiinsä.

– No aika kaukaa haettuahan se tosiaan on. Mutta et voi väittää, ettei se kalenterijuttu ja pillereistä kysely olisi aika outoa.

– No joo, onhan se outoa, mutta en tosiaan usko, että edes Peten mieli yltyä noin kierolle tasolle. Ehkä hän halusi katsoa kalenteriani vain siksi, että halusi tarkistaa ettei siellä ole tapaamisia toisten miesten kanssa.

– Voihan se niinkin olla. Silti oli aika rohkea veto kertoa siitä pilleri jutusta.

– Ehkä, mutta uskon hänen nyt antavan minun olla. Varsinkin, jos en anna hänelle mitään syytä vierailulle sanoin.

– Toivotaan niin.

13. Luku

Olin vältellyt Joonaa Peten vierailusta lähtien. En halunnut antaa Petelle aihetta epäilyyn enkä turhiin vierailuihin. Niinpä muutama kuukausi meni, etten käynyt raamattupiirissä lainkaan. Käytin sen sijaan kaiken töistä jäävän vapaa-aikani pääsykokeisiin lukemiseen kirjastolla, ja omaan itseeni tutustumiseen. Olin päättänyt eheytyä, päättänyt löytää itsestäni sen voiman nousta ylös masennuksesta, toivottomuudesta ja itsevihasta, päättänyt lakata rakastamasta Peteä. Olin ymmärtänyt, että kukaan muu kuin minä itse ei voisi tehdä työtä puolestani. Olin vastuussa omista tunteistani, vastuussa omasta elämästäni ja omasta onnellisuudestani itse, yksin. En voinut jatkuvasti tukeutua toisiin ihmisiin ja olettaa, että he nostaisivat minut suosta yhä uudelleen. Minun piti löytää se nainen joka olin, ja ymmärtää sisältä olemustani myöten, että olin arvokas ihan tällaiseni.

Tutkin raamattua, vaikka en ollut henkilökohtaisesti uskossa. Silti löysin sieltä lohdutusta ja rohkaisun sanoja. Ohitin tietoisesti kohtia, joissa puhuttiin ankarasti synnistä ja ihmisen pahuudesta, minun ei tarvinnut rypeä syyllisyydessä yhtään enempää, tunsin kyllä pahuuteni pohjia myöten jo ennestään. Olin päättänyt etsiä myönteisiä asioita, armoa ja rohkaisun sanoja, ja aloin löytää sitä totuutta että jokainen ihminen on ar-

vokas ilman minkäänlaisia suorituksia. Tomi oli saanut minut ymmärtämään, että Jumalan silmissä jokainen ihminen on kallisarvoinen, ainutlaatuinen luomus ja että minä en voisi tehdä mitään mikä tekisi minut yhtään arvokkaammaksi tai paremmaksi, enkä mitään mikä tekisi minut huonommaksi kuin muut. Kaikki ihmiset olivat samanarvoisia, yhtä arvokkaita. Haikailin sitä, että voisin todellisella tavalla tuntea itseni arvokkaaksi. Ymmärsin sen jo järjellä, että arvoni ei riippunut ulkonäöstäni, osaamisestani, siitä olinko työtön vai töissä, olinko sairas vai terve, vai koinko olevani hyvä tai huono.

Peten tapa nähdä maailma ja ihmisten arvokkuus riippuvaisena siitä, millainen henkilön sosiaalinen status oli, miten muut ihmiset arvostivat häntä, ja oliko henkilö rikas tai hyvännäköinen oli saanut minutkin ajattelemaan asioita kieroutuneesti. Hän oli saanut minut ajattelemaan olevani huono koska minulla ei ollut paljon rahaa, koska tein tavallisia töitä, koska toisinaan epäonnistuin pyrkimyksissäni ja koska olin ylipäättään aika tavallinen ihminen. Siksi Tomin sanat siitä, että vaikka olisin maannut sairaalasängyssä tajumatta koko maailmasta enää yhtään mitään, olisin silti Jumalan täydellinen luomus, ja hänen rakkautensa kohde, yhtä arvokas kuin terveenä ollessani, saivat vastakaikua sydämessäni. Halusin tuntea sen. Sellainen ajattelu oli huomattavasti armollisempaa itseäni kohtaan, kuin Peten ajatukset.

Mutta vaikka ymmärsin paljon asioita järjelläni, hyväksyin ne ja uskoin ne, en silti voinut tuntea kaikkea sitä tunteissani ja sydämessäni saakka. Tuli tilanteita, jolloin edelleen koin itseni järjestyttävän rumaksi ja huo-

noksi, arvottomaksi ihmiseksi, ja toiset päiväni olivat huonompia kuin toiset. En silti lakannut etsimästä itseäni, en lakannut etsimästä eheytymistä, vaan jatkoin joka päivä.

Luin myös sielunhoidollisia kirjoja raamatun lisäksi. Ne auttoivat minua ymmärtämään omaa käytöstäni paremmin. Olin kyllästynyt olemaan säälistävä uhri, halusin oman elämäni hallinnan takaisin itselleni.

Päiväni kuuluivat viikolla nopeasti, menin aamulla kuudeksi töihin, pääsin kahdelta, menin sieltä kotiin syömään ja lähdin sitten kirjastolle lukemaan. Iltaisin kävin uimassa tai lenkillä, tai näin Pauliinaa ja Tuuliaa. Samia tapasin nykyään melko harvoin. Hän eli sitä ihanaa rakkauden vaihetta Teresan kanssa kun halutaan käyttää kaikki liikenevä vapaa-aika kahdestaan, ja ymmärsin sen.

Kesäsuunnitelmat etenivät, ja oli varmistunut, että kaikki pääsisivät lähtemään vaellukselle. Joonaa vaivasi mieltäni toisinaan. Sami oli muutamaan otteeseen puheluissaan vihjannut, että Joonaa oli kyselty minua ja ihmetelty miksi en enää käynyt kokoontumisissa tai illanvietoissa.

Odotin Tuuliaa ja Pauliinaa kahvilassa ja pohdin isoja päätöksiä. Olin kyllästynyt pelkäämään Peteä ja hänen varjoaan joka hetki, ja olin ajatellut, että minun olisi pakko muuttaa. Toivoin, että asia järjestyisi opiskelupaikan myötä, mutta minun piti varautua myös siihen, etten pääsisi nytkään sisään. Niinpä olin jo ilmoittanut pomolleni, että lopettaisin työt kesäkuun puolessa välissä, ennen vaellusviikkoa. Vaikka minua ahdistikin jättää kaikki ystäväni ja koko elämäni tänne, olin valmis maksamaan vapaudesta sen hinnan. En

uskonut Peten jaksavan seurata minua toiseen kaupunkiin ja jatkavan uhkailujaan, samassa kaupungissa asuessa se oli helpompaa. Ehkä hän oli jo muutenkin löytänyt uuden naisen, kun oli ollut rauhallista jo näin pitkään. Silti sisintäni kirpaisi, kun ajattelin häntä jonkun toisen kanssa. Taistelin ristiriitaisten tunteitteni kanssa, haluisin nähdä hänet jälleen, enkä kuitenkaan todellakaan halunnut. Rakastin häntä, mutta pelkäsin häntä myös liikaa, koska tiesin, että hänen läheisyytensä teki minulle pahaa. Koska hän teki minulle pahaa olemalla välittämättä minun tunteistani ja toiveistani. Hän ei tuntunut näkevän minua ihmisenä lainkaan, vaan kohteli minua kuin jotakin esinettä, jonka pitäisi täyttää hänen toiveensa ja tarpeensa, ja jos en täyttänyt, hänellä oli oikeus rangaista siitä.

Tuulia näkyi saapuvan kahvilan ovesta ja hän oli niin onnellisen näköinen, että arvasin hänellä olevan jotain kerrottavaa. Hän ei suostunut sanomaan mitään ennen kuin Pauliinakin oli paikalla, vaikka oli selvästi pakahdumaisillaan puhumisen tarpeesta. Kun Pauliinakin istui kahvinsa kanssa pöytään, Tuulia vihdoin paukaisi uutisensa.

– Minä olen raskaana! Minä oksennan joka aamu sisukseni pihalle ja voin pahoin kokoajan, mutta olen niin onnellinen että voisin ratketa! Tuulia hihkui ja hehkui kuin jouluomena.

– Ihanaa, onneksi olkoon! sanoin ja nousimme molemmat Pauliinan kanssa halaamaan Tuuliala.

– Olen ihan seonnut, ostelin puoli kauppaa tyhjäksi vauvanvaatteista vaikka olen vasta kuudennella raskausviikolla eikä minulla ole hajuakaan kumpi tämä edes on.

– Totta, olet seonnut, mutta ei se haittaa, olet haaveillut siitä omasta perheestä, miehestä ja vauvapallerosta jo niin kauan, että me ymmärretään että olet nyt onnesi kukkuloilla, Pauliina nauroi.

Saimmekin kuunnella lähes kaksi tuntia pulinaa raskaudesta, vauvoista ja Tuulian suurperhesuunnitelmista. Kun hän vihdoin vetäisi hetkeksi henkeä, kysäisin Pauliinalta hänestä ja Mikasta.

– No, kehittyi pikku hiljaa, Pauliina sanoi salaperäisesti ja hehkui hänkin.

– Mitä tarkoitat sillä, että kehittyi pikkuhiljaa?

– No me katsotaan varovasti voisiko tästä tulla jotain vakavampaa. Mika on vähän varovaisempi. Minä jotenkin tiedän, että hän voisi olla minulle se oikea, mutta en ole ihan varma hänen tunteistaan.

– Mika on aika jäyhä, ei se paljon tunteista juttele, sanoin.

– Joo mutta se on myös tosi hellä ja ihana. Tosi hassua, että meillä on kokemusta samasta miehestä, Pauliina naurahti.

– On se vähän outoa kieltämättä, myönsin ja join loput kahvini yhdellä kulauksella.

– Niin sitähan minä meinasin vielä sanoa, kun se ultra on vasta viikolla kaksitoista, enkä millään meinaa maltaa sinne asti, että näkisin sen pikkuisen, niin ajattelin varata ajan ensimmäiseen mahdolliseen ultraan kasiviikolla. Se pitää vain itse maksaa, mutta ei se haittaa. Tuulia jatkoi kuin ei olisi kuullutkaan Pauliinan ja minun lyhyttä keskustelua, ja virnistimme Pauliinan kanssa toisillemme.

Palasin kotiin tuntien lievää yksinäisyyttä. Olin onnellinen ystävieni onnesta, mutta joskus itsesääli silti

hiipi mieleeni salakavalasti. Miksi kaikilla muilla oli juuri nyt joku, ja minä olin ainoana yksin? Miksi sain pelätä entistä miestäni ja hänen uhkailujaan, kun muut elivät normaalia elämää, rakastuivat, menivät naimisiin ja saivat lapsia? Ja miksi olin niin pirun itsekäs?

Illalla päätin pitkästä ajasta mennä raamattupiiriin, kaipasin seuraa, sillä omat ajatukseni alkoivat yksinäisenä iltana käydä turhan ahdistaviksi. Oli ollut niin pitkään rauhallista, etten uskonut Peten enää seuraavan tekemisiäni. Ei kai hänellä sentään ollut aikaa vahtia minua päivän joka hetkenä, hän sentään johti isoa yritystä. Vaikka pikkuhiljaa mieleeni oli hiipinyt epäily siitä, olisiko hän palkannut jonkun tarkkailemaan minua. Hän tiesi elämästäni niin paljon, eikä hänellä mitenkään voinut olla aikaa kytätä itse puskipöydän päälle tekemisiäni. Ajatus sai kylmät väreet juoksemaan pitkin käsivarsiani, ja värähdin.

Avasin Joonan rappukäytävän oven ja vilkaisin epäluuloisesti taakseni. Ketään ei näkynyt. En ollut ilmoittanut tulostani, ja kun Joonan tuli avaamaan oven, näin miten hän ilostui tulostani ja tunsin hetken aikaa onnea siitä, että hän ilahtui näkemisestäni sillä tavoin.

14. Luku

Seisoin rinka selässä pihalla odottamassa kyytiä. Joonna tulisi kohta hakemaan minut. Vihdoinkin vaellusreissu oli alkamassa. Tunsin uskomatonta helpotusta ja vapautta, kun pääsisin pian pois täältä.

Oli melkein ilta, kun pääsimme karhunkierroksen alkuun. Harmikseni taivas näytti melko pilviseltä, ja sadepilvet valtasivat taivasta uhkaavasti. Fiilis oli kuitenkin yleisesti hyvä. Pyysimme kuskiamme kuvaamaan meidät kaikki Hautajärven lähtöpaikalla, karhunkierros kyltin alla. Irvistelimme rinkat selässä hyvätuulisina kameralle. Siitä tuli hyvä kuva.

Ennen lähtöä kaivoimme vielä sadetakit päällimmäiseksi rinkaankin, jos tulisi äkkiä sade.

Sitten lähdimme lampsimaan tietä pitkin. Joonna tutkaili karttaa innoissaan, ja Risto läähätti jo nyt rinkaansa painon alla. Minä kävelin Saran kanssa, ja Sami ja Teresa pienen matkan päässä meistä viimeisinä.

– Savinajoelle on 7 kilometriä. Siellä on perttumakosken laavu, katsotaan sitten viitsitäänkö tänään enää kävellä pidemmälle, vai jäädäänkö siihen yöksi, Joonna sanoi tutkaillen edelleen karttaa.

– No... jos... jäätäisiin... sinne, Risto puuskutti.

– Olisi Risto ehkä kannattanut kuunnella viisaampiasi ja pakata rinkka vähän kevyemmin, Teresa huomautti hilpeästi.

– Kyllä minä jaksan kävellä vaikka kaksikymmentä kilometriä, meinasin vaan että kun on jo näin myöhä, Risto mutisi loukkaantuneena ja suoristautui rinkkansa alla.

– Niin niin, Teresa hekotti.

Kävelimme hetken matkaa hiljaisuuden vallitessa. Maisemat eivät vielä tässä vaiheessa olleet hienoja. Olin itse asiassa vähän pettynyt siitä, että kävelimme jo toista kilometriä hiekkatietä pitkin. Hetken kuluttua kävelimme jonkinlaisen pellontapaisen poikki, jolla oli paljon peikonpäitä muistuttavia mättäitä, ja muutamia romahduksen partaalla olevia rakennuksia. Koska maisemissa ei ainakaan vielä ollut juurikaan katsomista, vajosin melko pian omiin ajatuksiini. Tuntui ihanalta olla täällä, paikassa jossa ei olisi mitään pelkoa törmätä Peteen. Täällä saatoin olla varma siitä, että kukaan ei tarkkaillut minua salaa.

– Haluatteko kuulla vitsin? Risto kysyi kun oltiin oltu hiljaa jonkin aikaa.

– Risto. Ei haluta, Teresa huudahti.

– Älä nyt, tämä on hyvä. Kato kun suomalainen, ruotsalainen ja norjalainen...

Teresa alkoi loilottaa täysillä kädet korvillaan. Samaan aikaan Risto lopotti vitsiään välittämättä vähääkään siitä että Teresa jo melkein huusi lauluaan.

– Ei ole teilläkään kaikki pöllöt vintillä, Sami jupisi ja pudisteli päätään.

Minua nauratti, ja huomasin, etten ollut tainnut nauraa pitkiin aikoihin. Nauru tuntui hyvältä. Olo oli kevyt, vaikka rinka selässä painoikin.

Kun saavuimme laavulle, kello oli jo niin paljon, että jäimme suosiolla ensimmäiseksi yöksi sinne. Miehet alkoivat sytytellä nuotiota, ja minä, Teresa ja Sara kaivoimme ensimmäisenä rinkasta uimapuvut ja pyyhkeet ja menimme joelle peseytymään. Ilma oli melko viileä, ja vesi todella kylmää, joten peseydyimme vain äkkiä ja vaihdoimme rennommat iltavaatteet päälle. Hyttysmyrkyä piti lisätä jälleen, itikoita oli todella paljon.

Keitimme teevettä, ja teimme iltapalaksi leipää. Sadedetta ei ollut vielä tullut, vaikka taivas oli edelleen pilvessä. Sami ja Teresa istuivat nuotiolla sylikkään, ja minulle tuli jotenkin hassu olo. En ollut koskaan ollut ihastunut Samiin, mutta tuntui jotenkin oudolta katsoa häntä pitkästä ajasta jonkun naisen kanssa. Ihan kuin en enää olisi Samin elämässä yhtä tärkeä, nyt kun hänellä oli Teresa. Moitin itseäni saman tien itsekkästä ajatuksestani. Mikä minua vaivasi, kun en osannut olla iloinen Samin puolesta? Olisiko hänen pitänyt pysyä ikisinkkuna, jotta saisin pitää hänet vain itselläni? Kun tutkailin tunteitani syvemmin, tajusin, että taisin olla vain yksinäinen. En varsinaisesti Samin seurustelun vuoksi, vaan siksi, että kaipasin itsekin rakkautta. Vaikka tiesin, etten olisi valmis, enkä ehkä koskaan pystyisi enää seurustelemaan kenenkään miehen kanssa, koska Pete oli vienyt minulta niin paljon. En ollut ollenkaan varma, että enää osaisin tai pystyisin rakastamaan ketään toista.

– Pidetäänkö nyt ilta raamis? Joona kysyi, kun iltatoimet oli muuten tehty.

- Joo pidetään vaan, me muut myöntelimme.
- Ajattelin, että otettaisiin tänä ensimmäisenä iltana teemaksi mitä on onnellisuus. Voitaisiin ensin pohtia mikä tekisi meidät onnelliseksi. Käydään kierros, jokainen voi kertoa millaista elämää eläessään uskoisi olevansa ikionnellinen. Aloittaisiko Sami vaikka.
- No olen kyllä aika onnellinen nytkin. Mutta toivon elämältä, että saisin rakastaa, - Sami vilkaisi Teresaa hellästi – Ja perustaa rakastamani naisen kanssa perheen. Saataisiin kaksi lasta ja oltaisiin terveitä, riittäisi töitä niin että meillä olisi varaa kivaan omakotitaloon. En minä oikeastaan sen enempää keksi mitä haluaisin.
- Entä Teresa?
- Aika samoja ajatuksia kuin Samilla. Tosin sitten vielä lisäksi haluaisin tehdä jotain merkityksellistä työtä, jotain mistä nautin ja mistä olisi iloa toisille ihmisille. Ja haluaisin päästä matkustelemaan paljon. Niin ja olisin tosi onnellinen jos minun ei koskaan enää tarvitsisi kuulla yhtään Riston typerää vitsiä, Teresa heitti lopuksi ja virnisti Ristolle.
- Risto irvisti takaisin.
- Okei. Eli rakkautta ja perhe, ja hyvä työ sekä terveyttä. Onko sinulla Sara jotain muita ajatuksia onnellisuudesta?
- Minä haluan tosi ison perheen, paljon lapsia, ainakin kuusi. Ja talon maalta. Haluaisin ison talon, sellaisen jossa olisi minulle oma ateljee, jossa voisin maalata. Paljon ystäviä, terveyttä ja rakkautta.
- Risto?
- Juuri nyt minut tekisi onnelliseksi kylmä kalja, sipsipussi ja jalkapallo-ottelu. Mutta noin yleisesti ottaen olen kyllä aika tyytyväinen elämäni tällaisenaan.

– Entä mitä sinä Nelli ajattelet? Joonaa kysyi.

Joonaa katsoi minua silmiin, ja näytti keskittävän kaiken huomionsa minuun.

– Haluaisin olla vapaa pelosta, ja menneisyydestäni. Vapaa. Kai minä haluan rakkauttakin, mutta siihen minun on hyvin vaikea enää uskoa. Uskoisin olevani onnellinen jos olisin vapaa pelosta, sanoin hyvin hiljaa. Joonaa katsoi minua pitkään silmiin kuin yrittäen lukea jotakin enemmän. Kaikki olivat hiljaa. En ymmärrä miksi olin avautunut näin syvällisistä sisimmistä tunteistani. Nyt minua kuitenkin hävetti. Olisin ihan hyvin voinut sanoa samat asiat kuin muutkin.

Raamatunkohdissa jotka luimme, tuli selväksi ajatus siitä, että Jeesuksen ajatus siitä, kuka oli onnellinen, oli erilainen kuin meidän. Sillä sellainenkin ihminen, joka nyt itki ja murehti saattoi olla autuas. Autuaita olette te, jotka nyt itkette, te saatte nauraa, se lause jäi mieleeni lohduttavana.

Yöllä alkoi sataa vettä. Heräsin kaatosateeseen, enkä vähiten siksi, että vesi tippui suoraan naamalleni.

Miehet lähtivät Joonan johdolla vuoraamaan laavun kattoa kaatosateeseen, ja saivat onneksi vuorattua katon sen verran hyvin, ettei sade päässyt sisälle. Laavun lattia kerkesi kuitenkin jo kastua melko märäksi, joten loppuyö ei ollut kovin mukava, siltikään vaikka sade muutaman tunnin kuluttua lakkasi. Itikat pyörivät kimpussamme myrkyistä huolimatta, ja yritimme nukkua sääskihatut päässä.

Aamulla porukkamme ei ollut järin hilpeissä tunnelmissa. Kaikilla oli kylmä, eikä kukaan ollut nukkunut kovin hyvin. Joonaa ja Sami syyttivät nuotion, ja kei-

timme kaikille aamupuurot ja kahvit. Mielialani kohosi kun sain kuuman kahvikupin käteeni ja näytti siltä, että tänään tulisi aurinkoisempi päivä.

– Haluaako kukaan laulaa? Minusta olisi kiva laulaa aamulaulu, tulee jotenkin nostalginen fiilis ripari ajoilta, Sara sanoi.

– No miksei, lauletaan, Sami innostui.

Laulun sanat ja sävel olivat jopa minulle tutut, ja jollakin tavalla sen laulaminen toi rauhaa sydämeeni. Yllätyin miten ihana oli päättää päivä Raamatun tutkimiseen ja aloittaa aamu kiittämällä uudesta päivästä, vaikka en varsinaisesti itse ollut uskossa. Laulun jälkeen hiljennyimme hetkeksi nuotiolle ja Joonaa johti rukousta.

Sitten kokosimmekin tavaramme rinkkaan ja jatkoimme matkaa.

Ensimmäinen matkamme varrelle sattunut nähtävyys, Rupakivi jaksoi kiinnostaa vain minua, Samia ja Joonaa. Muut ihmettelivät mitä nähtävää yhdessä kivenlohkareessa on, eivätkä jaksaneet lähteä poikkeamaan polulta, vaan jäivät odottelemaan meitä polunvarteen. Laskeuduimme jyrkät portaat alas jokivarteen, ja ihasteelimme hetkisen Rupakiveä, ja käännyimme melko nopeasti takaisin, koska kiveä ihastelemassa ja kuvaamassa oli joku isompi vaellusporukka ja halusimme ehtiä ennen heitä seuraavalle tulentekopaikalle.

Matka jatkui, ja seuraavan kerran pysähdyimme Vasajängänojan tulentekopaikalla. Siinä vaiheessa Risto parka oli aivan lopussa. Hän heitti rinksansa selästään, lysähti maahan ja jysäytti sitten itsensä makuulle maahan. Joonaa alkoi tehdä tulta, ja minä kaivoin lounastarvikkeet rinkasta. Tänään olisi tarjolla tomaattipastaa.

Keitimme lisää juomavettä, vaikka näin kuumana päivänä tekikin mieli juoda mieluummin kylmää vettä suoraan koskesta, kun kerran keitettyä, haaleaa vettä.

– No Risto, eikö vitsi lennä? Teresa heitti Ristolle, joka edelleen makasi maassa raatona.

– Ei lennä ei, mutta laatta saattaa lentää kohta. Ja jos et lopeta tuota virnuilua niin se saattaa lentää sinun naamalle, Risto ärähti.

– Noh noh, lapset lapset, Sami torui hilpeästi.

– Ota poika vähän patukkaa niin jaksat taas, Joono sanoi ja työnsi Riston avonaiseen suuhun palan mars patukkaa.

– Kiith, Risto mokelsi suu täynnä suklaata autuas hymy naamallaan.

Muistin silloin omatkin suklaavarastoni ja kaivoin Fazerin sinisen kääreistään. Suklaa maistui taivaalliselle. Tarjosin muillekin, ja odotellessamme pastan kiehumista tuhosimme porukalla kokonaisen suklaalevyn.

Havahduin yhtäkkiä siihen, että olin onnellinen. Pitkästä aikaa oloni oli tasapainoinen. Elämä oli vaelluksella yksinkertaista, ja koska ympärillä oli kokoajan porukkaa, en ehtinyt liiaksi upota omiin murheisiin.

Syönnin jälkeen vietimme hetken siestaa nauttien auringosta, mutta juuri kun olin torkahtamassa, alkoi polulta kuulua kovaa hälinää ja arvasin, että Rupakivellä ollut vaellusporukka oli saavuttanut meidät. Ähkäisin, kun nostin rinkan selkääni. Lantiovyön kiinnittäminen sattui, tuntui että olin ihan mustelmilla.

– Koska ollaan perillä? Risto kysyi kun olimme kävelleet ehkä kymmenen minuuttia.

– Kuulostat ihan takapenkillä inuvalta viisivuotiaalta, oletko kolme vai kolmekymmentä? Teresa kysyi hihittäen.

– Saa kai sitä kysyä, Risto pöhähti loukkaantumatta lainkaan Teresan sanoista.

– Ei tästä ole kun pari-kolme kilsaa Savilammen autiotuvalle. Voidaan pysähtyä siellä pidemmäksi aikaa niin saat levätä. Ajattelin että minä ainakin haluaisin käydä katsomassa tuon Oulangan kanjonin, niin sinähän voit vaikka sillä aikaa ottaa päivätorkut, Joona sanoi ja katsoi karttaa.

– Päivätorkut, vielä kun saisi kylmää olutta ja pitsan, Risto sanoi haaveillen.

– Sinä voit sitten nähdä unta sen pitsan syömisestä. Tämä on vasta toinen päivä niin että pitsaa ei ole tiedossa moneen päivään, Teresa kiusasi.

– Kun en jaksaisi tuolla pastan moskalla tällaista rääkkiä kestää, Risto ärisi.

Kun saavuimme Savilammelle, Risto laahusti suoraan tupaan vain vaisusti moikaten tuvan pihalla olevia muita vaeltajia. Me muut veimme rinkkamme sisälle Riston vartioitaviksi, ja lähdimme sitten katsomaan kanjonia.

Kun palasimme takaisin, keitimme vielä kahvit, jotta Risto saisi nukkua rauhassa.

– Äijä ylös nyt, matka jatkuu! Teresa kiljaisi muutama tunnin päästä kun Risto edelleen kuorsasi tuvassa.

– Julma nainen, Sami parka kun joutuu tuollaisen riivinraudan kanssa olemaan, Risto valitti kun kömpi tuvan ovesta ulos rinka kädessään.

– Jostain syystä minä en yhtään sääli itseäni, Sami virnisti ja suukotti Teresaa.

Matka jatkui ja illalla saavuimme Taivalkönkäälle. Tuvan alakerta oli jo varattu, joten Joonna kiipesi kurkistamaan olisiko yläkerrassa tilaa.

– Tyhjä, hän huikkasi.

Kiipesin kohtalaisen jyrkät portaat ylös ja meinasin jäädä jumiin ahtaaseen luokkuun rinkkini kanssa. Lasikin rinkkini laverille jo aika lailla väsyneenä. Muutkin toivat tavaransa ylös, mutta lähtivät sitten heti nuotiolle tekemään iltapalaa. Oikaisin hetkeksi itseni kovalle laverille ja ajattelin että voisin vaikka nukahtaa. Hetken lötkötelyäni lähdin nälän ajamana itsekin syömään.

Ilta oli kaunis. Auringon porotettua koko päivän ilta alkoi nyt mukavasti viiletä. Itikat tietysti villiintyivät, mutta oli ihanaa kun ei tarvinnut hikoilla. Nuotio räiskyi ja tee maistui hyvältä leipiä kanssa. Joonna katsoi minua, tunsin hänen katseensa ihollani, ja vilkaisin häntä. Kun katseeni kohtasi hänen katseensa, sävähdin ja taisin punastua kuin teinityttö.

– Ajattelin, että käsittelisimme tänään anteeksiantoa. Varmasti meillä kaikilla on elämässä ihmisiä joille on ollut vaikea antaa anteeksi. Miten meidän sitten kristityinä pitäisi suhtautua siihen että meitä kohdellaan väärin, mietitään sitä tänään, Joonna sanoi, ja katsoi meitä kaikkia vuorotellen. – Miten on mahdollista antaa anteeksi? Onko anteeksi antaminen päätös vai tunne? Ja miten tunteitaan voi määrätä, vai voiko? Joonna jatkoi.

– Anteeksi antaminen ei voi lähteä tunteista. Jos joku on ihan tosi pahasti loukannut minua, en voi tuntea antavani hänelle anteeksi. Se päätös antaa anteeksi on tehtävä järjellä, on päätettävä antaa anteeksi ja sitten yritettävä lopettaa vellomasta katkerissa tunteissa.

Itse olen huomannut, että tunteet seuraavat perässä aikanaan, mutta se saattaa kestää kauankin ennen kuin on tunteissaan voinut antaa anteeksi, Teresa sanoi.

– Olen samaa mieltä. Ei se ole helppoa meille ihmisille, antaa anteeksi kun joku kohtelee väärin. Itse asiassa olen varma, että on ihan oikeutettua tuntea vihaa ihmistä kohtaan joka on tehnyt meille pahaa, vihan tunne on tervettä, se kertoo meille että meitä on kohdeltu väärin. Vihastuuhan Jumalakin. Mutta siihen vihaan ei saa jäädä vellomaan, tai se muuttuu katkeruudeksi ja silloin se alkaa vahingoittaa eniten meitä itseämme, Sami sanoi

– Totta. Eli anteeksiantaminen on prosessi jossa ihminen saa olla armollinen itselleen. Saa tuntea vihaa väärinkohtelusta, saa olla surullinen. Mutta lopulta anteeksiantaminen on välttämättömyys, oman itsemekin kannalta. Vihastua saa, mutta ei saa jäädä anteeksiantamattomuuteen ja katkeruuteen, ei saa jäädä vihan vangiksi, pitää vapauttaa itsensä ja väärin tehnyt ihminen. Mutta tunteitaan ei voi määrätä, voi vain päättää yrittää antaa anteeksi. Haluaisiko joku jakaa jonkun kokemuksensa anteeksiantamisesta? Joonaa kysyi ja katsoi suoraan minuun.

Painoin pääni ja olin hiljaa. Miksi Joonaa katsoi minuun noin odottavasti? Miksi hän kuvitteli että jakaisin jotakin elämästäni koko porukan edessä, kun en kertonut asioistani hänelle yksityisestikään?

– No minulla oli yksi ystävä, joka kertoi eteenpäin sellaisia asioita minusta, joiden en halunnut leviävän. Olin luottanut häneen ja hän petti luottamukseni pahasti. Olin pitkään hänelle vihainen, ja välimme menivät vuosiksi poikki. Sitten tuli päivä, jolloin Jumala

alkoi puhua minulle anteeksiantamattomuudestani. Otin yhteyttä tuohon entiseen ystävääni ja pyysin häntä juttelemaan kanssani. Hän kertoi minulle raskaista vaiheista joita eli silloin, että hän halusi vain vähän hyväksyntää ja kuvitteli saavansa sitä kertomalla asioistani sille porukalle johon hän halusi kuulua. Hän oli ymmärtänyt tehneensä minua kohtaan todella väärin ja pyysi anteeksi. Se vapautti jotakin meissä molemmissa. Se ei tosin tuonut luottamusta heti takaisin, mutta ainakin olin päästänyt irti katkerista tunteistani, Sara kertoi.

– Eli tulit loukatuksi, petetyksi ystäväsi taholta, mutta otit sitten ensimmäisen askeleen sovintoa varten? Joona kysyi.

– Niin, mutta se kesti vuosia.

– Ehkä, mutta teit silti niin. Luulen että se on sitä mitä Jumala meiltä haluaa, Hän haluaa meidän armahdavan lähimmäisiämme, koska armahdamme siinä samalla myös itsemme.

Hyväksyin ajatuksen, mutta hiljaa mielessäni ajattelin silti, että mitä tapahtui ihmiselle joka ei edes halunnut antaa anteeksi.

Raamattupiirin jälkeen kävelin riippusillan yli seuraavaan saarekkeeseen ja menin yksikseni katselemaan vettä. Minulla oli paljon ajateltavaa ja sulateltavaa. Istuin siinä pitkään yrittäen kuunnella itseäni. Ajattelin kaikkea sitä mistä nuotiolla oli puhuttu. Tiesin, että anteeksiantaminen voisi eheyttää minua, mutten tienynyt kuinka voisin antaa anteeksi. Kuinka voisin antaa anteeksi äidilleni sen, ettei hän koskaan ollut rakastanut minua sellaisena kuin olin? Tai isälle sen että hän vain ei välittänyt? Ettei heistä kumpikaan ollut antanut

minulle sellaista hyväksyvää rakkautta jota olisin kasvassani kaivannut. Entä miten voisin antaa anteeksi Petelle sen miten hän oli minua kiduttanut, ja vienyt ihmisarvoni ja yhä uhkaili minua? Ja sitten olin minä itse. Olin katkera ja vihainen itselleni, enkä voinut antaa sitä itselleni anteeksi miten olin antanut potkia itseäni päähän, miten tyhmä ja naiivi olin ollut, miten hölmö rakkaudessani Peteen. Sellaista heikkoutta ei voinut antaa anteeksi.

Ajattelin hetken miltä tuntuisi antaa anteeksi itselleni. Että voisin antaa itselleni luvan olla inhimillinen, erehtyvä ihminen. Että voisin taas uskoa elämään. Muistaa omat unelmani, toteuttaa niitä. Ennen Peteä olin ollut seikkailunhaluinen ja unelmoiva nainen, joka halusi valloittaa ne korkeimmat vuoret ja matkustaa, opiskella sitten psykologiksi ja elää täysillä. Rakastuminen ei ollut kuulunut haaveisiin, ei myöskään perhe. Mitä halusin nyt? Minun oli vaikea tunnistaa toiveitani ja jouduin ajattelemaan pitkään.

Eniten kaipasin cheytymistä. Halusin tämän hirvittävän tuskan pois sisimmästäni, tämän tunteen joka jäyti minua kuin mato. Vihasin tällaista elämää, en halunnut jatkuvasti tuntea olevani arvoton ja ruma, huono ihminen. Halusin tuntea olevani niin kuin muutkin. Halusin yhä tehdä sen pitkän vaelluksen, mutta en halunnut enää lähteä sinne yksin. Pelkäsin tunnustaa sitä itselleni, mutta sisimmässäni haaveilin voivani lähteä Joonan kanssa. Halusin matkustaa Joonan kanssa, ja halusin rakastaa häntä, mennä naimisiin, saada kaksi lasta. Säikähdin ajatuksiani. Missä välissä olin rakastunut häneen niin, että haaveilin hänen kanssaan lapsista ja naimisiinmenosta? Saatoinko rakastaa kahta miestä

yhtä aikaa? Kuinka ymmärsin tunteeni näin yhtäkkiä? En olisi saanut myöntää tätä unelmaa itselleni, tiesin sen olevan tuhoon tuomittu. Hän ei koskaan voisi rakastaa minua. Kukaan ei voisi. Miten voisi, kun en itsekään pystynyt edes pitämään itsestäni. Tunnistin sen tarpeen kuitenkin selvästi. Kaipasin eniten juuri nyt vain rakkautta. Itseltäni ja muilta, rakkautta, jonka kautta kaikki muu, koko elämä avautuisi minulle uudestaan, sillä nyt elin kuin suljetussa kuplassa. Olin yksin sen kuplan sisällä, minä en päässyt muiden luo, eikä kukaan päässyt minun luokseni...

– Ai täällä sinä olet. Me vähän huolestuttiin kun ei sinua alkanut kuulua, Joonan ääni kuului takaani.

Säikähdin hänen tuloaan ja pelkäsin että hän jotenkin näkisi mitä olin äsken hänestä ajatellut. Sellaiset tunteet saisivat pysyä piilossa. En kestäisi hänen torjuntaansa, menisin murskaksi. Toisaalta en myöskään voisi seurustella hänen kanssaan, en vielä. Ymmärsin sen, etten voisi pakoilla itseäni nyt, en voisi hukuttaa murhettani keneenkään. Minun piti oppia seisomaan yksin, omilla tylpillä jaloillani. Ymmärsin, että minun oli opittava rakastamaan itseäni, ennen kuin voisin todella rakastaa ketään muuta.

– Joo, halusin olla vähän aikaa yksin ja miettiä mitä puhuttiin.

– Haluatko olla vielä yksin? Voin lähteäkin, tulin vain varmistamaan että olet kunnossa, kun olit aika pitkään pois.

– Ei, olen jo muutenkin lähdössä, sanoin ja ponkaisin ylös.

– Älä lähde. Haluaisin puhua kanssasi, kun nyt pitkää aikaa ollaan kahdestaan, Joono sanoi hiljaa ja

katsoi minua taas silmissään tuo tutkiva, syväluotaava katse joka sai minut hermostuneeksi.

– Täytyisi varmaan lähteä nukkumaan, mutisin.

– Tässä ei mene kauan. Haluaisin vain kysyä paria minua häirinyttä asiaa.

– No kysy sitten, sanoin huokaisten ja käännyin hänestä pois päin, tuijottamaan veteen.

– Miksi et koskaan puhu itsestäsi mitään tärkeää? Kun yritän kysellä sinulta jotakin vähänkään tärkeää, sulkeudut kuin simpukka. Piilotat itsesi minulta ja muiltakin. Miksi silmissäsi asuu suru silloinkin kun naurat? Miksi välttelet minua?

– Ehkä en halua puhua. Ehkä en uskalla luottaa keneenkään. Ehkä en ole yhtään sen arvoinen, että sinua pitäisi edes ystävänä kiinnostaa mikään minussa, mutisin katsomatta häneen.

– Mutta sinä kuitenkin kiinnostat minua. En vain enää keksi miten pääsisin sinua lähemmäs. Välillä tuntuu siltä, että olet ihan läsnä ja että haluat tutustua minuun. Useimmiten olet kuitenkin jotenkin tavoittamaton, olet kuin jonkin näkymättömän muurin takana koko ajan. Olet siinä etkä kuitenkaan ole. Sulkeudut heti kun yritän kysyä jotakin yhtään henkilökohtaisempaa elämästäsi ja välttelet minua toisinaan, huomaan sen. Tiedätkö, että se tuntuu minusta vähän pahalta, kun en tiedä mitä tahdot? Mitä sinä oikein pelkää? Joona kysyi pehmeällä äänellä, ja käänsi minut hellävaroin itseään kohti.

– Anteeksi, että olen sellainen. Tiedän, ettei lähelleni ole helppo tulla. Mutta en minäkään tiedä mitä sinä tahdot, miksi haluat ylipäätään tietää minusta mitään?

– Miksikö, Joonaa naurahti pehmeästi ja katsoi minuun niin hellällä katseella, että sydämeni sulsi väkisin-kin asteen verran. – Olet niin salaperäinen nainen, Nelli. Se on kiehtovaa, mutta myös välillä vähän väsyttävää. Arvailen koko ajan mielenliikkeitäsi, haluatko että tulen juttelemaan vai etkö halua, pakenetko jos yritän lähestyä sinua vai haluatko minun tulevan luoksesi. Annat tosi ristiriitaisia viestejä, ja olen aika epä- tietoinen ajatuksistasi.

– Kyllä minä haluan viettää aikaa kanssasi. En vain voi.

– Juuri tuota tarkoitin, Joonaa sanoi vähän tuskastuneena. – Voisitko selventää hieman? Jos käsket minun häipyä, kyllä minä häivyn, en tahdo ahdistella sinua. Haluan sinun kuitenkin tietävän, että mielelläni tuntisin sinut paremminkin.

– Miksi? kysyin häneltä jälleen hiljaa.

– Mitä miksi?

– Miksi minä kiinnostan sinua? Et tunne minua yhtään. Oletko katsonut minua? En ole kaunis, en ole kiinnostava, en ole mitään, tai jos olen, niin olen pelkkä ongelma. Ehkä olen kiinnostunut sinusta, mutta tiedän, etten ole arvoisesi ja yritän välttää sydämeni särkymistä. Etkö näe, että minussa ei ole mitään rakastamisen arvoista, sanoin katsomatta häneen.

– Miksi ihmeessä sinä vihaat itseäsi noin? En voi käsittää sitä, Joonaa sanoi hämillään.

– Anna minun nyt vain olla, sanoin ja lähdin pois. Hän ei yrittänyt lähteä perääni, mistä olin kiitollinen. Menin muiden seuraan nuotiolle, vaikka tosiasia-ssa olisin halunnut olla yksin.

– Minne Joonaa jäi? Sara kysyi.

– Eiköhän hän kohta sieltä perässä tule.

Kun Joonan sitten hetken kuluttua tuli seuraan, hän pyysi Samia matkaansa hakemaan lisää nuotiopuita. Sillä välin minä väsyin olemaan seurassa ja lähdin nukkumaan valitellen päänsärkyä. Halusin olla yksin, sillä häpesin sitä mitä olin sanonut Joonalle. Oliko ollut ihan pakko tunnustaa että olin kiinnostunut hänestä? Nyt tästä loppumatkasta tulisi kiusallinen meille molemmille. Ja oliko minun ollut ihan pakko haukkua itseäni hänelle, nyt hän piti minua omituisena moniongelmaisena. Totuus oli, että oli päiviä, jolloin pystyin näkemään itseni hyväksyttävänä, jopa melkein yhtä hyvänä kuin muut. En ollut enää kaiken aikaa tämä valittava, itsesäälissä kierivä kurjimous, mutta nyt Joonanäki minussa vain sen naisen, vain sen naisen joka ei voinut hyväksyä itseään.

15. Luku

Seuraavana aamuna matka jatkui aamiaisen jälkeen. Aamu oli kaunis ja aurinkoinen, päivästä tulisi taas lämmin. Ylitimme kolme riippusiltaa ja sen jälkeen maasto olikin jonkin aikaa noususuuntaista. Rankan alun jälkeen alkoi helppokulkuisempi osio, mutta silti kulkeminen tuntui tänään raskaalta. En tiedä johtuiko se Joonan ja minun eilisestä keskustelusta vai ihan vain siitä, että lihakset olivat jonkin verran kipeinä edellisien päivien vaelluksesta. Joka tapauksessa mielialani oli matalalla. Joonan oli aamulla yrittänyt saada katseestani kiinni, mutta välttelin häntä itsepintaisesti, ja hän pysyikin tänään suosiolla joukon johtajana.

Pysähdyimme ruokailemaan Runsulammen rannalle. Se oli kaunis paikka, nuotiopaikalta näki suoraan lamelle ja siellä oli myös pieni hiekkaranta, jonne Sami ja Teresa vetäytyivät kahdestaan. Joonan alkoi sytyttää nuotiota jälkiruoka kahvin keittoa varten, ja minä kaivoin rinkasta trangian ja ruokapussit. Risto lähti hakemaan lisää puita, ja Sara häipyi samalla vessaan, joten jäimme hetkeksi Joonan kanssa kahden. Oloni oli kiusaantunut ja aioinkin häipyä saman tien hakemaan vettä ruokaa varten.

– Tiedän salaisuutesi, ja haluan jutella kanssasi illalla, jos vain sopii, Joonan sitten yhtäkkiä sanoi.

Käännähdin säikähtäneenä katsomaan häntä ja huomasi, että Sara oli jo tulossa takaisin. Minun ei tarvinnut vastata mitään. Pakenin kattilan kanssa lammelle. Vesi virtasi hiljaa, ja huljuttelin kattilaa lammessa toivoen, ettei minun tarvitsisi nähdä Joonaa nyt. Mitä hän oli tarkoittanut sillä, että hän tiesi salaisuuteni? Ja keneltä hän olisi kuullut? En halunnut jutella hänen kanssaan, joten minun pitäisi pitää tarkka huoli, etten jäisi hänen kanssaan kahdestaan koko iltana. Ehkä olin lapsellinen ja pelkuri, mutten ollut valmis puhumaan minulle vaikeista asioista Joonan kanssa. En halunnut hänen tietävän sitä kuinka typerä olin ollut, enkä näkevän minua siinä surkeassa valossa jonka menneisyyteni välttämättä minusta toisi esille. Jos hän tiesi, että olin eronnut, miten hän suhtautuisi minuun jatkossa?

Illalla päästyämme leirintä-alueelle varasimme ensi töiksemme kioskista saunan muutamaksi tunniksi, ja herrasmiehinä miehet antoivat meidän naisten saunoa ensin. Oli suunnaton nautinto päästä saunaan peseytymään kunnolla, varsinkin kun nautinnon kruunasi kylmä kokis. Saunominen ja kola eivät olleet koskaan maistuneet yhtä hyvältä kuin tänä iltana, hikisenä ja matkasta ryvettyneenä, kaikki paikat kipeänä rinkan painosta ja vaelluksen rasituksista. Ilta oli niin hieno, että oli ihanaa mennä laiturilta uimaan lampeen, vaikka vesi olikin kylmää.

Kun oli miesten saunavuoro, söimme sillä aikaa ilta-palan Teresan ja Saran kanssa.

– Onko sinun ja Joonan välillä jotakin menossa?

Teresa sitten yhtäkkiä kysyi uteliaana, kun nakertelimme näkkileipää telttamme edessä ja huidoimme samalla hyttysiä kimpustamme.

- Miten niin? kysyin välttelevästi.
 - No siten niin, että Joona katselee sinua aika usein. Ja eilen illalla Joona lähti sinun perääsi ja olitte sen jälkeen ihan omituisia molemmat. Kerro nyt, minua kiinnostaa.
 - Ehkä Nelli ei halua puhua siitä, jos asiat ei vaikka ole ihan selviä, Sara sanoi.
 - Kyllä sinä nyt meille voit puhua, mehän ollaan kavereita, Teresa intti.
 - Joskus, ja juuri tällä hetkellä Teresa rasitti minua suuresti. Miksei hän voinut antaa asian olla?
 - Ei meidän välillä ole mitään mistä pitäisi kertoa, sanoin ehkä turhankin tylästi.
 - Selvä sitten. Voitaisiinko me Nelli puhua nyt ihan rehellisesti? Teresa kysyi.
 - Ai mistä?
 - Jos sanoisit ihan rehellisesti että oletko sinä minulle vihainen siitä, että olen Samin kanssa? Oliko sinulla kuitenkin jotain tunteita häntä kohtaan?
 - Mitä? kysyin täysin yllätettynä. Tämä tuli aivan puskista.
 - Sinä et puhu minulle juuri koskaan mitään, ja tuntuu, että välillä mulkoilet minua pahasti. Tiuskit minulle ja jos sanot jotakin, puhut aina vain Samille, ihan kuin en olisi vieressä ollenkaan. Sami on kertonut teidän ystävytydestä, mutta alan pikkuhiljaa epäillä että sinulla on Samia kohtaan jotain muitakin tunteita.
- Aloin nauraa. En voinut sille mitään, Teresan syytös oli niin hassu. Teresan ilme muuttui loukkaantuneeksi ja hänen silmiinsä tuli kiukunkyyneliä, ja kaduin välittömästi nauramistani.

– Anteeksi Teresa, en minä tarkoittanut nauraa sinulle, mutta oli vain jotenkin niin hassu ajatus että olisin mustasukkainen Samista romanttisessa mielessä. En minä ole tajunnut että olen ollut sinua kohtaan jotenkin tyly, en todellakaan ole tarkoittanut sitä. Mutta siitä voit olla varma, ettei Samin ja minun välillä ole koskaan ollut kumminkaan puolin yhtään mitään muuta kuin ystävyyttä. Minulla on vain nyt omassa elämässä niin paljon meneillään, ja rehellisesti sanottuna en ole juurikaan kiinnittänyt huomiota ympäristööni. Olen oikeasti tosi pahoillani jos olet kokenut, että kohtelen sinua jotenkin tylysti, en ole tarkoittanut sitä.

– Sinulla ei siis ole mitään minua vastaan? Teresa varmisti.

– Ei todellakaan. Olen tosi onnellinen Samin puolesta että olette löytäneet toisenne ja olet oikeassa, Samin ystävänä minun olisi pitänyt olla kiinnostuneempi ystävyystymään kanssasi. Pidän sinusta kyllä, mutta en tykkää siitä, että minulta udellaan asioista joista en halua puhua.

– Hyvä on. Pyydän anteeksi, en enää utele, Teresa tokaisi, ja oli edelleen aika loukkaantuneen oloinen.

Tunnelma meni hiukan kireäksi, joten päätin lähteä nukkumaan. Teresa oli mukava, mutta nähtävästi melko temperamenttinen. Miksi hän kuvitteli että kaikki asiani kuuluivat automaattisesti hänelle? Pyörin makuupussissa melko pitkään, ahdisti kun tuntui, että kaikki ihmissuhteeni menivät aivan solmuun. Ensin Joonan kanssa ja nyt olivat Teresan kanssa sukset ristissä. Ja olinko minä muka hakenut tällaisia ongelmia?

Se oli kuitenkin totta mitä olin Teresalle sanonut, en tosiaan ollut tajunnut olleeni hänelle jotenkin tyly. Ry-

pistin mietteissäni otsaani. Ajattelin yhä olevani niin merkityksetön ja näkymätön, että mitkään tekemiseni eivät vaikuttaneet mitenkään muihin ihmisiin. Mutta kyllä ne taisivat vaikuttaa. Tuntui uskomattomalta, että Teresa ylipäättään välitti siitä mitä minä hänestä ajattelin.

Sami tuli juttelemaan minulle ennen aamupalaa, kun olin palaamassa suihkusta.

– Miksi Teresa oli eilen kuin perseelle ammuttu karhu, mistä te oikein riitelitte? Sami kysyi heti ensimmäiseksi.

– En minä riidellyt. Teresa uteli minusta ja Joonasta jotakin enkä halunnut puhua kun ei ole mitään kerrottavaa. Ja vaikka olisikin, niin en välttämättä haluaisi puhua siitä ensimmäisenä Teresalle, sanoin.

– Teresa on ollut vähän epävarma sinusta, että mikä sinun asemasi minun elämässä on ollut ja on, Sami sanoi vähän vaivaantuneena.

– No luulisi tulleen eilen selväksi. Sanoin, että ollaan aina oltu vain ystäviä.

– Niin minäkin olen sanonut.

– No miksi hän ei sitten voi uskoa? Olenko minä antanut aihetta johonkin mustasukkaisuus kohtauksiin? kysyin raivostuneena.

– No et, mutta et sinä toisaalta ole ollut kovin kiinnostunutkaan tutustumaan Teresaan.

– No anteeksi vain, mutta on ollut aika paljon muutakin ajateltavaa, sanoin hyökkäävästi, ennen kuin tajusin mitä taas tein.

Kohta suututtaisin Saminkin äksyilylläni, enkä todellakaan halunnut olla keskellä korpea ympärilläni vain vihaisia ystäviä.

– Anteeksi Sami. Minulla on hermo vähän liian kireällä. Tuntuu vain että kokoajan on joku utelemassa jotakin.

– No huomaan sen. Tiedän, että voi olla ärsyttävää kun Teresa utelee, mutta ei hän tarkoita pahaa. Hän on vain utelias ja haluaisi tutustua sinuun paremmin.

– Joo, tiedän. Ja tiedän myös, että olen nykyään liiankin tarkka omista asioistani. En vain luota enää ihmisiin enkä halua puhua asioistani kaikille.

– Kuule Nelli. Minä ymmärrän sen, että sinä kärsit yhä, mutta joskus voisit ottaa pääsi pois pensaasta ja nähdä, että ympärilläsi on muitakin ihmisiä. Teresalle olisi tärkeää tutustua sinuun, kun hän tietää miten tärkeä ystävä olet minulle, ja se loukkaa häntä, että et tunnu olevan hänestä vähääkään kiinnostunut. Teresa kuvittelee ettet pidä hänestä.

Samien sanat osuivat, sillä tiesin muutenkin olevani itseks. Hän oli oikeassa.

– Anteeksi. Minä lupaan puhua Teresan kanssa vielä tänään ja selvittää asiat. Mutta nyt minulla olisi muuta kysyttävää. Et kai vain ole puhunut Joonalle mitään minusta ja Petestä?

Sami meni vaikean näköiseksi, ja haroi tukkaansa.

– Joonaa kysyi suoraan menneisyydestäsi silloin Tai-
valkoskella kun olitte puhuneet, ja rehellisesti sanottuna ajattelin, että olisi hyvä jos hän tietäisi. Ajattelin että säästän sinulta kertomisen vaivan. Joonaa välittää sinusta ihan tosissaan Nelli, ja hän jos kuka on kunnan mies. Häntä sinun ei tarvitse pelätä, luota minuun.

– En vain halunnut että hän olisi saanut tietää. Olsit voinut kysyä minulta ennen kuin kerroit.

– Ja pyydän sitä anteeksi. Mutta niin kuin sanoin, mielestäni Joonan oli hyvä ymmärtää sinua paremmin, miksi käyttäydyt niin kuin käyttäydyt ja miksi ehkä välttelet häntä. Sanoin hänelle, että pelkäät varmasti uutta ihmissuhdetta, ja hän ymmärsi sen hyvin.

– Niin varmaan, sanoin hampaideni välistä.

Olin Samille loukkaantunut. Mikä oikeus hänellä oli kertoa yksityisasioitani ihmisille kysymättä minulta?

En kuitenkaan sanonut Samille olevani loukkaantunut, hän oli auttanut minua niin paljon, ettei minulla ollut oikeutta kiukutella hänelle pikkuasioista. Joonan tiesi, ja nyt hän varmasti halveksui minua, piti minua typeränä pikkutyttönä joka oli rakastunut kuin idiootti ja antanut siinä sivussa potkia itseään päähän mielin määrin.

Potkiskelin mennessäni pikkukiviä raivoissani elämälle ja Samillekin. Luulin, että olisin voinut luottaa häneen ja siihen että hän olisi hiljaa asioistani.

Lähdimme taas liikkeelle yhdeksän jälkeen. Ilma oli tänään harmaa, taivas näytti siltä, että pian saattaisi alkaa sataa. Oli kuitenkin mukavaa kävellä kun ei ollut niin kuuma. Alkumatka olikin helppokulkuista polkua, ja saavuimme melko nopeasti Kiutakönkälle. Vietimme siellä kaksi tuntia vain ihailen köngästä, se oli kaunis paikka. Risto makoili rinkka päänsä alla kallioilla ja katseli taivaalle, me muut istuimme rivissä tuijottamassa kosken kuohuihin ja mutustelimme vaitonaisuina leipää. Joonan oli tullut istumaan viereeni, ja vilkuili minua aina välillä. En suostunut katsomaan häneen, tuijotin itsepäisesti vain kosken kuohuihin.

Yhtäkkiä päähäni tuli ajatus, että mitä jos vain hypäisin. Nyt. Ennen kuin kukaan ehtisi tehdä mitään, olisin upponnut noihin valtaviin valkoisiin kuohuihin. Sähköhdin ajatustani niin paljon, että pomppasin ylös ja menin kauas pauhaavasta koskesta, joka olisi ollut niin helppo ratkaisu kaikkiin ongelmiini. Syvällä sisimmäsäni en kuitenkaan halunnut kuolla. Minussa oli jo herännyt elämänhalu, taistelunhalu.

Onneksi päivän matkaa oli vielä pitkälti jäljellä, fyysiset rasitukset ja kivut veivät ajatukseni muualle henkisistä kivuistani, eikä minun kävellessäni tarvinnut ajatella muuta kuin jalan siirtämistä toisen eteen. Seuraavalla tauolla pyysin Teresaa keskustelemaan. Hän katsoi minua vähän kulmat kurtussa, mutta lähti kuitenkin.

– Kuule, olen tosi pahoillani, etten ole ollut kiinnostuneempi tutustumaan sinuun. Uskotko, ettei se johdu sinusta? En tiedä kertoiko Sami sinulle minun... ongelmista, mutta minulla on ollut niin paljon ajateltavaa, että olen elänyt kuin pupujussi pää pensaassa, juurikaan näkemättä ympärilleni.

– Kyllähän Sami kertoi. Olen tosi pahoillani siitä millaisia juttuja olet joutunut käymään läpi, Teresa sanoi myötätuntoisesti.

– Niin no, olen ottanut kaiken aika raskaasti, ja ollut melko masentunutkin. Se ei tietenkään oikeuta minua olemaan näin itseks.

– Minusta vain tuntui tosi pahalta, kun Sami on kertonut sinusta niin paljon ja tiedän, että olet Samille tosi tärkeä ja rakas ystävä, ja se jotenkin loukkasi minua tosi paljon, että et halunnut yhtään tutustua minuun. Ajattelin, että et ehkä hyväksy minua.

Siinä vaiheessa minun teki mieli työntää pääni puusta läpi, olin niin vihainen itselleni.

– Totta kai haluan tutustua sinuun paremmin. Tämä kuulostaa varmaan hassulta, mutta olen ollut niin epävarma itsestäni, että ajattelin, että kukaan ei välitä siitä mitä teen, että tekoni eivät vaikuta mitenkään muihin ihmisiin. Näen itseni toisinaan vähän niin kuin aaveena, joka ei ole oikeasti näkyvä ja toimiva ihminen. Ja eilen kun kysyit Joonasta, minulle tuli jotenkin tosi kiusallinen olo, enkä halunnut vastata siksi, että en itsekään tiedä onko minun ja Joonan välillä jotain vai ei. Yritän pitää omat tunteeni kurissa, enkä tiedä mitä hän minusta nyt ajattelee. Sen takia ärähdin sinulle kun kysyit asiasta, en siksi etten pitäisi sinusta.

– No, ei se mitään, nyt kun tiedän ettei vika ole minussa, Teresa hymyili helpottuneesti.

– Mitä sinä muuten teet, ammatiksesi tarkoitan? kysyin.

– Minä olen kokki.

– Oho, hienoa. Missä olet töissä?

– Keskustassa siinä A&M:ssä.

– Eikö se ole aika hieno paikka?

– No joo, onhan se kai.

– Samilla onkin sitten aina huipputasoinen ateriat pöydässä loppuelämän ajan, hymyilin.

– No enpä tiedä, minua ei juuri huvita kokata töitten jälkeen, Sami tekee meille aika usein ruokaa.

– Niin, Sami tykkää kokata, eikä hänen keitoksissaan mitään vikaa ole. Mitä sinä muuten teet vapaa-ajalla, paitsi että kiehnäätte Samin kanssa?

– Tanssin. Tykkään käydä erilaisilla tanssitunneilla, eniten tykkään zumbasta ja salsasta. Me ollaan käyty Samin kanssa sellaisella lavatanssikurssillakin.

– Sami ei olekaan kertonut siitä?

– Ei se taida kehdata, sitä hävettää tanssia paritansseja.

Nauroin. Sami joka oli muuten niin pehmo, häpesi tanssikurssilla käyntiään. Kaikkea se rakkaus ihmisellä teettää. Juttelimme vielä hetken Teresan kanssa, ja huomasin että hänen kanssaan oli mukava olla. Sitten palasimme muiden joukkoon ja lähdimme taas jatkaamaan matkaa.

Yövyimme sinä yönä Jussin kämpällä, jossa oli hirveästi ihmisiä. Iso ripariporukka oli valloittanut tuvan, ja muita vaellusryhmiä oli jo teltoja pystyttämässä. Sinä iltana emme pitäneet raamattupiiriä, vaan istuimme teltojemme edustalla ja kuuntelimme riparilaisten ilanviettoa. Tuli jotenkin nostalginen olo, kun kuuntelin sitä kitaransoittoa nuotiolla ja vanhoja tuttuja lauluja, joita olin omalla riparillani laulanut. Minulla oli hyvä fiilis, kun olin päivällä saanut selvitettyä välini Teresan kanssa. Tiesin, että tulisi vielä sekin hetki, kun minun olisi pakko selvittää asiat myös Joonan kanssa. En voisi paeta ikuisuuksia, ymmärsin sen. Pelkäsin vain ihan liikaa.

16. Luku

Onnistuin välttelemään Joonan kanssa kahden jäämistä Siilas tuvalle saakka. Sitten Joonaa tuli suoraan kysymään lähtisinkö hänen kanssaan juttelemaan, enkä halunnut olla typerän lapsellinen kieltäytymällä. Joskus minun olisi hänet kohdattava, miksei sitten yhtä hyvin nyt.

– Miksi sinä et voinut kertoa minulle? hän kysyi heti kun pääsimme sivummalle.

– Kertoa mistä?

– Siitä sinun entisestä miehestäsi. Mikset ole kertunut, että hän on se syy jonka vuoksi välttelet seuraani? Minun olisi ollut paljon helpompi ymmärtää sinua.

– Miksi olisin kertonut? Sanoinkin sinulle, ettei sinun kannata tuhata aikaasi minuun, en ole sen arvoinen. Nytpä kuulit itsekin. Olen ollut tyhmä.

– Tiesit kuitenkin, että olen kiinnostunut sinusta, vai mitä? Vaikka itse ajattelisit itsestäsi mitä, minä olen alusta saakka nähnyt sinut kauniina ja mielenkiintoisena naisena johon haluaisin tutustua syvemmin. Se vain on ollut tosi vaikeaa, koska et ole halunnut päästää minua yhtään lähemmäs. Se ei silti ole poistanut mielenkiintoani sinua kohtaan.

Punastuin. Tällä kertaa Joonan myönsi ihan suoraan, että hän oli kuin olikin kiinnostunut minusta romanttisesti mielessä, ei vain ystävänä. Olin ounastellut sitä, mutta minun oli ollut vaikea uskoa sitä. En millään voinut uskoa että tuo mies voisi olla minusta kiinnostunut sillä tavalla.

– Miten voit olla minusta kiinnostunut enää sen jälkeen mitä kuultit menneisyydestäni? Olen ollut naimisissa, olen eronnut, en ole enää neitsyt. Enkö ole sinun silmissäsi syntinen ja paha, huono ihminen?

– Näetkö sinä minut niin tuomitsevana? Vaikka olen uskossa, en ole itsekään virheetön, ei kukaan ole. Enkä todellakaan olettanutkaan, että olisit kolmekymmppisenä vielä neitsyt, Nelli, Joonan sanoi kohottaen kulumiaan hämmästyneenä kommentistani.

– Ai, minä luulin että te uskovaiset oletatte automaattisesti... äh anna olla, sanoin nolostuneena.

– Ei kukaan tämän elämän läpi puhtain jaloin kävele, Nelli. Kaikilla meistä on kuraa kengän pohjissa, enemmän tai vähemmän. Et voi muuttaa menneisyyttäsi, vaikka kuinka haluaisit. Sinun täytyy vain hyväksyä se osaksi omaa historiaasi. Jokainen tekee omat virheensä, omat virhearviointinsa. Se tekee meistä ihmisiä, inhimillisiä. Olen itsekkin tehnyt elämässäni huonoja päätöksiä, niin kuin jokainen. Voimme vaikuttaa vain tähän hetkeen, siihen millaisia valintoja teemme nyt. Siksi murehdit ihan turhaan menneitä valintojasi. Minä en tuomitse sinua, jos sitä pelkää.

– Et ehkä tuomitse, mutta et myöskään tunne minua. Et tiedä millainen oikeasti olen.

– En vielä tunne sinua täysin, se on totta. Et ole tehnyt tutustumisesta helppoa, mutta kaikki mitä

olemme yhdessä jutelleet ja se millaiselta minusta tuntuu kanssasi, on saanut minut uskomaan että sinä olet minulle se jota olen etsinyt niin monia vuosia.

– Minä en ole oikea kenellekään, en varsinkaan nyt. En ole valmis uuteen suhteeseen. Olen päättänyt, että minun on ensin pidettävä itsestäni omana itsenäni, ilman miestä tai ilman ketään johon peilaisin omaa arvoani. Haluan varmistaa, etten enää koskaan päädy suhteeseen jossa valta kaikkiin tunteisiini, ystäviini ja menoihini on miehelläni.

– Ymmärrän sen, ja ymmärrän, että tarvitset aikaa. En painosta sinua mihinkään nyt kun tiedän totuuden. Pyydän tässä vaiheessa vain sitä, että voisit luottaa minuun ystäväenä, että voitaisiin tutustua ihan rauhassa, ilman vaatimuksia tai odotuksia suhteesta.

– Ystävyyyteen pystyn kyllä. Mutta totuus on, etten usko voivani rakastaa ketään enää. En voi luottaa miehiin, enkä uskalla enää antaa sydäntäni. Sinä kiehdot minua ja olen.. ihastunut sinuun, ollut jo pitkään. Mutten voi antaa sille tunteelle valtaa, se pelottaa minua liikaa. Ja ikävä totuus on myös se, että yhä jollakin tavalla rakastan entistä miestäni. Se on täysin järjetöntä, enkä milloinkaan voisi palata hänen luokseen, mutta silti tunteeni häntä kohtaan eivät ole vielä kuolleet.

– No, myönnän, etten ole kovin iloinen kuullessani, että rakastat vielä entistä miestäsi. Se on kuitenkin positiivista, että sinulla on tunteita minua kohtaan. En odota sinulta mitään mihin et ole valmis. Mutta haluan sinun tietävän, että en milloinkaan enkä missään tilanteessa rajoittaisi elämäsi, tai kohtelisi niin kuin entinen miehesi teki.

– En minä sitä sinusta uskokaan. En tosin uskonut sitä Petestäkään, ja silti olen nyt tässä, pelkään häntä ja joudun pakenemaan omasta kotikaupungistani hänen takiaan. En enää uskalla luottaa arvostelukykyyni siinä asiassa, sanoin ja katsoin Joonaa silmiin.

– Minä en koskaan kohtelisi sinua niin. Mies joka tuolla tavoin jyrää naisen oikeuden omiin päätöksiinsä, ja kahlitsee niin kuin hän sinulle teki, on heikko ja sääliittävä. Se mitä sinulle tapahtui, ei ollut sinun vikasi, Joono sanoi pehmeästi.

– Se nimenomaan oli oma vikani. Minä itse suostuin jalkarätiksi. Olen vastuussa siitä mitä minulle tapahtui, olin tyhmä ja naiivi ja maksoin siitä kovan hinnan, mutta se oli oma vikani, huudahdin.

– Oletkohan nyt vähän ankara itsellesi? Miksi teillä naisilla on aina taipumus syyllistää itseänne siitä jos mies kohtelee teitä väärin? Sama koskee raiskauksia. Naiset häpeävät jos joutuvat raiskatuksi, vaikka raiskaaja on se, jonka pitäisi hävetä. Ja sinä häpeät kuin miehesi on pahoinpidellyt sinua henkisesti ja fyysisestikin, vaikka hän on se jonka pitäisi hävetä sitä miten on kohdellut sinua. Miehen velvollisuus fyysisesti vahvempana on suojella vaimoan ja perhettään, ei käyttää voimaansa vaimonsa nujertamiseen tai alistamiseen.

– Niin kai se ihannemaailmassa menisi, myönsin.

– Sinun ei tarvitse koskaan pelätä minua, en milloinkaan vahingoittaisi sinua, Joono sanoi pehmeästi, siirtäen hiukseni hellällä eleellä korvan taakse.

Hänen tapansa puhua ja koskettaa minua liikuttivat minua, ja hänen kosketuksensa tuntui hyvältä.

– Miksi puhut noin? En vain voi käsittää miksi sinä ylipäätään haluaisit olla kanssani. Se on järjetöntä, sanoin hiljaa.

– Miksi se olisi niin järjetöntä, jos pidän sinusta?

– Ei minusta voi pitää, sanoin hiljaa.

– Sinusta ei voi olla pitämättä, Joona sanoi ja hymyili niin kauniisti, että melkein uskoin.

– Mutta vaikka uskoisin sen, vaikka voisitkin pitää minusta, niin se ei muuta sitä, että en uskaltaisi luottaa sinuun. Tämä kuulostaa pahalta, koska et ole syyllinen siihen millainen entinen mieheni oli - on -, mutta en voi olla ajattelematta, että sinulla on samoja taipumuksia kuin hänellä. Et voi kieltää, ettei sinulla olisi taipumusta päätyä aina porukan johtajan rooliin, Joona. Olen nähnyt miten toimit. En halua enää sellaista miestä, en halua enää ketään nujertamaan itseäni.

– En voi mitään luonteelleni. Minulla on taipumus ottaa ohjat käsiini ja koota porukka kokoon. Mutta teen sen vain silloin kun jostakin syystä tarvitaan jotakuta ottamaan vetovastuu, en siksi, että haluaisin määrällä tai käskyttää muita. En haluaisi loukkaantua sanoistasi, koska nyt tiedän mistä pelkosi kumpuaa. Mutta kuuntele minua Nelli, minä en käytä asemaani väärin missään tilanteessa. Minä olen vastuussa tekemisistäni paitsi ihmisille ja itselleni myös Jumalalle. Hän näkee ja katsoo miten kannan vastuuni työssäni, miehenä ja ihmisenä, ja se tieto saa totisesti minut tekemään parhaani ja olemaan kuvittelematta itsestäni liikoja.

– Et sinä ole lainkaan samanlainen kuin Pete. En kuitenkaan halua sinun tuhlaavan aikaasi minuun. Minulla on liikaa ongelmia enkä yhtään tiedä milloin olen valmis uuteen ihmissuhteeseen. En voi seurustella

kanssasi. Ihastu johonkin toiseen naiseen. Johonkuhun jolla ei ole tällaisia ongelmia. Johonkuhun, joka rakastaa sinua täydestä sydämestään ja haluaa perustaa kanssasi perheen, sanoin hiljaa.

– Kyllä sinä tiedät, ettei tunteitaan voi niin vain määrällä. En voi olla pitämättä sinusta, itse asiassa tunnen sinua kohtaan jo tässä vaiheessa melko vahvojakin tunteita, Joonaa sanoi, ja katsoi minua suoraan silmiin rehellisillä, lämpöä täynnä olevilla silmillään. – Jo alusta saakka, siitä asti kun näin sinut ensimmäisen kerran, ajattelin että olet upean oloinen nainen, johon haluaisin tutustua paljon paremmin. Olit niin kaunis ja suloinen, hirmuisen ujon oloinen ja salaperäinen, että herätit mielenkiintoni saman tien. Kun juttelimme keskenämme, minusta välillämme oli jotakin jo ensimmäisestä kahdenkeskisestä keskustelusta saakka. Ihmettelin kyllä miksi sinä pystytit muurin välillemme joka kerta kun yritin päästä sinua lähelle, vaikka kuitenkin vaikutit kiinnostuneelta, mutta ajattelin jo silloin, että sinulle on sattunut jotakin sellaista joka saa sinut pelkäämään. Minä en välitä siitä jos alku on vaikeaa. Sitähän rakkaus on, toinen toisensa tukemista vaikeilla hetkillä, yhteistä matkaa. En minä pyydä sinulta helpoutta, tahdon vain mahdollisuuden sille, että välillemme voisi kehittyä jotakin todella kaunista.

Katsoin Joonaa surullisin silmin. Miksi hän tuhlassi aikaansa minuun? Miksi? En voinut ymmärtää sitä. Mitä hän kuvitteli minussa näkevänsä, mitä sellaista jota hän voisi rakastaa?

– Annan sinulle niin paljon aikaa kun tarvitset. Me voimme edetä ihan niin hitaasti kun tahdot, ei minulla ole kiire. En halua hoputtaa enkä painostaa sinua.

Voimme olla ystäviä niin kauan kuin tunnet olevasi valmis uuteen suhteeseen. Voi hyvinkin olla, että sinun ei nyt ole järkeä aloittaa uutta suhdetta, ennen kuin olet käsitellyt edelliseen liittyvät tunteet. Haluan sinun ymmärtävän, että hyväksyn sen. En painosta sinua mihinkään.

– Minä tiedän mistä tässä on kyse. Näet kaltoin kohdellun naisen, ja koet velvollisuudeksesi nostaa hänet ylös ja rakastaa häntä, sinä olet sellainen. Haluat auttaa kaikkia, mutta minä en ole mikään hyväntekeväisyys projekti! En halua mitään sääilirakkautta, huu-dahdin.

– Mitä minun pitäisi oikein tehdä kanssasi, Joono huokaisi ja katsoi minua toivottomana.

– Ei mitään. Sinun ei tarvitse tehdä kanssani yhtään mitään. Kyllä minä pärjään yksinkin.

– En epäile ettetkö pärjäisi. Olet vahva nainen.

– En ole yhtään vahva, olen heikko ja pieni ja ek-syksissä, sanoin ohuella äänellä.

– Sinä saat olla heikkokin. Se ei tee sinusta huonompaa, se vain osoittaa että olet herkkä ja osaat rakastaa syvästi. Mutta sydämessäsi olet vahva ja sinä selviät kaikesta siitä mitä käyt läpi.

– Sinä näet minussa vahvuutta, jollaista en itse pysty näkemään, sanoin.

– Näen paljon muutakin, haluatko, että kerron mitä minä näen kun katson sinua? Joono kysyi.

Hänen äänensä oli hellä, ja hän tuli lähemmäs, silitti hiuksiani varovasti ja veti minut syliinsä, enkä vastustellut. Tuntui yllättävän hyvältä olla Joonan sylissä.

– Minä näen sinussa kauniin, ihanan naisen joka joutui vääränlaisen miehen kanssa naimisiin. Näen

ystävällisen, suloisen, itsenäisen naisen, joka antoi rakastavan sydämensä väärälle miehelle. Sinä olet kaunis, Nelli. Sydämeltäsi ja ulkoiselta olemukseltasi, olet kaunis.

Joonan hellä ääni kuulosti hypnoottiselle, hänen sanansa olivat balsamia haavoilleni ja hänen kosketuksensa oli niin erilainen kuin Peten hallitsevat, määräävät otteet. Joonan ei pyrkinyt hallitsemaan minua, eikä pyrkisi, sen ymmärsin sillä hetkellä. Hän ei ollut sellainen mies. Saatoinko siis avata sydämeni hänelle ja antaa itseni ihastua, kenties rakastua uudestaan?

17. Luku

Seuraavana päivänä lähdimme liikkeelle jo seitsemältä. Oloni oli keveä, joka johtui varmaan siitä että olimme viimein saaneet selvitettyä asiat Joonan kanssa. Ristosta oli tullut melko hiljainen vaelluksen edetessä, hän ei ollut kovin innoissaan, ei kävelemisestä, rinkan kantamisesta eikä edes maisemista, vaan haaveili jo kovasti kotiin pääsystä, pehmeästä patjasta, pitsoista, limsasta ja televisiosta. Ei sillä, kyllä puheet alkoivat muillakin jo lipsua siihen, mitä sitten söisimme kun pääsisimme sivistyksen pariin. Pussikeitot ja makaroni alkoivat maistua jo puulta, eikä pelkkä purovesi ajan mittaan enää houkuttanut. Alkoi kummasti tehdä mieli kylmää limsaa, mehua tai edes maitoa.

Kaikesta tästä huolimatta en halunnut palata kotiin. Nautin siitä kun sain kävellessäni unohtaa ongelmani, minun ei tarvinnut pelätä täällä mitään. Kaikesta fyysisestä rasituksesta ja itikoiden puremista huolimatta oloni oli paljon parempi kuin se oli ollut pitkiin aikoihin.

Poikkesimme reitiltä Myllykoskelle, vaikka se teki reitillemme yli kilometrin lisämatkan. Poikkeaminen kuitenkin kannatti. Rakastin kuohuvia koskia ja Mylly-

koskella pääsimme ihastelemaan todella vallattomia kuohuja. Tällä kertaa kuohut eivät houkuttelleet minua hyppäämään, vaan saatoin vain katsoa niiden voimaa rauhassa. Arvoimme kahden vaiheilla jaksaisimmeko kävellä Juuman kylään. Rinkat olisi voinut jättää myllylle, mutta matkaan olisi taas tullut kolme kilometriä lisää, joten jätimme kylän tällä kertaa väliin. Siltikin, vaikka Risto yritti usuttaa meitä lähtemään, jotta olimme voineet tuoda hänelle limsaa ja karkkia mukamme. Hän itse olisi tietenkin jäänyt makaamaan ja kuuntelemaan kosken kuohuja tupaan siksi aikaa.

Olimme jo toisena päivänä lakanneet keittämästä vettä muuhun kuin teehen, juomavesi oli nautittu suoraan puroista ja koskista, vaikka se tuskin oli kovin terveellistä. Täällä vesi näytti kuitenkin sen verran keltaiselle, että päädyimme keittämään veden. Söimme muutaman leivän evääksi ja lähdimme jatkamaan matkaa. Olimme jo kahden aikaan Porontimajoella, ja vaikka olisimme voineet vielä jatkaa matkaa, päädyimme kuitenkin jäämään sinne yöksi, koska siellä oli kaksi pientä autiotupaa joista molemmat olivat vielä tyhjillään, ja saisisimme mukavan yöpymispaikan.

Paikan ohi kulki loppupäivän aikana paljon ihmisiä, joista melkein joka porukka kävi tarkistamassa olivatko tuvat vielä vapaina.

Koska tämä oli viimeinen iltamme täällä, halusimme valvoa myöhään. Pidimme viimeisen raamattupiirin ja pelasimme sen jälkeen korttia pitkälle yöhön.

18. Luku

Aamulla lähdimme liikenteeseen jo kuuden jälkeen. Meillä oli pitkä matka edessä, ja maasto olisi varmasti raskasta, eikä urakkaa helpottanut huonosti nukuttu yö. Sen vuoksi, että meillä oli tänään oikeasti kiire ja jouduimme urakoimaan loppumatkan, tämä päivä oli ehkä kaikista päivistä raskain. Maasto oli rankkaa, jouduimme nousemaan Konttaiselle ja Valtavaaralle, ja lepotaukoja ei paljon pidetty. Meidän piti ehtiä kauppaan ennen kuutta, jotta saisimme illaksi grillattavaa, ja siksi paahdoimme jalat rakoilla ja reidet hapoilla, ja melko tuskaisina Valtavaaralle saakka ilman pidempiä taukoja. Sinne pysähdyimme hetkeksi nauttimaan eväitä ja ihailemaan mahtavia maisemia. Muutamaa kilometriä ennen perille pääsyä alkoi sataa, ja jouduimme vielä kävemään sadevarusteet esille.

– Ei ikinä enää, ei ikinä ikinä. Mikä ihme minut sai lähtemään tänne mukaan, niin kuin en olisi tiennyt, että vihaisin koko reissua, Risto manasi.

– Ei lennä Riston vitsit enää, vaikea uskoa. Pitäisi raahata sinut useammin vaeltamaan, Teresa lohkaisi.

– Pidän enemmän leppoisasta itsestäni, kiitos vain, Risto kivahti.

– No kieltämättä, olet aika rasittava tuollaisenakin, Teresa virnuili.

– Et sinäkään mikään enkeli ole, Risto sanoi, ja kuulosti olevan sen verran vakavissaan, että Sami vaihtoi taas puheenaihetta.

– Kohta ollaan perillä. Illalla lämmitetään sauna ja avataan pari sauna olutta, ja toivotaan että jossakin on juhannuskokko. Ajattele Risto niitä meheviä grillipihvejä ja ranskalaisia mitä tänään saat.

Riston vauhti kiihtyi Samin sanoista, hänestä löytyi yllättäviä voimia kun oli tiedossa herkkutuilta saunan kera.

Kun laskeuduimme viimeisiä rappusia ja olimme viimein perillä, Risto tuuletti hetken ja lysähti sitten istumaan rappusille. Lähdimme melkein saman tien ajamaan, ja ehdimme vielä kauppaan.

Mökille päästyämme Riston vaimo Riina odotti jo pihalla. Saran mies ei ollut vielä tullut, mutta hän olikin ilmoittanut olevansa vasta kahdeksan maissa perillä. Risto meni halaamaan Riinaa, mutta Riina nyrpisti vähän nenäänsä ja työnsi Ristoa pois.

– Sinä haiset kuin rankkitynnyri, oletko peseytynyt siellä yhtään?

– No en juuri, kylmässä vedessä uiminen ei juuri houkuttanut, Risto mukisi.

– Halataan sitten kun olet käynyt saunassa.

– No olipa lämmin vastaanotto miesraukalle joka on viikon joutunut kestäämään pahaa ruokaa, rinkan raa-
haamista ja välillä kuumaa, välillä kylmää, inhottavia itikoita ja pahaa jokivettä.

– Kuulostat siltä kuin olisit joutunut elämäsi rääk-
kiin, Riina nauroi olematta lainkaan myötätuntoinen.

– Minä sinulle vielä räakit näytän, Risto murisi.

Joonä lähti lämmittämään saunaa, ja me muut lähdimme tutustumaan mökkiin. Minun piti mennä testaamaan miltä pehmeä sänky tuntui, ja sehän tuntui taivaalliselle viikon lavereilla nukkumisen jälkeen. Teki melkein mieli jäädä nukkumaan, mutta ei sitten kuitenkaan. Sauna ja grilliherkut houkuttivat liikaa.

Saunoimme naisten kanssa muutaman tunnin ja miehet huutelivat jo hävyttömyyksiä, kun juoksimme seitsemättä kertaa järveen. Kello oli jo kymmenen, ja he halusivat päästä grillaamaan ja syömään, joten lopetimme saunomisen pakon edessä. Onneksi oli vielä juhannuspäivä, jonka saisisimme viettää täällä ja huomenna ehtisimme saunoa vaikka koko päivän.

Kun miehetkin olivat saunoneet, aloimme grillata. Teimme jälkiruuaksi mansikoita ja kermavaahtoa, ja kaikki ne herkut vaelluksen yksipuolisen ruokavalion jälkeen maistuiivat mahtavalle. Oli melkein keskiyö, ja vastarannalla poltettiin isoa kokkoa. Sieltä kuului järven yli kovaa meteliä ja musiikkia. Syönnin jälkeen alkoi kaikkia väsyttää, meillä oli rankka päivä takana. Riina ja Saran mies Lasse olisivat vielä halunneet valvoa, mutta me muut läksimme nukkumaan, ja niin hekin sitten tyytyivät kohtaloonsa.

Mutta vaikka olin ollut tosi väsynyt kaatuessani sänkyyn puhtaiden lakanoiden väliin, en saanutkaan unta. Vaelluksella olin nukkunut hyvin ilman unilääkkeitä, mutta nyt mieltäni alkoi painaa se, että joutuisin kohta palaamaan takaisin kotiin. Kaikki ongelmani odottaisivat minua, en ollut päässyt karkuun niitä kuin hetkeksi. Lopulta nousin sängystä ja kävelin laiturille. Ilma oli selkeä ja kokon jäänteet paloivat yhä vastarannalla.

Sielläkin olivat jo äänet vaienneet ja vain yölinnut lauloivat hiljaa.

Ilma alkoi jo viiletä, ja hytisin villapaidassani laiturilla. En kuitenkaan halunnut lähteä nukkumaan, sillä en halunnut tämän juhannuksen päättyvän koskaan, en halunnut palata kotiin.

Kun aurinko alkoi nousta, ihailin auringon kultaamaa järven pintaa. Silloin kuulin askeleita takaani ja laituri heilahti.

– Mitä sinä täällä yksiksesi valvot? Joonaa kysyi.

– En saanut unta, mutisin.

– Etkö ole nukkunut koko yönä? Pelkäätkö kotiin paluuta?

– Pelkään. En haluaisi palata. On ollut niin ihanaa kun on saanut olla pelkäämättä, että milloin tahansa Pete ilmaantuu jonkun kulman takaa, tai tulee ovelleeni. En jaksaisi enää sitä samaa. Haluaisin jo olla vapaa pelosta.

– Voi sinua, Joonaa sanoi ja tuli halaamaan. Sitten hän istui viereeni ja kietoi kätensä ympärilleni.

Kun istuimme siinä sylissäni minun tuli hyvä ja turvallinen olo. Joonan syli oli lämmin, eikä minua enää palellut.

Katselimme hetken hiljaisuudessa auringonnousua, miten kaunis se olikaan. Se toi mieleeni uuden alun, uuden päivän mahdollisuudet. Ja silloin päätin luottaa Joonaan ja kertoa hänelle kaiken sisimmistä ajatuksistani. Kaiken mitä Peten ja minun välillä oli tapahtunut, omista tunteistani, omista haaveistani. Puhuin monta tuntia. Joonaa kuunteli hiljaa, kyseli joskus jotakin ja kuunteli taas.

Minulla oli niin hyvä olla hänen kanssaan, kun tunsin että hän todella ymmärsi minua, ja halusi olla tukenani, ja hänen läheisyytensä tuntui niin ihanalta, että yhtäkkiä halusin hänen suutelevan minua. En ollut tarpeeksi rohkea tehdäkseni itse aloitetta, pelkäsin liikaa torjuttuksi tulemista. Niinpä vain katsoin häntä kysyvästi silmiin, ja hän ymmärsi pyytämättä, mitä odotin. Joonan suudelma oli pitkä ja hellä, sydämeni hakkasi hie-man kovemmin, kun vastasin hänen suudelmaansa. Miten ihanalta se tuntui, siinä samassa suudelmassa hellyys ja lempeys, vahvuus ja voima, ilman tunnetta siitä että kumpikaan hallitsi tai oli hallittavana. Olin saman arvoinen kuin hänkin. Miten upea tunne se olikaan.

Sinä aamuna tein viimein ratkaisuni Jumalankin suhteen. Kysyin Joonalta mitä minun pitäisi tehdä, jotta saisin pelastavan uskon Jeesukseen. Hän rukoili puolestani, ja sitten rukoilimme yhdessä. Siitä tuli hyvä, levollinen olo. Joonan puheista ymmärsin, että mikään ei muuttuisi hyväksi taikaiskusta, vaikka nyt olinkin Jeesuksen oma. Silti ratkaisuni tuntui minulle oikealta ja uskoin, että minulla oli nyt parempi mahdollisuus ymmärtää elämää ja jaksaa elää sitä. Olin löytänyt uskon lisäksi toivoa.

Muut alkoivat heräillä vasta yhdeksän aikaan. Olin saanut nojata koko ihanan aamun Joonan turvalliseen olkaan ja saada kokea hänen ymmärrystään ja myötätuntoaan, hellyyttäänkin.

19. Luku

Olimme palanneet kotiin muutamia päiviä sitten. Aluksi olin ollut ahdistunut, mutta kun aloin tehdä käytännön järjestelyjä muuttoani varten, oloni helpottui. En tiennyt miten minun ja Joonan kävisi kun muuttaisin. Etäsuhteet eivät olleet helppoja, ja Joonan työpaikka oli täällä. En silti voinut edes harkita jääväni tänne, tähän kaupunkiin. Oli liikaa pahoja muistoja, liikaa pelkäämistä.

Aioin muuttaa elokuun alusta. Minun olisi pakko löytää asunto siihen mennessä. Enää kuukausi ja voisin lähteä, ajatus oli helpottava. Minun ei enää koskaan tarvitsisi nähdä Peteä. Miten helpottava ajatus se olikaan. Kun en ollut nähnyt häntä, olin alkanut irtaantua hänestä ja hänen vallastaan, sekä tunteistani häntä kohtaan. Ymmärsin, että ainoa ratkaisu tunteisiini oli pysyä etäällä hänestä, olla näkemättä häntä enää.

Juuri kun olin ajatellut niin, näin kotiin palatessani, että oveni takana odotti taas jotakin. Oli ollut jo niin pitkään rauhallista, että olin ollut varma että Pete oli jo jättänyt minut rauhaan. Niin ei kuitenkaan ollut, sillä oveni takaa löytyi valokuva, jossa minä ja Joono halusimme ulko-ovellani silloin, kun olimme palanneet

juhannusta viettämästä. Kuvan päälle oli aseteltu valkoinen callan kukka.

Viesti oli turhankin selvä.

En halunnut olla enää hetkeäkään yksin kotona, joten soitin Pauliinalle, ja pyysin josko voisin mennä hänen luokseen. Pauliinalle se sopi, joten aloin pakata rinkkaani raivoisesti, heitin paitoja ja housuja rinkkaan juurikaan järjestelmällisesti ajattelematta mitä tarvitsisin. Olin ihan paniikissa. Pete oli uhannut tappaa minut, kukka oli selvä viittaus siihen.

– Sinun pitää soittaa poliisille, tuohan on selvää uhkailua, Joono sanoi kun soitin hänelle ja pyysin häntä saattamaan minua Pauliinan luo, en uskaltaisi kävellä sinne yksin.

– Joo ja sanon mitä? Oveni takana oli valokuva ja callan kukka, pidättäkää se mies! Nehän karräisi minut muumilaakson valkoiseen huoneeseen lepositeissä, sanoin vähän hysteerisenä.

– No se on kyllä totta että poliisi tuskin tekisi mitään tuon perusteella. Mutta ainakin lähestymiskieltoa sinun pitäisi hakea, tuollainen kyttääminen ja salakuvaaminen käyvät kyllä vainoamisesta.

– Entä jos sitä ei myönnetä ja Pete suuttuu entisestään. Joono, minä en halua kuolla, sanoin lohduttomana.

– Kai se mies sekaisin on, mutta ei kai niin hullu kuitenkaan että oikeasti tappaisi, hän vain uhkailee.

– Niin mutta ei siitä voi olla varma. Hän osaa olla todella julma, mistä voin tietää, ettei hän veisi uhkailujaan loppuun saakka?

- Totta, ei sitä voi tietää.
- Kuka minua sitten suojelee Peten raivolta jos en saa sitä lähestymiskieltoa? Voi miksei hän vain voi jättää minua rauhaan, sanoin kyynelten polttaessa silmiäni takana.
- Älä pelkää kulta. Minä lähdän heti luoksesi.

Olin juuri saanut rikkani pakattua kun ovikello soi. Joonä oli onneksi tullut nopeasti, ajattelin ja tunsin helpotusta mennessäni avaamaan oven. Mutta oven takana ei ollutkaan Joonä, vaan Pete.

– Kas, satuinpas osuvasti paikalle. Minne olet lähdössä, rakkaani?

– Luuletko, että sen sinulle kertoisin?

– No ei sen väliä. Saan minä sen selville kuitenkin. Saitko viimeisen viestini? Tai paremminkin, ymmärsitkö sen? Aiemmat varoitukseni eivät ole tuntuneet tehoavan. Mitä luulet, mitä minun kannattaisi seuraavaksi tehdä jotta saisin viestini perille?

– Me olemme eronneet. E-R-O tiedätkö mitä se tarkoittaa? Se tarkoittaa sitä, että me emme ole enää naimisissa, minä en ole sinulle enää tilivelvollinen, ja minun mies suhteeni eivät enää kuulu sinulle, sanoin huolimatta siitä, että pelkäsin.

– Luuletko niin, pikku kisu? Sinusta on tullut ylpeä, ja huomaa, että myös tyhmänrohkeä. Tulee olemaan nautinto pyyhkiä kasvoiltasi tuo uusi itsevarmuutesi ja alistaa sinut jälleen tahtooni. Sinulla on nyt tasan kaksi vaihtoehtoa: Joko palaat luokseni tai minä tuhoan sinut ja uuden rakkaasi. Minä varoitin sinua viimeksi Joonasta. Sanoin että aikasi päättyy sinä päivänä kun menet liian pitkälle. Nyt uhkailujen aika on ohi, Nelli. Tai

ehkä vielä yksi tarkentava varoitus ennen kuin teen mitä tulin tänne tekemään: Jos et jätä Joonaa, niin hänen elämänsä on ohi.

Nähtyään kauhistuneen katseeni hän naurahti pehmeästi.

– Ei, en minä häntä tappaa aio, älä huoli kultaseni. Ei, vien häneltä hänen työnsä, ja samalla tuhoan hänen maineensa. Et usko miten helppoa seurakuntatyöntekijän maineen mustaaminen on. Varsinkin kun hän tekee töitä nuorten kanssa. Sitten kun hänellä ei ole enää muuta, vien häneltä sinut. Tavalla tai toisella, sillä voit olla varma siitä, että jos minä en saa sinua, ei saa kukaan muukaan.

– Miksi uhkaillet, et saa minua palaamaan luoksesi pakottamalla, sanoin vaikka järkeni yritti jo kiljua minua pitämään turpani tukossa ennen kuin Joonallekin kävisi huonosti.

– Prinsessa, minäkö uhkailisin sinua, enhän minä sinua yritä pakottaa. Minähän vain teen aikomukseni reilusti selväksi. Sanoin ottavani sinut takaisin, ja sen aion tehdä tänään, halusit sitä itse tai et. Teen sen sinunkin vuoksesi, rakkaani. Kerrohan, saako Joon sinut syyttämään sellaisiin liekkeihin kun minä saan kun kosketan sinua? Pete kysyi matalalla äänellä ja lähestyi hitaasti.

Katsoin häntä silmiin.

– Älä koske minuun!

– No, kultaseni. Tähän saakka olen antanut sinun päättää, mutta raja se on minunkin kärsivällisyydelläni. En haluaisi käyttää kovia otteita, tiedät kuitenkin että pystyn siihenkin jos pakotat minut siihen, Pete sanoi pettävän pehmeällä äänellä.

Tiesin, etten saisi päästää häntä lähelle, sillä jos jokin olin ymmärtänyt rakkaudestani häneen niin sen, että kosketuksellaan hän saisi minut takuuvarmasti palaamaan luokseen. Sitä en halunnut. Minulle ei riittänyt enää sellainen rakkaus. Joonan kanssa olin oppinut miten paljon enemmän rakkaus voi olla, miten paljon muutakin kuin fyysistä vetovoimaa. Pete oli oikeassa siinä että en tuntenut Joonaa kohtaan niin vahvaa seksuaalista vetoa kuin häntä kohtaan, mutta toisaalta tuskin enää koskaan tuntisin niin vahvoja tunteita ketään kohtaan. Ja olin siitä vain onnellinen. Peten rakkaus oli ollut orjuuttavaa, sitovaa, ja olin nähnyt, että rakkauden ei tarvinnut eikä kuulunut olla sellaista.

– Sinun rakkaudellasi on liian kova hinta. En ole valmis maksamaan sitä enää. Oikea rakkaus tekee ihmisestä vahvan, ei heikkoa. Oikea rakkaus auttaa toista kasvamaan enemmän omaksi itsekseen, antaa toiselle tilaa kasvaa. Sinun rakkautesi vain tuhoaa, sanoin hiljaa.

– Hyvä on pikku kisu. Tulen sinua vielä kerran vastaan. Tehdään sopimus. Rakastele kanssani vielä kerran. Jos et sen jälkeen halua palata luokseni, jätän sinut rauhaan. Tiedämme toki molemmat miten tulee käymään, kun päästät minut lähellesi, mutta näin teoreettisesti ajateltuna, jos vielä tahtoisit vapautesi, saisit sen.

Katsoin häneen yllättyneenä. Tarjous kuulosti helpolle, mutta ei ollut sitä. Oli sama kuin olisin tehnyt sopimusta sielustani paholaisen kanssa, ja kuvitellut voivani voittaa. Se ei ollut mahdollista, missään tapauksessa en voinut voittaa tässä pelissä, jota hän kanssani pelasi. Tiesin mitä hän yritti, ja tunsin itseni ja heikkouteni hänen suhteensa liian hyvin.

– Ei.

Hän katsoi minuun ylimielisesti virnistäen ja vaka-voitui sitten. Hän kaivoi taskustaan jotakin, joka osoit-tautui linkkuveitsekseksi. Hän avasi veitsen hitain, harki-tuin liikkein, ja painoi sitten veitsen terän leukani alle, ja kohotti sillä katseeni silmiinsä. Lakkasin melkein hengittämästä, olin kauhusta jäykkänä.

– On kieltämättä ihan viihdyttävää seurata miten uhittelet minulle, pikku kisu. Muista kuitenkin että pienen sievän kotikissan on mahdotonta voittaa leijonaa ja sellaisen yrittäminenkin on yksinomaan typerää. Selvennän vielä asiaa. Olen päättänyt muistuttaa sinua siitä, kenelle kuulut. Saat itse päättää onko muistutus sinulle miellyttävä vai epämiellyttävä kokemus. Tar-kennan vielä: Joko sinä suostut tähän vapaaehtoisesti, tai sitten joudun ottamaan sinut vasten tahtoasi, ja voin luvata, että siinä tapauksessa siitä ei tule sinulle lainkaan mukava tapahtuma. Mutta en ole koskaan joutunut raiskaamaan naista enkä tahtoisi tehdä sitä nytkään, joten kai minä yritän tässä vedota sinuun, että valitsisit viisaasti. Katsos, en minä tee tässä mitään muuta kuin yritän pitää kiinni lupauksestani jonka si-nulle alttarilla annoin. Muistatko mitä vihkivalassa sa-nottiin? Oliko se jotakin lupauksesta rakastaa kunnes kuolema meidät erottaa? No mutta nythän minä jaarit-telen. Kumman vaihtoehtoista valitset? hän sanoi nyt selvää uhkaa äänessään.

Seisoin siinä veitsi leukani alla, ja tunsin olevani pyörtymäisilläni. Miten pystyisin ajattelemaan järkeväs-ti kun olin kuolla kauhusta? Nyt sain maksaa siitä, ett-en ollut ottanut tarpeeksi nopeasti yhteyttä poliisiin, minun olisi pitänyt tietää että tämä päivä vielä koittaisi,

päivä jona Pete lakkaisi uhkailemasta ja siirtyisi käytäntöön, minun ei olisi pitänyt tuudittautua virheelliseen turvallisuuden tunteeseen. Minun olisi pitänyt tuntea hänet paremmin.

Pete katseli ajatteluani huvittunut hymy huulillaan.

– No mihin lopputulokseen päädyit? hän kysyi sivelen poskeani veitsen kylmällä terällä.

– Sinä olet sairas, kai tajuat sen, sairas. Et voi pakottaa minua palaamaan luoksesi vaikka ottaisit minut väkisin. Mutta kai minun on suostuttava ehtoihisi. Et anna minulle juuri vaihtoehtoja, sanoin hiljaa, peläten että jokainen turha liike saattaisi saada veitsen lipsahamaan.

Pete hymyili ja työnsi veitsen taskuunsa.

– Viisas päätös, prinsessa. Olen aina tiennyt, että olet pohjimmiltasi ihan järkevä nainen.

Sitten hän laitto taas käden taskuunsa ja katsoin häntä kauhuissani, mitä hän nyt aikoi?

– Laita tämä vasempaan nimettömääsi, merkiksi siitä, että ymmärrät mitä tämä tarkoittaa, hän sanoi pehmeästi, ja antoi minulle vihkisormukseni. Nielaisin, en halunnut tuota sormusta sormeeni. Tottelin kuitenkin, koska minulla ei ollut vaihtoehtoja. Hän hymyili tyytyväisenä, kun sormus oli takaisin sormessani.

Sitten hän suuteli minua, pitäen samalla hiuksistani kiinni. Päässäni humisi ja näin tähtiä. Kun vastustukseni häntä kohtaan mureni, tunsin melkein kuinka sisälläni jotakin romahti, jotakin mitä olin yrittänyt pitää aisoissa, sitä halua jota tunsin tätä miestä kohtaan. Tunsin melkein fyysistä kipua kun huomasin miten paljon olin kaivannut hänen kosketustaan, sitä miltä se minusta tuntui, miten hän sai minut unohtamaan itseni

ja katoamaan sumuun jossa ei ollut muuta kuin hänen kosketuksensa. Miten kovasti olinkaan tehnyt töitä unohtaakseni sen mitä hän minulle kykeni tekemään. Olin hullu, yhtä hullu kuin hän, mutta rakastin häntä yhä. Sumuisesti tajusin, että hän nosti minut syliinsä ja kantoi makuuhuoneeseen. Hän laski minut sängylle ja painoi alleen, nosti käteni pääni päälle ja piti toisella kädellään minua ansassa.

– Katso minua silmiin. Katso minua, kun antaudut minulle, tahdon nähdä alistumisesi silmistäsi, hän kuis-kasi määräävästi.

Tottelin, avasin silmäni ja katsoin häntä silmiin, ja suloinen, sairas ja kiduttava nautinto pyyhkäisi ylitseni kun näin hänen silmissään tutun, ylimielisen voitonriemun, kun hän sai minut jälleen täysin hallintaansa. Hän rakasti sitä kun alistuin, ja joku minussa yhä vastasi siihen. En enää edes halunnut paeta häntä. Päässäni ei ollut ainoatakaan järkevää ajatusta, ei mitään muuta kuin se järjetön halu jota tunsin häntä kohtaan. Ei mitään muuta kuin pimeä, järjetön tarve antautua hänelle jälleen.

Silloin ovikello soi ja hetken lumous särkyi kuin kupla.

– Kuka helvetti? Pete ärähti, pitäen käsiäni yhä sidottuina otteeseensa.

– Se on varmaankin Joona, mutisin kun havahduin taas tähän todellisuuteen. Vartalossani tykytti yhä täytymätön halu, mutta olin saanut järkeni takaisin ja tiesin toimineeni taas kuin Peten nukke, ja tunsin siitä syvälle käyvää häpeää.

– No, ehkä hän tajuaa lähteä kun et mene avaamaan, Pete sanoi ja silitteli kaulaani hajamielisesti.

– Hän soittaa poliisiin jos en mene avaamaan ovea tai vastaa puhelimeen. Hän tajuaa kyllä, että olet täällä jos en avaa ovea, kun vasta pyysin häntä tulemaan tänne, sanoin ja tajusin pelastukseni koittaneen.

Pete laskee käsistäni irti ärtyneenä ja nousee päältäni. Haroin nolona hiuksiani. Mikä ihme minuun oli taas mennyt, miksi en pystynyt inhoamaan Peten kosketusta vaikka pelkäsin häntä ja inhosin kaikkia hänen sanojaan ja tekojaan?

– No, meillä jäi asiat tällä kertaa kesken, prinsessa, mutta älä huolehdi, pidän huolen siitä, että saamme uuden tilaisuuden pian. En jätä tätä tähän. Jos ehdit lähteä ennen kuin näemme seuraavan kerran, älä kuvittelekaan etten löytäisi sinua. Löydän sinut mistä vain, vaikka muuttaisit maapallon toiselle puolelle, muista se, pikku kisu. Tunnen sinut, ja minulla on keinoni pakottaa sinut paljastamaan olinpaikkasi silloinkin, kun en muuten sitä saisi selville.

Menin avaamaan oven pahoinvoivana. Pete käveli perässäni ovelle ja vilkaisi Joonaa ylenkatseellisesti päästä varpaisiin. Joonaa tuijotti Peteä varuillaan, ilmeisesti varautuneena tappeluun.

– Tiedoksi vain, poju, olisin juuri rakastellut erittäin halukasta tyttöystäväsi jos et olisi tullut keskeyttämään meitä. Minä omistan hänen sydämensä, omistan hänet, sille sinä et voi mitään, joten sinun kannattaisi jättää Nelli kun vielä voit tehdä sen nolaamatta itseäsi.

Joonaa katsoi Peteä halveksuvasti.

– Säälän sinua, jos kuvittelet voitasi omistaa Nellin. Ei ihminen voi omistaa toista kuin jotakin tavaraa. Et ymmärrä rakkaudesta mitään, sen huomaa, sillä rakkaus kasvaa vain vapaudessa. Voin vakuuttaa sinulle,

että en aio jättää Nelliä. En vaikka teidän välillä olisi tapahtunut mitä.

– Mitä sinun Jumalasi tuumaa siitä että varastat vaimoni? Eikö se ole, miten te hihhulit sanotte - syntiä?

– Se miten sinä kohtelet Nelliä on syntiä. Petit häntä avioliittonne aikana useasti. Se on painava syy päättää liitto. Sinä itse tuhosit avioliittonne, ei Nelli, en minä.

– Prinssi uhkarohkea, mieti tarkkaan mitä teet, ettei typerä rakkautesi Nelliin koituisi kohtaloksesi. Sinä kuvittelet olevasi tämän sadun prinssi joka pelastaa prinsessan pahan hirviön kynsistä, mutta et tajua lainkaan että prinsessasi ei halua pelastua. Varoitan sinua, tässä sadussa prinssi ei voita hirviötä, eikä prinsessa pääse pakoon, Pete sanoi ääni uhkausta täynnä.

– Tämä ei ole mitään satua. Minä en kuvittele olevani mikään prinssi, eikä Nelli ole mikään avuton prinsessa joka kaipaisi pelastajaa. Hän pärjää mainiosti itseksensä. Mutta jos Nelli tarvitsee suojelijaa, minä kyllä aivan varmasti suojelen häntä sinulta, tiedä se.

– Oi kun suloista. Ja niin kuolettavan, tappavan tylsää. Luuletko, että Nelli jaksaa tuollaista lässytystä kauankaan? Hän pitää enemmän määrätietoisemmista otteista. No, olen tehnyt kantani Nellille selväksi. Hän tietää mikä on teille molemmille parasta.

– Tiedät kai että uhkauksiasi voidaan käyttää oikeudessa sinua vastaan, kun haemme lähestymiskieltoa? Joona sanoi katsoen Peteä rauhallisesti silmiin.

– Enhän minä ole uhkaillut ketään. Olen vain lähettänyt vaimolleni kukkia ja onnentoivotuksia ja kertonut teille saduista joissa ei ole onnellista loppua.

– Nelli ei ole enää sinun vaimosi.

– Ehkei juuri nyt lain edessä ole, mutta kaikilla muilla tavoilla jotka merkitsevät, hän on yhä vaimoni. Hän rakastaa minua, poju, kai tiedät sen itsekin?

– Tätä keskustelua on turha jatkaa. Mitä jos sinä niin sanotusti katoaisit nyt, ennen kuin soittamme poliisit hakemaan sinut? Joonä sanoi matkien Peten puhetyyliä hieman ivaa äänessään.

– No, minäpä katoan. Mutta turha luulla, että saisit minua katoamaan lopullisesti. Nelli ei saa lähestymiskieltoa minua vastaan. Teillä ei ole mitään todisteita minua vastaan. Ei yhtään mitään. Ja Nelli, jos tapaamme oikeudessa, muista että siinä on sana sanaa vastaan. Sinulla ei ole todistajia, ei mitään todisteita muuta kuin pari onnentoivotusta kortilla. Ja kyllähän sinäkin tiedät, kumman sana on aina ollut painavampi. Saan sinut hetkessä näyttämään typerältä hysteeriseltä naiselta. Et halua lähteä tähän, et minua vastaan, Pete sanoi ja katsoi minua vielä murskaavasti.

Sitten hän vihdoin häipyi. Joonä katsoi minua huolissaan kun veti oven takanaan kiinni. Aloin täristä, kai se oli jonkinlainen jälkishokki, kun ymmärsin selvinneeni hengissä. Lysähdin lattialle ja tunsin oloni ihan veltoksi ja voimattomaksi. Hengitin monta kertaa syvään ja yritin rauhoittua. Paitsi että olin järkyttynyt siitä että Pete oli uhannut minua veitsellä, häpesin itseäni ja sitä, että olin taas ollut niin kiroton heikko. Sielulleni teki pahaa se miten vähättelevästi Pete suhtautui minuun ja miten itsevarman huolettomasti hän tuhosi kaiken sen mitä olin saanut aikaan, sen vähäisen oman arvon tunnon jonka olin ehtinyt kasata. Hän oli tullut tuhoamaan kaiken niin helposti, niin vaivatta. Ja nyt olin taas tässä samassa jamassa kuin vuosi sitten, se

inhottava, säälittävä kasa joka antoi hänen kohdella itseään kuin roskaa. Minusta tuntui kamalalta, että hän pystyi saamaan minut nauttimaan kosketuksistaan vielä senkin jälkeen, kun oli uhannut minua veitsellä. Kuinka järjiltäni oikein olin?

– Ehkä olisi ollut parempi antaa hänen toteuttaa uhkauksensa. Olisi parempi olla kuollut kuin näin säälittävä, sanoin Joonalle kyyneleet silmissäni.

Joonaa vain veti minut syliinsä ja silitteli hiuksiani hellästi, rauhoittelevasti.

– Älä sano noin. Sinä tiedät jo paremmin. Tiedät ettei arvosi ole kiinni siitä oletko vahva vai heikko.

– Olisin ainakin taistellut, jos olisin kieltäytynyt ja antanut hänen vaikka tappaa. En kestä itseäni enää, en kestä olla näin ällöttävän heikko, vihaan tätä, vihaan sitä mitä hän pystyy tekemään minulle. Millainen idiotti rakastaa ihmistä joka vain satuttaa ja pilkkaa ja uhkaa jopa tappaa? Hän uhkasi raiskata minut jos en suostuisi vapaaehtoisesti, ja minä pelkäsin raiskausta ja kaikkea sitä muuta mitä hän uhkasi tehdä. Hän osaa olla julma. En pääse koskaan eroon Petestä. Nyt hän uhkailee jo sinuakin. Hän uhkasi tuhota maineesi. En enää tiedä mitä teen. Olen solmussa itseni kanssa. Vaikka suostuin kaikkeen hänen uhkailujensa takia, silti nautin hänen kosketuksestaan. Sitä et voi antaa minulle anteeksi, eikä sinun pitäisikään. Sinun pitäisi etsiä joku nainen joka on arvoisesi, vuodatin.

– Ei minulla ole mitään anteeksiannettavaa. Hän käyttäytyi törkeästi sinua kohtaan, ja vei oman valinnanvapautesi. Et olisi voinut toimia toisin, hän pakotti sinut suostumaan.

– Mutta olen itse vastuussa siitä mitä tunsin. En vieläkään ole päässyt hänestä irti. Hän pystyy tuhoamaan viidessätoista minuutissa itsetuntoni, jonka kasaamista olen yrittänyt jo vuoden. Tuosta noin vain, hän sanoo pari sanaa ja koskettaa minua ja kaikki romahtaa. En jaksa tätä enää, nyyhkäisin.

– Sinä jaksat kyllä. Olet vahva, paljon vahvempi kuin uskotkaan ja tukenasi on paljon ystäviä, ja minä. Autan sinua ja sinä pääset taas jaloillesi. Enää et anna hänen kohdella sinua huonosti. Alat taistelemaan vastaan, ja Suomen lain on oltava puolellasi. Ei kenenkään tarvitse sietää tuollaista oikeuksien rikkomista ja uhkailua, jatkuvaa pelossa elämistä.

– Minä haluankin taistella, se vain tuntuu juuri nyt niin turhalta. Olin jo sen verran vahva, että jos hän ei olisi koskettanut minua, olisin pystynyt vastustamaan häntä. Mutta hän uhkasi sillä helkkarin veitsellä, minä suostuin ja sitten käyttäydyin juuri niin kun hän oli kaavaillutkin. Kyllä hän on aina tiennyt miten saada minut lankeamaan häneen yhä uudestaan. Kerro minulle Joonalle, miksi haluat yhä olla tässä rinnallani? Näit omin silmin, että rakastan häntä yhä, ja silti sinä vain olet siinä, miksi?

– En aio valehdella sinulle. En ole mikään pyhimys. Minusta tuntuu pahalle nähdä miten vahvasti tuo mies saa sinut tuntemaan, vaikka kohtelee sinua kuin lattiarättiä, kuin jotakin olentoa jolla ei ole tunteita eikä omaa tahtoa. On varmasti totta, että ajattelet rakastavasi häntä yhä, enkä halua vähätellä tunteitasi, koska ne ovat todellisuutta sinulle. Itse ajattelen kuitenkin, että tuo mitä sinun ja Peten välillä on ei ole kummaltakaan puolelta rakkautta, vaan jonkinlaista - suo anteeksi kun

sanon näin - pakkomiellettä ja himoa. Hän haluaa hallita sinua, alistaa ja omistaa sinut ja jostain syystä joku osa sinussa on niin rikki, että kaipaa sitä ja haluaakin hänen tekevän niin. Ehkä se liittyy siihen ettet vielä kään usko ansaitsevasi parempaa, että todellisuudessa uskot ansaitsevasi kaiken sen väärinkohtelun, en tiedä, mutta kuunneltuani sinua tarpeeksi, sellaisen käsityksen olen saanut. En halua loukata sinua sillä miten ajattelen. Mutta todellinen rakkaus ei orjuuta noin, ei halua ottaa orjaa eikä olla toisen orjana, -seksuaaliset viihtymykset sikseen, mutta tarkoitan tällä nyt koko elämää ja koko suhdetta - siksi sanon näin. Se mitä välillä on ollut ei ole tervettä, ei lainkaan.

Mietin hetken aikaa olisiko minun pitänyt loukkaantua Joonan sanoista, kun hän sanoi, etten tosiasiasa itseään oikeasti rakastanut Peteä. Oliko hän oikeassa? Oliko se mitä tunsin pakkomiellettä, tai pelkkää fyysistä vetovoimaa, halua? Vai vieläkö minussa kaiken tekemäni työn jälkeen oli jokin pieni osa joka halusi tulla ohjailluksi ja käsketyksi? Halusinko yhä olla kynnysmatto jonka yli saisi kävellä ja johon pyyhkiä jalkansa? Jos niin oli, niin olin totisesti pitkän matkan päässä terveestä itsetunnosta.

– Olet todennäköisesti oikeassa. Ehkä en rakastakaan häntä, ehkä vain haluan häntä. Mutta sekin on sairasta, sanoin mietittyäni asiaa hetken.

– Kerro minulle yksi asia, Nelli, sitten en halua tietää enempää, mutta tämä asia vaivaa minua ja haluan siihen vastauksen. Kun halaan sinua, kun suutelen sinua, ajatteletko silloin häntä? Toivotko että voisin olla hän?

– En, sanoin, ja se oli totuus.

En voinut tietää millaista Joonan kanssa rakastelu olisi, ja olimme suudelleetkin vain sen yhden kerran juhannuksena, mutta se suudelma oli kertonut minulle siitä, miten hyvältä sisimmässä saattoi tuntua se, kun toinen kosketti ilman pakottavaa tarvetta alistaa. Se suudelma ei ollut tuntunut siltä kuin Peten kanssa, että maa lähtisi jalkojeni alta ja katoaisin itseltäni tiheään sumuun jossa minulla ei enää ollut omaa tahtoa. Pete otti vallan itselleen eikä jättänyt minulle muita vaihtoehtoja kuin seurata häntä. Joonaa oli kovin erilainen. Joonan koskettaessa minua tunsin että minua rakastettiin omana itsenäni. Tunsin lämpöä, hellyyttä, intohimoakin, mutta en niin tukahduttavana ja hukuttavana kuin Peten kanssa. Joonan kanssa säilytin oman itseni, en hukunut häneen. Hänen sylissään tunsin olevani turvassa, kaikki tunteet olivat monitahoisempia. Peten kanssa oli aina vain joko taivas tai sitten oli helvetti, ei juurikaan niiden välimaastoa. Ja suurimmaksi osaksi hänen kanssaan eläminen oli ollut helvettiä, veitsenterällä tanssimista. Sen kaiken kerroin Joonalle, ja hän katsoi minua silmiin kun puhuin. Sitten hän nyökkäsi.

– Hyvä on. Sen halusinkin vain tietää. En haluaisi olla mustasukkainen siitä miehestä, kun tiedän miten paha hän on sinua kohtaan ollut, ja uskon ettet halua siihen elämään takaisin. En kuitenkaan ole tunteeton. Minusta ei tunnu hyvältä että hänellä on sellainen valta sinuun ja että hän saa tunteesi niin helposti sekaisin. Pelkään ettet pysty unohtamaan häntä. Ymmärrän että tunteitaan ei voi määrätä, ja että hänen unohtamisensa voi olla vaikeaa, kun hän kerran synnyttää sinussa niin voimakkaita tunteita. Kehuu sinua, nostaa sinut jalustalle ja sitten seuraavassa hetkessä haukkuu ja alistaa.

Vie sinut taivaaseen ja seuraavassa hetkessä paiskaa helvettiin. Voin uskoa että tuollaisessa jatkuvassa tunteiden vuoristoradassa eläminen on rankkaa. Hänhän on sinulle kuin huumetta.

– Niin, se on ehkä osuva kuvaus. Hän on kuin huumetta. Hetken mielihyvää ja sitten loputonta pahaa. Mutta ei sinun tarvitse pelätä että kaipaisin häntä sinun kanssasi. Miksi minä haluaisin takaisin siihen painajaiseen? Pete haluaa vain hallita minua, olen käsittänyt jo jonkin aikaa että hänen niin kutsuttu rakkautensa ei ole aitoa rakkautta, vaan pelkkää omistamisen halua, hallitsemisen tarvetta. Minä olin hänelle hyvä vaimo koska hän sai alistaa ja määrätä minua, eikä hän halua luopua siitä vallastaan, ei omistusoikeudestaan. Mutta ei hän minua rakasta, ei niin kuin sinä. Minun suurin huolenaiheeni on nyt se, että minä aiheutan sinulle tuskaa. Et ansaitse kaikkea tätä inhottavaa, olet niin hyvä mies, Joona. Sinä osaat rakastaa, olet kovin epäitsekäs ja suojelevainen, mutta osaat päästää toisesta irti, antaa tilaa. Luin joskus runon tai ajattelman netistä, en muista kenen se oli, mutta se meni jotenkin niin, että ”*Onni ja rakkaus on kuin elohopea, se pysyy avoimella kämmenellä, mutta kun puristat kätesi nyrkkeihin, se pakenee kädestäsi.*” Ja nyt vasta ymmärrän mitä se tarkoittaa. Mitä on kun toinen rakastaa sillä tavoin. Jumala rakastaa meitä niin, se tarkoittaa, että Hän ei pakota meitä luokseen, eikä pysymään luonaan, vaikka hänellä jos kenellä olisi siihen valta. Silti hän kutsuu lempeästi, houkuttelee, mutta ei koskaan pakota. Etkä sinäkään pakota minua. Et voi tietää miten hyvältä se minusta tuntuu, että annat minulle rakkautesi tuolla tavoin, että saan pitää oman itseni sinun kanssasikin.

Joona katsoi minuun nyt valtavaa hellyyttä silmissään ja painoi minut itseään vasten. Kuulin hänen sydämensä lyönnit, hänen villapaitansa tuntui karheana poskeani vasten, ja hän tuoksui puhtaalle, raikkaalle ja miehekkäälle. Siinä oli niin hyvä olla, etten olisi tahtonut lähteä siitä koskaan.

– Tuo sanonta rakkaudesta on hyvin viisas. Saat vielä huomata, että kaikki ei aina ole sitä miltä ulospäin näyttää. Ulospäin vahvalta vaikuttava ihminen voi todellisuudessa olla heikko, ja heikko voi olla vahva. Niin kuin Daavid ja Goljat, muistatko sen kertomuksen?

– Muistan.

– Muista sitten myös se, että Peten vahvuus ei ole todellista vahvuutta. Mies joka joutuu tuolla tavoin puristamaan ja pakottamaan naista, pelkää ja on pelkurri. Hän ei voi antaa toiselle vapautta, koska pelkää menettävänsä, pelkää toisen vapautta valita. Ja silti sellainen pakottaminen ei koskaan toimi rakkaudessa, vaan kääntyy ennen pitkää itseään vastaan. Oikeasti vahva ihminen on se, joka uskaltaa antaa rakkaalleen tilaa kasvaa, ja vapauden päättää omasta elämästään. Myös silloin kun päätökset eivät miellytä.

Joonan sanat herättivät minussa paljon ajatuksia, joita jäin hetkeksi pohtimaan.

– Nyt on aika mennä poliisiin puheille ja hakea sitä lähestymiskieltoa. Olisi oleellista, ettei sinun enää tarvitsisi nähdä häntä eikä joutua tuollaisiin tilanteisiin, Joona sitten sanoi.

Joona oli oikeassa. Pete ei kadonnut elämästämme vain toivomalla.

– Ehkä se olisi viisainta. Siltikin vaikka Pete saattaa olla oikeassa, että minulla ei ole mitään konkreettista

hätä vastaan. Kukaan ei ole ollut paikalla todistamassa hänen uhkailujaan, hän ei ole pahoinpidellyt minua, kirjalliset todistuskappaleet joita minulla on, vaikuttavat aika viattomilta. Niissä ei lue suoraan mitään uhkaavaa, poliisit saattavat nauraa minulle kun pidän niitä todisteina uhkailuista. Lappusia joissa lukee vain hyvän syntymäpäivän toivotuksia tai hyvän hääpäivän toivotuksia.

– Onhan hän esittänyt useita tappouhkauksia ja uhkasi sinua veitsellä.

– Niin, kahden kesken, mutta millä todistan sen? On eri asia mikä oikeuslaitoksen mielestä on konkreettista uhkaa ja mitä he pitävät viattomana entisen miehen isotteluna. En yhtään vähättele Peten kykyä manipuloida myös viranomaisia, hän sanoo kuitenkin minun olevan vain hysteerinen ja valehtelevan. Hän saa minut näyttämään hullulta ja typerältä.

– Emme tiedä sitä ennen kuin kokeilemme. Joka tapauksessa jotakin on pakko yrittää, tämä ei voi jatkua näin. Kaikki menee päivä päivältä hullummaksi.

– Olet kyllä oikeassa. Olen saanut tarpeekseni kyyristelystä ja pakoilusta. On pakko alkaa vihdoinkin tehdä jotain, ottaa vastuu, sanoin jo vähän vahvempana. Joona hymyili hellästi.

– Se kuulostaa oikealta puheelta. Olen onnellinen päätöksestäsi.

Menimme tutkimaan koneelta mitä minun pitäisi tehdä lähestymiskiellon saadakseni ja löysimme täytetävän lomakkeen.

20. Luku

Olin ruokaostoksilla lähimarketissa ja huomasin Mari-
kan ehkä sekuntia ennen kuin hän näki minut. Yritin
kääntyä kannoillani, mutta ihan kuin olisi vaistonnut
minut, hän samalla hetkellä käänsi katseensa minuun.

– Nelli, hän huudahti.

– Ai hei, sanoin vaisusti.

Marika oli aina ollut minulle ystävällinen, mutta hän
oli silti Peten ystävä. Nyt hänen katseensa oli melko
vihainen, jota ihmettelin.

– Tiedätkö, Nelli, minä todella pidin sinusta. Ajatte-
lin että olet kunnon tyttö, juuri sellainen nainen jonka
Pete tarvitsee rauhoittuakseen. Ja sitten teet niin hal-
pamaisen tempun Petelle.

– Mitä halpamaista minä muka olen hänelle tehnyt?
kysyin enemmän kuin hämilläni.

– Niin kuin et tietäisi. Jätit hänet sen toisen miehen
takia.

– Jätin hänet toisen miehen takia vai? Niinkö hän
on sinulle kertonut? Entä kertoiko hän miten monen
naisen kanssa hän on minua pettänyt? Vai houkutteli-
ko hän sinutkin sänkyyn kanssaan surullisella tarinal-
laan petollisesta vaimosta?

Kiehuin kiukusta.

– Olet vähän törkeä nyt, Marika sanoi syyttävästi.

– No kai sitä vähän törkeäksi muuttuu kun aletaan suoraan pääätä syyttää pettäjäksi ja saa kuulla itsestään tuollaisia valheita! tiuskaisin.

– Minun on vaikea uskoa että Pete olisi valehdellut minulle eronne syistä.

– No, sille en voi mitään. Sinä luotat häneen, mutta älä levitä minusta noita valheita kuulematta minun puoltani asiasta, tiuskaisin taas.

– No kerro sitten, mitä tapahtui? Marika sanoi haastavasti.

– Sanoinhan jo. Kyllästyin hänen jatkuvaan pettämisensä, valehteluunsa, komenteluunsa ja väkivaltaisuuteen. Kertoiko hän sinulle että hän sulki minut tunti-kausiksi kylmälle parvekkeelle lähtiessään itse ryyppäämään, että hän esti minua poistumasta kotoa, että hän alistui minua kaikin tavoin? Entä onko hän kertonut että hän on uhannut tappaa minut jos en palaa hänen luokseen? huomasin melkein huutavani, ja ihmiset ympärillämme katsoivat meitä silmät pyöreinä.

Niin teki Marikakin. Hän katsoi minua epäuskoisen kauhistuneena. En voinut mitään itselleni. Olin niin vihainen siitä epäoikeudenmukaisuudesta, että Pete sai sääliä, kun hän oli tehnyt minusta kavereidensa silmissä pahan pettjä vaimon. En voinut sietää sellaista.

– Ei hän ole voinut tehdä tuollaista. Ei Pete ole tietääkseni koskaan ollut väkivaltainen. Tiedän että hän osaa olla ilkeä ja tosi julmakin sanoissaan, mutta että hän tekisi jotakin tuollaista mitä sanoit... Vaikea uskoa.

– No, kysyt minun puoleni tarinasta. Sait sen, en voi sille mitään jos et usko sitä! tokaisin ja käännyin lähteäkseni.

– Odota, Nelli, Marika pyysi.

– No mitä vielä haluat? kysyin vähän liiankin töykeästi. Eihän ollut Marikan vika että Pete oli valehdellut minusta.

– Anteeksi. Jos tuo on totta, niin olen sinulle anteeksipyyntöni velkaa. Mutta minun on oikeasti vaikea uskoa sitä. Tiedän omasta kokemuksesta että Pete osaa olla vaikea, ilkeä ja kova, mutten uskonut että hän voisi käydä fyysisesti käsiksi, tai varsinkaan uhkailla tappamisella. Hänen on vaikeaa välillä osoittaa rakkautta tai välittämistä, sellainen lapsuus kuin hänellä oli...

– Mitä tarkoitat? Millainen lapsuus? kysyin terävästi.

– Väitätkö ettei hän ikinä puhunut sinulle siitä? Omalle vaimolleen? Marika kysyi epäuskoisen näköisenä.

– Ei. Hän ei koskaan suostunut puhumaan perheestään, vaikka kuinka utelin. En koskaan edes nähnyt heitä. He eivät olleet edes häissämme, enkä koskaan saanut tietää miksi.

– Niin, tiesin kyllä että he eivät sinne tulisi, mutta sitä ihmettelin, ettet sinä tiedä syytä. Miten hän sen sinulta oikein salasi, etkö yhtään ihmetelty?

– Ihmettelin. Mutta minulla ei ollut oikeutta kysellä herra johtajalta mitään sellaista mistä hän ei halunnut puhua. Jos utelin liikaa, sain tuntea sen nahoissani, ja lakkasin kyselemästä.

Marika oli hiljaa ja katsoi minua miettivänä, ikään kuin punniten luottiko enemmän Peten vai minun sanaani.

– Ymmärrät varmaan että minun on vähän vaikea uskoa tuota kaikkea. Olen tuntenut Peten kauan, lapsuudesta saakka, ja nyt sinä kerrot hänestä tuollaista...

– Oletteko lapsuuden ystäviä? kysyin yllättyneenä.

– Joo. Asuttiin lapsena saman kadun varrella, kuuluttiin aina samoihin porukoihin. Hassua ettei se koskaan tullut puheeksi.

– Olitko sinä hänen ensirakkautensa? Valehtelitko minulle kun sanoit silloin meidän kihlajaisissa, ettei teidän välillä ole ollut mitään?

Marika punastui hieman, joka kertoikin minulle totuuden.

– Se oli ihan viaton juttu, mehän oltiin molemmat ihan kakaroita vielä. Oltiin neljätoista. Pete oli silloin ihan rikki ja esitti kovaa kaikille muille. Minulle hän uskalsi puhua perheestään. Hän sai kuitenkin jo silloin niitä vihakohtauksiaan ja syyti minulle ilkeitä sanoja, joita en herkkänä nuorena tyttönä kestänyt, ja suhteemme loppui. Sitten kun oltiin erottu, hän kai alkoi katua kaikkea mitä oli minulle kertonut ja oli minua kohtaan pitkään aika tyly. Hänestä kasvoi tuollainen kova, joskus tunteeton mies joka vaihtoi naisia kuin paitaa koskaan kiintymättä keneenkään. Pete kuitenkin aikanaan leppyi minulle ja halusi pitää minut ystävänsä. Välillä mietin onko se vain sitä, että hän pelkää minun paljastavan hänen menneisyytensä, vai miksi hän kohtelee minua usein helläkätisemmin kuin muita työntekijöitään. Joka tapauksessa olin tosi onnellinen kun te menitte naimisiin, ajattelin että Pete voisi viimein laskea suojavarustuksensa ja tulla oikeasti onnelliseksi, oppia rakastamaan. Ja sitten te erositte.

– Se selittääkin paljon, teidän menneisyytenne tarkoitan. Siksi siis hän aina vertasi minua sinuun. Hän sai sinut kuulostamaan täydellisen naisen mallioppilaalta, josta minun tulisi ottaa oppia.

– Tekikö hän sellaista? Olen tosi pahoillani, Nelli.

– Hän taitaa yhä haikailla perääsi, kun hän pitää sinua niin täydellisenä, sanoin.

– Enpä usko. Kyllähän hän joskus humalapäissään on flirtannut kanssani, mutta se nyt on sellaista vanhojen ystävien pelleilyä. Hän ei ole koskaan tosissaan yrittänyt mitään, ja usko minua, jos Pete on ihastunut tai rakastunut, hän ei varmasti jätä asiaa puolitiehen.

– No, en kyllä edes usko hänen kykenevän rakkautteen, mutta mistä sitä tietää. Ehkä hän on vain minulle sellainen.

– Jos tarkoitat sitä määrällisyyttä, hän on kyllä ihan kaikille läheisilleen sellainen. Ei kylläkään miespuolisille ystävilleen, mutta alaisilleen ja naispuolisille ystäville kyllä. Ehkä hänellä sitten on jotain alitajuista vihaa naisia kohtaan, mistä minä tiedän miten sellainen lapsuus vaikuttaa minkä hän eli.

– Sinä vain vihjailet koko ajan. Kerro nyt mitä Petelle sitten on tapahtunut?

Marika katsoi minua taas pitkään miettivästi.

– En tiedä haluaisiko Pete minun kertovan, kun hän ei kerran ole kertonut sinulle itse.

– Hän kohteli minua todella huonosti. Hän on pahoinpidellyt minua, uhkaillut ja pelotellut minua, ja rehellisesti sanottuna vihaan häntä juuri nyt. Halveksin häntä syvästi. Jos voit auttaa minua ymmärtämään häntä, voin ehkä joskus antaa hänelle anteeksi.

– No. Älä sitten kerro Petelle että tiedät, sillä kukaan muu ei tiedä tätä hänestä kuin minä. Jos kerrot, hän tietää että minä lavertelin, enkä totisesti halua hänen vihaansa niskaani.

– En tietenkään kerro.

– No... Peten lapsuus oli melko kurja. Hänen isänsä on varakas, mutta tunteeton mies. Peten isä haukkui, vähätteli ja petti Peten äitiä. Hän saattoi tuoda naisia heidän kotiinsa silloin kun vaimo oli kotona. Jos Peten äiti puuttui asiaan, hän sai myöhemmin illalla mustan silmän. Pete yritti joskus lapsena puolustaa äitiään, mutta koska isä sen jälkeen haukkui Peteä sääliäväksi mammanpojaksi, Pete ei sen jälkeen enää mennyt väliin. Isän arvostuksen saavuttaminen oli Petelle tärkeää, Marika sanoi ja näytti koko ajan miettivän, jatkaako kertomustaan vai ei. – Pete katsoi koko lapsuutensa miten hänen isänsä hakkasi ja vähätteli hänen äitiään, ja äiti oli todella alistunut ja masentunut nainen, eikä jaksanut huolehtia Petestä. Isä taas ei rakastanut Peteä vähääkään, hän vain arvosteli ja moitti, ja joskus löi Peteäkin. Pete kasvoi ilman kummankaan vanhempansa rakkautta ja oppi pärjäämään itse. Hän ei ole puhunut minulle asiasta koskaan sen jälkeen kun hän silloin neljätoistavuotiaana kerran avautui perheestään. Se oli ensimmäinen ja viimeinen kerta kun olen koskaan nähnyt hänen itkevän. Kyllähän minä itsekin kävin heillä pari kertaa, ja tajusin niinkin nuorena, ettei siellä kaikki ole ihan normaalia. Eihän hänen isänsä minun läsnä ollessani ollut väkivaltainen, mutta Peten äiti ei kuitenkaan saanut puhua mitään, jos hän yritti sanoa jotain, Peten isä puhui heti päälle. Se tuntui minusta oudolta silloin kun en vielä tiennyt koko totuutta. Joka tapauksessa, Petestä tuli kova, kylmä ja ylimielinen varmaan pää asiassa lapsuutensa takia. Tätä hän ei ole minulle sanonut, mutta olen ajatellut että hänen taloudellinen menestyksensä johtuu siitä, että hän yrittää yhä jossain syvällä sisimmässään saavuttaa isänsä ar-

vostuksen. Hän tekee kaikkensa, jotta isä tunnustaisi hänen olevan hyvä poika. Ja nyt kun kerroit tuosta miten Pete käyttäytyi sinua kohtaan, en voi olla ajatteleminen että hän halveksuu naisia jotenkin. Vihasiko hän sitä että hänen äitinsä oli niin heikko eikä taistellut isää vastaan ja kostaa sitä nyt kaikille muille naisille? No, nyt olen kuin mikäkin nojatuoli psykologi, Marika sanoi vähän nolona.

– Miksi hän ei voinut kertoa lapsuudestaan minulle? ihmettelin hiljaa.

– En tiedä. Mutta arvelisin, että hän ei halunnut näyttää että hänessäkin on jokin heikko kohta. Ei hän ole kertonut kenellekään muullekaan, ja katuu varmaan syvästi sitä, että kertoi nuorena minulle asiasta. Olen huomannut, että hän halveksuu heikkoutta muissa ihmisissä ja itsessään hän ei halua nähdä mitään heikkoutta. Jos hän näkee että toisessa on jokin särö, hän yrittää murtaa sen ihmisen, sen olen tiennyt hänestä jo aiemmin. Hän tekee sitä töissäkin jatkuvasti, minkä takia meillä on melko suuri työntekijöiden vaihtuvuus, monikaan ei selviä koe aikaa pidemmälle. Hän palkkaa kokoajan uusia työntekijöitä ja moni ei kestä hänen alaisenaan, hän on niin vaativa ja osaa olla niin julma sanoissaan, hän tosiaan tietää miten lytätä toinen ihminen ja vaatii paljon vahvuutta, jotta voi kestää olla hänellä töissä. Nähtävästi vaatii suurta vahvuutta myös olla suhteessa hänen kanssaan, hänelle ei saisi antaa tuumaakaan periksi. Mutta vaikka hän on sellainen, olen yrittänyt ymmärtää häntä koska tiedän, miksi hän on mitä on, enkä olisi uskonut että hän voisi koskea sinuun vahingoittaakseen sinua, Marika sanoi, ja puisteli päätään epäuskoisena. – Hän yrittää koko ajan

hallita kaikkea ympärillään, eihän hän muuta mallia rakkaudestakaan ole saanut. Luulen, että hän pelkäsi menettävänsä sinut ja siksi yritti kahlita sinut kotiin. En kuitenkaan usko, että hän koskaan tekisi mitään niin kamalaa, että tappaisi ketään, hän vain uhkailee, koska ei halua menettää sinua. Luulen, että omalla tavallaan hän kuitenkin rakastaa sinua syvästi, miksi hän muuten vaivautuisi näkemään niin paljon vaivaa vuoksesi, saadakseen sinut takaisin?

– Hän ei tiedä mitä rakkaus tarkoittaa. Säälin häntä sen vuoksi millainen lapsuus hänellä on ollut, mutta se ei oikeuta sitä miten hän on minua kohdellut. Hänellä ei ole oikeutta uhkailla tappamisella eikä heittää toista polvilleen parvekkeelle jos toinen ei tee mitä käsketään.

– Ei niin. Jos hän on todella tehnyt sinulle kaiken mistä kerroit, en ihmettele että lähdit. Ei sellaista kohtelua tarvitse kenenkään sietää.

– Ei niin. Kiitos kun kerroit. Olit aina niin ystävällinen minulle silloinkin kun olin Peten kanssa. Ympäri- läni ei silloin ollut juurikaan ystävällisiä ihmisiä, joten arvostin sitä miten suhtauduit minuun.

– Pidin sinua aina hyvänä tyyppinä, ja luulin jo erehtyneeni kun Pete kertoi minulle mitä olit hänen mukaansa tehnyt. Uskon sinua kuitenkin nyt. Hyvää jatkoa Nelli, koeta jaksaa, Marika sanoi hiljaa, kosketti olkapäätäni lohduttavasti, ja lähti sitten vakavan näköisenä kassoja kohti.

En tiennyt mitä ajatella. Säälin sitä pientä poikaa joka oli kasvanut niin rakkaudettomassa perheessä, ja vihasin sitä miestä joka jatkoi isänsä tiellä vaikka tiesi miten sellainen sattui. Kävelin kotiin ajatuksissani. Nyt kun tiesin kaiken tämän, mietin olisinko jäänyt Peten luo

jos olisin tiennyt mistä hänen käytöksensä kumpusi. Olisinko ymmärtänyt, olisinko yrittänyt rakastaa hänet ehjäksi? Ehkä olisin silloin ollut niin empaattinen, että olisin ymmärtänyt häntä, enkä olisi pystynyt lähtemään kun olisin tiennyt millainen Peten lapsuus on ollut. Olisin säälinyt häntä, pyrkinyt rakastamaan häntä paremmin, olemaan hänelle äidin ja isän rakkauden korvike. Olisin pyrkinyt parantamaan hänet. Olisinko pystynyt siihen?

Syvällä sisimmässäni tiesin vastauksen. Ei, en olisi pystynyt. Eihän kukaan pystynyt minuakaan rakastamaan ehjäksi, ei korjaamaan sitä, mikä oli mennyt rikki. Ystävät ja Joono olivat olleet suureksi avuksi, mutta kukaan heistä ei voinut korjata särkynyttä kohtaa minussa. Minun oli tehtävä työ itse. Minun oli käsiteltävä omat haavani itse. Niin Petenkin. Hänen pitäisi kohdata oma kipunsa ja tuskansa itse, jos hän uskaltaisi sen tehdä. Tuskin koskaan uskaltaisi, hän ei halunnut olla heikko. Minä en kuitenkaan ollut vastuussa hänen haavoistaan.

Yhtäkkiä tajusin, että olin alkanut ajatella häntä jonnain yliluonnollisena olentona, kuin paholaisena jota toisinaan palvoin, toisinaan pelkäsin, mutta joka yhtä kaikki pystyi pitämään minua otteessaan voimallaan. Ja nyt yhtäkkiä näin, että hänkin oli ihminen. Hän oli ollut minua kohtaan julma, mutta hän ei ollut pelkästään paha. Häntäkin oli satutettu.

Olin saanut parhaan avun yllättävältä taholta. Sillä tuntui että tämä tieto vapautti minussa jotakin. Se että ymmärsin nyt Peten käytöksen syitä paremmin, sai minut tajuamaan, että ehkä en todella ollutkaan huono. Vaikka olisin ollut kuinka kaunis ja kuinka lahjakas

tahansa, hän olisi silti voinut kohdella minua samoin. Hän oli purkanut minuun omaa tuskaansa, tuskaa johon en ollut syypää, josta en ollut vastuussa ja jota en olisi voinut parantaa rakastamalla häntä paremmin tai olemalla jotenkin parempi.

Se että nyt ymmärsin häntä paremmin, ei saanut minua pyörtämään päätöstäni lähestymiskiellosta. Hänen käytöksensä minua kohtaan oli uhkaavaa, enkä voinut antaa hänen jatkaa uhkailujaan. En halunnut elää enää pelossa.

21. Luku

– Siis miten se meni? kysyin totaalisen hämilläni.

– Niin, olen sitä mieltä, että sinun ei kannata viedä tätä lähestymiskieltoasiaa pidemmälle, jos olet kerran jo muuttamassa muualle, poliisi toisti kärsivällisesti. – Käräjillä sinun pitäisi kuitenkin kertoa uusi osoitteesi, ja totuus on, että jos ex miehesi rikkoisi lähestymiskieltoa, hän todennäköisesti saisi vain sakkorangaistuksen, jollei tekisi mitään millä oikeasti vahingoittaisi sinua.

Olimme tulleet Joonan kanssa poliisiasemalle lähestymiskieltohakemuksen kanssa, ja nyt kaikki tuntui menevän ihan pieleen.

– Mitä järkeä koko lähestymiskiellossa on, jos sen rikkomisesta ei kerran saa kuin sakkoja? Joona ihmetteli.

– No, lähestymiskiellon rikkominen on virallisen syytteen alainen rikos, jonka syyttäjä vie oikeuteen, mutta totuus on, että rangaistus kiellon rikkomisesta on usein vain sakkoa, ellei lähestymiskieltoon tuomittu riko kieltoa toistuvasti. Monesti lähestymiskielto auttaa, joskus ei. Valitettavasti se vain on niin, että tietyn-tyyppisiin ihmisiin lähestymiskielto ei tehoa. Siksi onkin hyvä vaihtoehto pitää puhelinumero salaisena, ja

kun kerran muutenkin muutat muualle, hakea turvakieltoa uuteen osoitteeseen. Silloin osoitetietojasi ei saa tietää kukaan muu kuin viranomaiset. Jos haet lähestymiskieltoa, on vain niin että lähestymiskieltoon tuomitun pitää tietää mihin osoitteeseen hän ei jatkossa saa mennä. Tapauksessasi katsoisin, että sinulla on suurempi mahdollisuus olla turvassa entiseltä mieheltäsi uudessa kaupungissa ja uudessa osoitteessa, jossa sinulla olisi turvakielto. Näkisin, että jos hän jotenkin kaikista varotoimista huolimatta saisi selville uuden osoitteesi, ja tulisi sinnekin häiritsemään, lähestymiskieltoakin olisi taas hieman helpommin perusteltavissa. Valitettavasti näyttö tässä tapauksessa on aika pientä, ja todistustaakka on tässä tapauksessa sinulla, joten näkisin että vaikka lähtisitkin hakemaan kieltoa, sitä ei välttämättä myönnettäisi. Mutta toki on oma päätöksesi miten haluat asiassa edetä.

– Sehän on ihan hölmöläisten touhua. Kertoa lähestymiskieltoon tuomitulle suojeltavan ihmisen uusi osoite! Miksi siinä ei riitä se määräys että hän ei saa tulla lähelleni, eikä kotiini. Jos hän ei tietäisi osoitettani, olisi varmaan melkoinen sattuma että hän tulisi vahingossa rimputtelemaan ovikelloani. Miksi helvetissä - anteeksi - vainoajalle pitää kertoa uusi osoite, kun juuri siksi muutan muualle, ettei hän tietäisi sitä!

– No, niin se nyt vaan ikävä kyllä on.

– Sillä lailla. Antaa olla sitten, kiitos kuitenkin neuvoista, tuhisin ja nousin.

– Muista hakea sitä turvakieltoa uuteen osoitteeseen ja jos ex miehesi vielä muuton jälkeenkin häiriköi sinua, hae sen jälkeen lähestymiskieltoa. Kaikki mahdolliset todisteet ja todistajat ovat siinä vaiheessa tarpeen.

– Merkitäänkö se jonnekin että se mies uhkasi minua linkkuveitsellä? kysyin.

– Teräaseella uhkailu on laitton uhkaus. Voit tehdä siitä rikosilmoituksen, poliisi havahtui.

– Kukaan muu ei kyllä nähnyt sitäkään. Pitäisikö minun pystyä todistamaan sekin itse, vai onko tässäkin vain sana sanaa vastaan, hän kieltää varmasti uhkailleensa minua millään, sanoin.

– No, kyllähän se niin on että jotakin todisteita pitäisi olla. Valitan. Jos hän uhkaillut sinua kahdenkeskisesä tilanteessa, jossa kukaan muu ei ole uhkausta todistanut, tilanne on aika hankala. Tässä tapauksessa saatat käydä niin, että ex miehesi nostaa kunnianloukkauksesta syytteen ja siinäkin voi käydä miten vain, kun todisteita hänen teostaan ei ole, poliisi näytti nyt vähän vaivaantuneelta.

– Selvä. No minä sitten vain odottelen siihen saakka kun hän toteuttaa uhkauksensa ja viiltelee kurkkuni poikki, niin sitten teillä on todisteita, sanoin turhautuneena ja lähdimme Joonan kanssa paikalta.

Kun kävelimme pois poliisilaitokselta, mielialani oli melko synkkä. Ymmärsin sen, että tietenkään Peteä ei voitu tuomita laittomasta uhkauksesta koska mitään todisteita ei ollut. Silti se tuntui käsittämättömältä, että minä en voinut tehdä mitään. Millekään. Minun oli vain toivottava että Pete ei löytäisi uutta asuinpaikkaani, ja että hän jättäisi minut rauhaan. Minun olisi taas asennutettava turvalukot kotini oviin, varmistettava että uudessa asunnossa on ovisilmä, ja eletävä jatkuvasti varpaillani, peläten löytäisikö hän minut niin kuin uhkasi.

Menimme minun luokseni, ja laitoin turvalukot paikalleen, vaikka Pete tuskin tulisi silloin kun Joono oli paikalla.

– Mitä minun nyt pitäisi tehdä? En uskalla asua täällä enää yksin, en uskalla olla hetkeäkään yksin, missään, ennen kuin muutan, ja siihen on vielä kolme viikkoa aikaa, sanoin Joonalle lohduttomana.

– Voin tietysti olla luonasi aina kun mahdollista, mutta minun on pakko käydä töissä, Joono sanoi.

– Tietysti. En odotakaan sinun alkavan kokopäiväiseksi henkivartijakseni, sinulla on omakin elämä. Mutta ihan tosi, mitä minun pitäisi tehdä? Istunko kaikki päivät lukkojen takana kotona ja vain odotan että joku ehtii lähteä seurakseni johonkin?

– Kuulostaa tosi inhottavalta. En kyllä usko että hän käy kimppuusi missään julkisilla paikoilla. Se ei sopisi hänen tyyliinsä, ja silloin sinulla olisi todistajia. Ja kun olet kotona, pidät visusti turvalukot kiinni etkä enää milloinkaan avaa ovea ellet ole varma kuka oven takana on. Minäkin soitan sinulle aina ensin kun olen ovesi takana ja voimme pyytää kaikkia muitakin tekemään niin. Ja jos Pete tulee ovesi taakse, soitat poliisit hakemaan hänet pois. Kai sellaisetkin asiat johonkin kirjataan.

– Olet kyllä oikeassa. Ei hän ole koskaan aiemmin tehnyt mitään julkisilla paikoilla, hän on tosi varovainen ja välttää jättämästä mitään todisteita tai todistajia uhkailuistaan.

– Niin, se mies on pelottava, mutta älykäs. Hän ei tee mitään liian uhkarohkeaa omaksi tappiokseen.

Aloin rauhoittua hieman. Enää en olisi niin typerä että laskisin hänet kotiini, olin ollut kolme kertaa yhtä

tyhmä, mutta en enää. Ja Joonna puhui totta. Pete ei
ottaisi sellaista riskiä että tekisi jotakin julkisilla paikoil-
la, kunhan en vain liikkuisi paikoissa joissa olisin yksin

22. Luku

Postiluukku kolahti. Säpsähdin ääntä, niin kuin olin jo kuukausia säpsähtänyt. Pelkäsin joka kerta, että siellä olisi jokin viesti Peteltä. Pelkoni oli jälleen turha. Sen sijaan sain kirjeen Jyväskylän yliopistosta. Avasin kuoren sormet täristen, enkä ollut uskoa silmiäni, kun näin sanat. Minut oli hyväksytty opiskelemaan! Olin päässyt sisään! Tanssin kuoren kanssa keittiöön ja soitin heti Joonalle iloiset uutiset. Sitten soitin Samille ja Tuulialle ja Pauliinalle, ja hihkuin riemusta. Vihdonkin elämänsäni tapahtui jotakin positiivista! Asunnon olin löytänyt jo aiemmin, joten nyt kaikki oli kunnossa. En ollut vielä etsinyt työpaikkaa, koska olin odottanut tuloksia opiskelupaikasta ja nyt kaikki oli selvää. Aloin heti suunnitella läksiäisbileitä, johon kutsuisin kaikki raamattupiiriläiset sekä Tuulian, Pauliinan ja Tomin.

Kun sitten seisoiimme kaikki koolla kuohari lasit käsissä, olin pitkästä ajasta riemuissani elämästä. Minusta tuntui että elämäni oli alkamassa järjestyä, Petestä ei ollut kuulunut mitään, olin saanut unelmieni opiskelupaikan ja sitten oli Joon ja kaikki nämä ihanat ystävät. Kun skoolasimme, Sami kilautti lasiaan tyytyväisen näköisenä.

– Meillä olisi Teresan kanssa ilmoitus asiaa, hän sanoi.

– Me mentiin kihloihin! Häät ovat ensi kesänä! Teresa kiljaisi, ja hyökkäsi esittelemään sormustaan kaikille.

– Onnea! hihkaisin ja halasin heitä molempia, ja sen jälkeen muutkin onnittelivat kihlaparia.

– Anteeksi, kun nämähän oli vähän niin kuin sinun läksiäisbileet, mutta oli pakko kertoa kun nyt oltiin kaikki koolla, Sami sanoi.

– Höh, hölmö! Miksi ette olisi kertoneet noin ihanaa uutista? Tosi ihanaa, sinä romantikko saat viimein hääsi ja onnellisen elämäsi, sanoin ja virnistin Samille.

– Niin no, jo oli aikakin, Sami virnisti onnellisena.

Tällä kertaa olin aidosti onnellinen heidän molempien puolesta. Sisimmässäni ei ollut edes yhtä tippaa kateutta kumpaakaan kohtaan, ja olin siitä iloinen. Olin vihannut sitä tunnetta.

Söimme sinä iltana mahdottomasti herkkuja, joimme siideriä ja viiniä ja kaikilla oli hauskaa. Myöhemmin illalla vetäydyimme hetkeksi Tuulian ja Pauliinan kanssa juttelemaan kolmistaan ja kysyin Tuulian raskaudesta.

– Tämä on ihan hyvää aikaa nyt. Alkuraskauden pahoinvoinnit on ohi, ja oikeasti olen nyt elämäni kunnossa. Olen ostanut vauvan huoneen täyteen tavaraa, meillä on jo pinnasänky, kestovaippoja, kassillinen vaatteita, hoitopöytä ja vaikka mitä. Äitiyspakkauskin tuli jo. Siellä oli kaikkea ihanaa, sinun olisi pitänyt nähdä se söpöstelypaketti. Tosi paljon kaikkea hyödyllistä. Ja hei, ostin sellaisen ihanan vaaleanpunaisen maton...

– Ai vaaleanpunaisen, onko se tyttö? kysyin kärppänä.

– Äh, möläytin, sen piti olla salaisuus, Tuulia sanoi punastuen.

– Ai että tyttö. Onko se varmaa?

– Ei kai se koskaan ihan varmaa ole. Mutta on sitä kaksi kertaa katsottu eikä kummallakaan kertaa nähty kilkuttimia, niin että kai se aika todennäköistä on että olisi tyttö.

– Vai pikku prinsessa, - voi ei, anteeksi Nelli -, Pauliina sanoi laittaen kätensä suunsa eteen.

– Höh, ei sinun tarvitse sitä sanaa vältellä. Pieniä tyttöjä nyt vain sanotaan pikku prinsessoiksi, mutta se on ihan varma, että jos joskus itse saan oman tytön, en taatusti sano häntä prinsessaksi, en koskaan, värähdin.

– Et kai vielä ole pakannut sairaalakassia valmiiksi? Pauliina sanoi äkkiä Tuulialle ja vaihtoi puheenaihetta. Ihmettelin, että mitä ihmeen sairaalakassia.

– En minä ihan vielä ajatellut lähteä synnyttämään, vaikka odotankin tätä papua ihan kamalasti. Sitä paitsi Timokin toivoo jo että koko raskaus olisi ohi, se on ihan kyllästynyt kuuntelemaan minun meuhkaamista tästä pikku paketista.

– Luuleeko se että se meuhkaaminen loppuu sitten kun se syntyy? Pauliina kysyi virnistäen.

– Joo ilmeisesti, Tuulia nauroi.

– Mites te? kysyin Pauliinalta nyökäten Mikaa kohti.

– Mites me, hyvin meillä menee. Mutta meillä ei ole mitään kosintoja tai häitä tiedossa vielä piitkään aikaan jos se Mikasta on kiinni, Pauliina sanoi vähän tyytymättömän kuuloisena.

– Niin no, te olette olleet vasta vajaan vuoden yhdessä. Ehkä on parempikin katsella vähän pidempään, sanoin.

– Miksi katsella jos kerran rakastaa? Tuulia kysyi.
– Niinpä, Pauliina mutisi.
– Ei kai sinulla ole kiire, ihmettelin.
– No kun kolmekymmentä ylittyy alkaa tuntua siltä että pitäisi jo sitä perhettä alkaa perustaa. Ei mene kuin viisi vuotta ja minä olen melkein maho, Pauliina synkisteli.

– Älä nyt viitsi. Saavathan naiset lapsia vielä nelikymppisinäkin, sanoin.

– Niin mutta hedelmällisyys laskee kokoajan. En minä voi odottaa kosintaa kymmentä vuotta ja sitten vain toivoa että vielä saan lapsen.

– Mutta, aloitin, enkä sitten viitsinytkään jatkaa. Ei ollut minun asiani puuttua siihen mitä Pauliina toivoi heidän suhteeltaan, ja olihan se ihan normaali toive haluta naimisiin, varsinkin kun Pauliina oli niin rakastunut Mikaan.

– Entäs... you know who? Tuulia kysyi varovaisesti.

– Sopiiko ettei puhuta hänestä tänään? Haluaisin yhden vapaa-illan siitä paskapäätä, jos sopii?

– Totta kai. Anteeksi, oli aika tyhmää ottaa sitä puheeksi, Tuulia mutisi.

– Olen vain niin väsynyt koko ihmiseen. Mutta annetaan sen aiheen tosiaan olla ja mennään juhlimaan muiden kanssa. Tämä ilta olkoon omistettu vain mukaville ja iloisille asioille, julistin.

Illasta tulikin kaikin puolin onnistunut. Kaikki olivat hyvällä tuulella, Teresa suorastaan riehakkaalla, hän puhui tulevista häistä jokaiselle joka vain jaksoi jäädä kuuntelemaan.

Kun toiset olivat lähteneet, istuimme Joonan kanssa kahden kesken parvekkeella viinilasit kädessä, ja kuun-

telimme leppoisaa musiikkia. Kaikki oli sillä hetkellä vain niin kaunista ja hyvin. Myöhemmin, kun ilta viileni, menimme sisälle ja istuimme sohvalla sylikkäin, juttelimme tulevaisuudesta ja kaikesta siitä minkälaisia haasteita muuttoni toisi eteemme. Joonaa sanoi olevansa valmis muuttamaan, jos vain löytäisi työpaikan Jyväskylän läheltä. Asialla ei kuitenkaan ollut kiire, nämä asiat olimme keskustelleet läpi jo aiemmin. Aioimme edetä hitaasti, ja se tarkoitti toistaiseksi seksistä pidättymistä ja yhdessä asuminenkaan ei ollut vielä tässä vaiheessa vaihtoehto. Olin tehnyt elämässäni paljon vääriä valintoja, eikä odottaminen ja hitaasti eteneminen totisesti tekisi pahaa minulle. Tuskin se helppoa olisi, sillä nytkin kun istuimme sohvalla sylikkäin, halusin Joonaa, ja tiesin hänenkin haluavan minua. Hetki oli niin intiimi ja läheinen, että se oli luonnollista. Tässä oli kuitenkin kysymys valinnoista ja arvoista, ja päätös hitaasta etenemisestä oli yhteinen.

Joonaa oli jo aiemmin sanonut, että tahtois mennä kanssani naimisiin heti kun olisin valmis siihen. Vielä en ollut, mutta joskus olisin.

Ja silloin tietäisin tehneeni tällä kertaa oikean valinnan.

23. Luku

Työnsin viimeisen muuttolaatikon autoon, ja kävin vielä tarkistamassa että kaikki oli kunnossa, ennen kuin jätin avaimet tiskipöydälle. Yksi elämänvaihe oli ohi. Se oli samalla haikeaa, ja toisaalta hyvin helpottavaa. Ehkä viimein synkkä vaihe elämästäni jäisi taakse, ja saisin aloittaa alusta. Toisaalta minua pelotti ja jännitti opiskelu, mietin olisinko kuitenkaan tarpeeksi älykäs yliopistoon. Olisi kamalaa jos joutuisin keskeyttämään ja huomaamaan että Pete oli ollutkin oikeassa, että olin liian tyhmä. Sekin minua jännitti, että miten sopeutuisin porukkaan. Ja oliko minun ylipäättään järkevää opiskella psykologiaa kun olin itsekin terapian tarpeessa. Vaikka ehkä sitten kun olisin valmistunut, olisin jo ehtinyt käsitellä omat ongelmani.

Minulla ei ollut paljon tavaraa, joten saimme Joonan kanssa kahdestaan muuton hoidettua päivässä. Kun tavarat oli kannettu pieneen yksiööni, keitin ensimmäiseksi kahvit ja söimme Berliinin-munkit lattialla istuen, auringonvalo siivilöityi ikkunasta lattialle, ja vaikka asunto oli pieni, ja täynnä muuttolaatikoita, se näytti ihanalta rauhan satamalta. Vihdoinkin paikka jossa minun ei tarvitsisi pelätä koko ajan. Tunsin valtavaa helpotusta. Pete ei voisi löytää minua täältä. Hän ei

saisi osoitettani selville mitenkään, eikä hän voisi edes tietää mihin kaupunkiin olin muuttanut. Olin monen sadan kilometrin päässä hänestä, ja pystyin hengittämään vapaammin kuin pitkiin aikoihin. Viimeksi vaelluksella ollessani olin tuntenut olevani näin helpottunut ja vapaa. Olin ollut viime aikoina jatkuvasti varuillani, valmiustilassa. Se oli raskasta elämää, ja tuntui että nyt viimein sain irrottaa siitä. Opintoni alkaisivat maanantaina ja edessäni oli kaikenlaista uutta ja jännittävää. Kahvin jälkeen aloin purkaa laatikoista tavaroita kaappeihin, vaikka ilta oli jo pitkällä.

– Mentäisiinkö käymään iltakävelyllä? Ehtiihän nuo loput tavarat huomennakin, Joona ehdotti.

– Mennään vaan. Ihanaa lähteä kävelyille ilman että tarvitsee pelätä kenenkään tarkkailevan, sanoin.

Joona ei sanonut mitään, mutta rutisti minut hetkeksi lähelleen. Sitten hän otti kädestäni kiinni, ja katsoin häntä vähän yllättyneenä. Tuntui niin oudolta, miten luontevasti Joona osoitti hellyyttä, en ollut lainkaan tottunut sellaiseen. Oli ihanaa miten helppoa hänen lähellään oli olla, miten luontevaa kaikki oli. Minun ei tarvinnut varoa jokaista sanaani tai tekoani, vaan sain olla oma itseni.

Oma itseni. En ollut kenenkään jatke tai kenenkään nukke, minä olin minä, Nelli Virmavirta, ja seurustelin Joona Niemen kanssa, mutta en määrittänyt itseäni tai arvoani hänen kauttaan, vaan itseni, oman persoonani, oman minäni.

Olin perhonen, joka kotiutui avoimelle kämmenelle.

24. Luku

Kun Joona tuli eräänä syyskuun viikonloppuna luokseni, hän näytti epätavallisen vakavalta. Yleensä hän tuli heti halaamaan ja virnisti iloisesti tullessaan ovesta sisään, mutta nyt mistään sellaisesta ei ollut jälkeäkään. Huolestuin heti.

– Mitä on sattunut? kysyin pahojen aavistusten täytessä mieleni.

– Minut on erotettu töistä määräajaksi, Joona sanoi väsyneellä, hämillisellä äänellä ja istahti sohvalle pää käsissään.

– Mitä, miksi ihmeessä?

– Ilmeisesti minusta oli lähetetty jonkinlainen nime-tön syytöskirje, että olisin sekaantunut johonkin seurakuntanuoreen, johonkin 15-vuotiaaseen tyttöön, Joona sanoi naama punaisena häpeästä.

– Ei voi olla totta! Minä tiedän kuka sen takana on! huusin.

– Petekö? Niin minäkin ensimmäiseksi ajattelin. Mutta menisikö hänkään niin pitkälle?

– Hän uhkasi tehdä maineestasi selvää jos minä en tee niin kuin hän tahtoo. Ilmeisesti hän on raivoissaan kun ei saa osoitettani mistään ja hän varmasti tietää meidän olevan yhä yhdessä. Anteeksi Joona, olet jou-

tunut hirveään tilanteeseen takiani. Voi miksi et uskonut silloin kun pyysin sinun antamaan minun olla!

– Tämä ei ole sinun syyksi kulta. Mutta tämä on hirveän noloa. Voin menettää työpaikkani, maineeni, enkä enää koskaan saa tehdä sitä työtä mikä on kutsumukseni. Ja vaikka maineeni puhdistettaisiinkin, aina olisi joku joka epäilisi onko se sittenkin totta.

– Mutta ei kai ketään voida syyttää pelkästään jonkun nimettömän kirjeen perusteella? Silloinhan kaiken maailman kiusaajat voisivat terrorisoida ketä vain. Pakkohan syyttömästi syytetyllä on olla jotakin oikeuksia? sanoin epätoivoisena.

Joona oli hiljaa. Hän oli epätavallisen masentunut ja neuvoton, ja sydäntäni vihlausi, että oli minun vikani että hän oli tässä tilanteessa.

– Ei ole kuin yksi mahdollisuus, sanoin.

– Mikä? Joona kysyi hiljaa.

– Meidän pitää erota. Ainakin nyt toistaiseksi. Minun pitää saada Pete uskomaan, ettemme ole enää yhdessä ja hänen on palautettava maineesi.

– En halua erota sinusta, kulta. En halua antaa sille miehelle erävoittoa, jotta hän voisi taas jatkaa kiusaamista rauhassa. Rakastan sinua, Nelli. Joku päivä kun olet valmis, haluan viedä sinut alttarille ja antaa sinulle maailman kauneimman hääpäivän. Ero ei ole vaihtoehto.

– Onpas. En voi antaa sinulle käydä näin. Olen päättänyt asian. Meidän on pakko erota, siihen saakka kunnes tämä tilanne ratkeaa jotenkin. Pakkohan sen on joskus ratketa, eikö? Eikö? kysyin vähän epätoivoisena.

– On. Kyllä kaikki vielä selviää, rakas, Joona sanoi, tuli luokseni ja veti minut tiukasti syliinsä.

Aloin itkeä. Miksi kaiken piti olla niin hirveää? Miksi Pete halusi tehdä elämästäni tällaista helvettiä, en voinut elää lainkaan normaalia elämää, hän pystyi edelleen hallitsemaan päätöksiäni enkä voinut tehdä asioille yhtään mitään.

– Älä itke, rakas, kyllä kaikki vielä järjestyy, olen varma siitä, Joono sanoi rauhoittelevasti ja silitti hiuksiani hellästi.

– Niin järjestyykin, mutta Peten ehdoilla. En anna hänen pilata elämäsi tällä tavalla. Joono sinun täytyy nyt lähteä. Voimme olla yhteyksissä, soitella ja viestitellä, ja jutella Skypessä, mutta emme voi nähdä enää, ei ennen kuin olen ratkaissut tämän asian jotenkin, sanoin.

Joono suuteli minua surullinen katse silmissään, ja painoi minut vielä hetkeksi itseään vasten.

– Jos haluat niin. Eihän ero olisi lopullinen? Minä en toisesta halua yrittää muuttaa päätöstäsi, en halua olla missään määrin samanlainen kuin se mies. Mutta tiedäthän Nelli, että minä en mielelläni jättäisi sinua nyt yksin vapaaehtoisesti? Asiat selviävät varmasti, tavalla tai toisella.

– Ne selviävät pahalla tavalla jos en tee niin kuin Pete tahtoo, se on varma asia. Se mies on yksi perkele, ja pääsee aina pälkähästä. Hän osaa välttää jättämästä todisteita itsestään. Mene nyt jooko? Jutellaan illalla, soitan sinulle.

– Selvä. Minä rakastan sinua, Joono sanoi.

– Niin minäkin sinua, vastasin ääni kireänä. Itku ei ollut kaukana, mutten halunnut tehdä tästä Joonalle yhtään vaikeampaa kuin se jo oli.

Kun Joonan lähti, otin yhden prepaid liittymistäni ja laitoin siitä viestin Petelle, jossa kerroin Joonan ja minun eronneen, ja että hän voisi tehdä mitä ikinä tekisikin, mutta saisi puhdistaa Joonan maineen. Vastausta ei kuulunut. Ei tietenkään.

Myöhemmin sain viestin tuntemattomasta numerosta: *Mainiota, pikku kisu, mutta se ei ihan vielä riitä. Unsi osoitteesi, kiitos?*

Sydämeni alkoi hakata vimmatusti ja mielessäni muotoutui uhkarohkea suunnitelma. Mitä jos kuvaisin hänen vierailunsa? Se oli typerän rohkea ajatus, sillä mistä tiesin aikoiko hän tällä kertaa viedä uhkauksensa loppuun ja raiskata tai tappaa minut, mutta muutakaan tapaa saada todisteita en enää keksinyt. Entä jos joku tuttuni piiloutuisi asuntoon turvakseni ja soittaisi poliisiin jos tilanne kävisi uhkaavaksi? Olin epätoivoinen, minun oli pakko saada piina päättymään jollakin tavalla. En kestänyt enää, en varsinkaan sitä että Pete pilaisi Joonan elämän takiani.

25. Luku

Tässä se nyt olisi, totuuden hetki. Ajattelin, olinko maailman suurin idiootti kun olin suostunut kertomaan uuden osoitteeni Petelle, ja vielä tapaamaan hänet vapaaehtoisesti yksin, ilman turvaa. Mutta oikeastaan olin taas siinä tilanteessa, että minulla ei ollut vaihtoehtoja, jos tahdoin saada Joonan maineen puhdistettua, ja Peten pois kimpustamme. Kukaan ei voinut suojella minua ja läheisiäni Peteltä, joten minun pitäisi ottaa asiat omiin käsiini. Minun oli pakko pelata Peten säännöillä. En ollut voinut kertoa Joonalle. Hän ei olisi antanut minun tehdä tätä, ei kertoa Petelle osoitettani eikä tavata häntä. Mutta minun oli pakko. En voinut antaa Peten nöyryyttää Joonaa sillä tavoin, ja pilata hänen elämänsä. Mikään muu ei olisi saanut minua tapaamaan Peteä. Ei mikään muu, paitsi että hän uhkasi jotakuta lähelläni olevaa.

Olin tehnyt päätökseni, nyt oli aika kantaa sen seuraukset. Päätin oman turvallisuuteni vuoksi jättää kameran virittämättä, sillä en halunnut ottaa sitä riskiä, että Pete huomaisi minun salakuvaavan häntä. Minulla oli sanelin, johon toivoin saavani kaikki hänen sanansa tallennettua, mutta videokamera olisi ollut vielä parempi. Jos jotakin kävisi...

Ei, en voinut ajatella sellaista.

Ovisummeri soi. Henkäisin syvään ja rukoilin varjesta. Sitten painoin summeria, painoin sanelimen tallettamaan, ja päästin piinaajani taas kerran vapaaehtoisesti sisään.

– Aika ahdas asunto, Pete sanoi ensisanoikseen, kun asteli ovesta sisään kuin maailmanvaltiassonsanaan.

– Vai niin. No onneksi sinun ei tarvitse asua siinä, sanoin kuivasti.

– Eikä sinunkaan pitkään, vai mitä pikku kisu? Minulla on kyllä varaa ostaa sinulle - meille - isompi loppakaali.

– En halua sinulta mitään. En mitään muuta kuin että palautat Joonan maineen.

– Voi miten huolissasi oletkaan entisestä rakkaastasi. Se laittaa minut epäilemään oletteko sittenkään eronneet? Pete sanoi poraten epäluuloisen katseensa minuun.

– Olemme eronneet. En silti halua Joonan joutuvan kärsimään noin epäreilusta syytöksestä. Oli todella törkeää kirjoittaa se syytöskirje seurakuntaan. Joonaa on syytön, sinä tiedät sen.

– Niin, mutta enkö ollutkin luova? Ja voit uskoa, että jos tämäkään ei saa sinua järkiisi, minulla on vielä paljon keinoja jäljellä. Mitä voisinkaan keksiä Samin pään menoksi? Tai Tuulian ja hänen miehensä, keksisinkö minä keinon saada heidät eroamaan, voi, varmasti keksisin, ja silloin Tuulia parka jäisi ihan yksin pienen vauvan kanssa. Teen elämäsi, - ja läheistesi elämän- silkaksi helvetiksi niin kauan, kunnes annat periksi ja palaat luokseni.

– Sinä et siis vieläkään ymmärrä? Et ymmärrä, ettet voi pakottaa minua rakastamaan sinua. Etkö tajua, että olisin yhä kanssasi, jos et olisi yrittänyt hallita minua ja pitää niin lujasti kiinni? Rakastin sinua, eikä mikään olisi saanut minua pettämään tai jättämään sinua. Ei mikään muu kuin sinä itse, sinun omat tekosi. Mitä jos katsoisit välillä peiliin, ja ymmärtäisit, että sinun kanssasi on mahdotonta elää. Tukahdutit minut. Etkö näe, että käytökselläsi et koskaan saa ketään välittämään sinusta aidosti. Ehkä sinua kunnioitetaan ja pelätään, mutta et saa rakkautta tuolla tavoin. Et voi omistaa minua, etkä pakottaa palaamaan luoksesi vastoin omaa tahtoani.

– Olen pahoillani, mutta ajattelemme asiasta kovin eri tavoin. Minun nähdäkseni myös ihmisiä voi omistaa. Ja minä omistin sinut, ennen Joonaa. Oletko antanut itsesi hänelle? Senkö vuoksi puhut nyt minulle noin? hän kysyi ja naulitsi tummat silmänsä minuun, ja hänen katseensa oli kylmä ja niin epäluuloinen, että värähdin tahtomattani.

– Ei. Et sinä ole koskaan omistanut minua. Minä rakastin sinua, mutta en ollut omaisuuttasi, niitä asioita sinä et ole koskaan osannut erottaa toisistaan. En ole ollut Joonan kanssa sängyssä, jos sen halusit tietää, vaikka se ei sinulle kuulukaan, mutisin lopuksi, koska toivoin sen lepyttävän hänen raivoaan hieman.

– Hyvä, sillä jos olisit mennyt hänen kanssaan sänkyyn, olisin tappanut sinut, hän sanoi, ja hänen silmänsä leimusivat sellaista vihaa, että tiesin hänen olevan tosissaan.

Värahdin pelosta. Adrenaliini kuohui suonissani ja sydämeni tykytti lujaa, joka ikinen soluni käski minun hankkiutua eroon tästä tilanteesta ja nopeasti.

– Sinä kuitenkin rakastat minua yhä, eikö niin? hän sitten kysyi pehmeämmin, äänessä oli melkein anova sävy, jollaista en totisesti ollut kuullut hänen ennen käyttävän. Hetken ajan hänen katseessaan välähti pieni epävarmuus, joka kuitenkin katosi saman tien, kuin olisin kuvitellut kaiken. Tuon hetken ajan näin hänessä eksyneen pienen pojan, joka esitti tuon kysymyksen äidilleen ja isälleen. Kai sinä kuitenkin rakastat minua, eikö niin? Tunsin sääliä, ja ymmärsin hänen kipuaan, jota hän ei varmasti ollut myöntänyt itsellään olevan. Silti minun oli sanottava hänelle totuus.

– Rakastin sinua, Pete. Huomaa aikamuoto. Sinä tuhosit rakkauteni olemalla niin kylmä ja kohtelemalla minua kuin tahdotonta esinettä. Et voi pakottaa ihmisiä, et minuakaan, toimimaan haluamallasi tavalla. Yrittäisit hyväksyä sen, että minullakin on oma tahto ja oikeus tehdä päätöksiä oman elämäni suhteen. Yrittäisit hyväksyä, että olen tehnyt päätökseni. En enää pala luoksesi, en rakasta sinua enää, en edes halua sinua enää, sanoin armottomasti.

Hän oli uhannut tappaa minut jo kerran, ja sanoin hänelle noin. Itsetuhoisuudellani ei tainnut olla rajoja. Mutta minun oli pakko saada hänet ymmärtämään.

– Minähän lupasin muuttua, hän sanoi.

– Sanoillasi ei ole mitään merkitystä, kun kohtelet minua noin, ja kun uhkailet läheisiäni. Puhdista Joonan maine ja anna minun mennä. Sillä tavoin voit todistaa oikeasti välittäväsi minusta. Olisiko tämä nyt tässä? kysyin toiveikkaasti.

– En koskaan päästä sinua luotani, milloin oikein hyväksyt sen? Olet niin kovin naiivi vieläkin. Luuletko että ajoin tänne saakka vain katsomaan kuinka asut? hän kysyi ivallisesti.

Minua hämmästytti miten nopeasti hänen mielentilansa vaihtuivat raivosta hämmennykseen, ja sitten taas kovuuteen.

– Ehkä et. Sano sitten suoraan mitä haluat? kysyin haastavasti ja tuijotin häntä rohkeasti suoraan silmiin.

– Kyllä sinä tiedät, pikku kisu. Olen ollut kärsivällisempi kanssasi, kuin kaltaiseltani mieheltä voi kukaan odottaa. Olen antanut sinulle aikaa ja tilaa, odottanut sinun tekevän itse järkevän päätöksen. Tänään on kuitenkin tullut ratkaisun aika, enää et pääse käsistäni. Kukaan ei tule pelastamaan sinua tällä kertaa. Ja jos et enää rakastakkaan minua, tämän illan ja yön jälkeen ainakin kunnioitat. Ja palaat luokseni tunteistasi huolimatta, ellet sitten halua mieluummin valita vielä kurjempaa vaihtoehtoa. En kysy sinun mielipidettäsi enää, Nelli. Sinulla ei ole mitään oikeutta rikkoa avioliittoveljiasi.

– Mitä sitten haluat minun tekevän? kysyin tuijottaen häntä rauhallisesti silmiin.

Hän tuntui häkeltyvän hetkeksi siitä, että en enää väistellyt hänen katsettaan. Se oli omituinen näky, en ollut tainnut nähdä häntä kertaakaan hämmentyneenä, tai ylipäätään minkäänlaista epävarmuutta osoittaen. Sitten hän kuitenkin kokosi itsensä.

– Taidat tietää, mitä minä haluan, pikku kisuni, ihan ilman kysymyksiäkin. Muistatko mihin jäimme viimeksi? hän kysyi pehmeällä äänellä ja katsoi minua hiukan

ivallisesti silmiin. En kääntänyt vielääkään katsettani pois.

– Puhutko siitä kerrasta kun uhkasit raiskata minut ja käytit linkkuveistä viemään uhkausta perille? kysyin vähän ivaa äänessäni.

– No, rakkaani, minunhan piti päästä jotenkin alkuun. Kun päästit minut lähellesi, olit hyvinkin suosittuvainen, muistat kai sen? Ei minun olisi tarvinnut sinua raiskata. Sinä halusit minua niin paljon, että olit valmis antautumaan täysin vapaaehtoisesti, niin kuin aina. Vaikka väität, ettet enää rakasta minua, minulla on syytä uskoa, että kunhan annat sille mahdollisuuden, muistat yhä tunteesi minua kohtaan. Näethän, teen tämän paljolti sinun vuoksesi. Pakenet minua ja väität, että olen ollut sinua kohtaan jotenkin julma tai paha, ja samalla haluat minua kuitenkin. Haluat minut luoksesi, miksi muuten olisit antanut osoitteesi?

Koska en anna sinun pilata Joonan elämää, senkin ylimielinen kusipää.

– Vai niin. Näkisimmekö uudestaan huomenna, minulla on oikeasti nyt aika kiire, ja...

Pete nauroi.

– Kuinka tyhmänä minua pidät, Nelli? hän sitten kysyi vakavoituen.

– Ihmettelen vain, sanoin yrittäen jatkaa keskustelua ja pitkittää väistämätöntä.

Yritin kuumeisesti pohtia mitä voisin tehdä, pitäisikö minun huutaa? Olisivatko naapurit kotona, kuulisivatko he? Ei, jos huutaisin, minut vaiennettaisiin varmasti hyvin pian ja sitten en enää voisi pelata itselleni lisää aikaa.

– Mitä sinä ihmettelet, rakkaani?

– Sitä, että kun avioliittomme aikana sinä aina sanoit miten hirvittävän huono minä olin, miten en voisi keltava kenellekään muulle kuin sinulle ja että sinäkin olit kanssani lähinnä säälistä, niin miksi yhä jahtaat minua? Jos olin niin kamalan ruma ja surkea, luulisi että olisit vain helpottunut kun lähdin. Miksi näet niin paljon vaivaa saadaksesi minut takaisin, kun kerran vihasit minua?

– No, pikku kisu, niin katkerako olet? Kerroinhan sen sinulle jo aiemmin. Rankaisin sinua ja sanoin paljon sellaisia asioita, joiden halusin sattuvan sinuun. Et saanut olla liian varma itsestäsi. Tein kaiken täysin tietoisesti, koska sinun piti oppia kunnioittamaan minua. Sinun piti tietää missä teit väärin ja oppia ymmärtämään ketä sinun tulisi totella ja millainen sinun pitäisi jatkossa olla. Pyysin sinulta anteeksi kovuuttani, mutta nyt näen, että olin koko ajan oikeassa kohdellessani sinua niin tiukasti. Sinä helvetti soikoon tarvitset rajat! Jos olisin antanut sinun kulkea vapaasti, olisit pettänyt minua ensimmäisen vastaan tulevan miehen kanssa. Otin sinut vaimokseni, koska halusin sinua niin paljon, koska olit ensimmäinen nainen jota rakastin, vaikka et täyttänyt asettamaani mittaa, ja vaikka olet kerta toisensa jälkeen osoittautunut epäluotettavaksi. Tämä asia ei kuitenkaan koskaan muutu. Minä - omistan - sinut, hän tavasi hitaasti, tullen joka sanan myötä lähemmäs minua.

– Etkä omista. Minä omistan itse itseni! huudahdin vihaisena ja peräännyin kauemmas hänestä. Tuntui turhauttavalta puhua hänen kanssaan. Hän oli niin varma siitä, että hänellä oli oikeus käskeä ja kommentaa minua, ja että hän omisti minut, että mikään

mitä sanoin, ei mennyt hänelle perille. Hän ei kerta-kaikkiaan käsittänyt, että avioliittomme oli ohi, ei suostunut hyväksymään sitä. Nyt ymmärsin osittain sitäkin miten hän oli pystynyt vakuuttamaan minut sillä tavoin, ja miksi en uskonut voivani vastustaa häntä. Hän uskoi itseensä kuin jumalaan, ja sai toisetkin uskomaan. Koska hän käyttäytyi niin itsevarmasti, niin vakuuttavasti ja niin peräänantamattomasti, häntä oli melkein pakko uskoa, ellei ollut todella vahva persoona.

– Sinä olet väärässä, pikkuinen. Kun menit naimisiin kanssani, sinusta tuli minun omani. Varoitin sinua siitä ennen avioliittoamme. Sanoin, että jos menet kanssani naimisiin, et enää voi perääntyä, sinulla ei ole eron mahdollisuutta. Sinä menit kanssani naimisiin tietäen ehtoni. Niinpä nyt sinä olet minun omaisuuttani samalla tavalla kuin autoni, asuntoani ja yritykseni. Ja se että lähdet luotani, on sama asia kuin joku varastaisi autoni. Se on törkeä rikos ja varkaus. Ja rikoksista, pikku nöpönenäni, niistä seuraa aina rangaistus, hän sanoi hitaasti, ja oli sitten hetken hiljaa antaakseen sanojensa vaikuttaa. Nielaisin hieman pelokkaana, sillä hänen eleensä ja sanansa alkoivat muuttua entistä pelottavimmiksi. Hän hymyili, kun näki pelon silmistäni, ja jatkoi sitten. – Jos olisit suosiolla palannut luokseni niinä ensimmäisinä kuukausina kun kävin luonasi, olisin voinut vielä jättää tekosi omaan arvoonsa, vaikka nöyryytitkin minua jättämällä sen typerän nukan luokseni ja huijaamalla minua törkeästi käyttämällä ehkäisy pillereitä. Olenhan loppujen lopuksi aika kärsivällinen ja jalo luonne. Mutta nyt..., hän sanoi pitäen jälleen luovan tauon ja nauliten tummat silmänsä minuun. – Olet pettänyt minua Joonan kanssa. Olet antanut sen

naurettavan hihhulin hipelöidä itseäsi, ja sillä, muruseni, sillä ylitit rajasi, hän sanoi kylmästi, ja tuijotti minuun halveksiva katse silmissään. – Olet pelannut kanssani liian kauan, ja alan olla aika helvetin ärtynyt sinuun. Sanon tämän siksi, ettet sitten ihmettele jos kohtelen sinua tänään kovakouraisesti. Jokin rangaistus sinun on saatava siitä miten epäreilusti olet minua kohdellut, ennen kuin otan sinut takaisin luokseni. Ja jos et palaa..., hän sanoi, ja hänen silmissään salamoி musta tuli. Nyt tunsin koko vartaloni vapisevan, tärisevän sisäisesti kuoleman pelosta. Mieleeni tuli elävästi kuva tuosta miehestä pitämässä veistä kurkullani. Ei, hän ei totisesti uhkaillut turhia ja nyt aloin olla hengenvaarassa.

Miten pääsisin ulko-ovelle? Miten pääsisin hänen ohitseen? Minulla oli ollut uhkarohkea suunnitelma saada hänet puhumaan ja tunnustamaan kaikki väärät tekonsa nauhurille, mutta suunnitelmani ei käsittänyt sitä, miten sitten pääsisin hänestä eroon, kun tunnukset olisi tehty.

– Haluatko jotain ensin, viiniä? kysyin yrittäen pitää ääneni hallinnassa, pelatakseni aikaa ja keksiäkseni miten pääsisin pälkähästä. Jos hän kävisi minuun käsiksi ja löytäisi nauhurin taskustani...

– Oletko hermostunut? Kyllä sinun sietää ollakin, et tule pääsemään helpolla kaiken sen jälkeen, mitä olet minulle tehnyt. Ehkä tarvitset hieman turrutusta, ja sallin sen sinulle. Ota toki lasillinen, ja kaada minullekin, ei minulla ole kiire. Meillä on paljon aikaa.

Sen sanottuaan hän käveli luokseni, tönäisi minut yllättäen rajusti seinää vasten, ja tukisti niin lujaa, että inahdin kivusta. Pitäen yhä tukastani lujaa kiinni, ja kääntä-

en päättäni väkisin taaksepäin, hän sitten suuteli minua niin rajusti, että huulestani alkoi vuotaa verta.

– Esimakua tulevasta, mene nyt kaatamaan ne viinit, hän käski vihaisella äänellä, ja tönäisi minut sitten luotaan niin rajusti, että lensin polvilleni maahan. Nousin ylös katsomatta häneen, ja kaikesta hänen julmuudestaan huolimatta sisimpäni soitti hallelujaa. Hänen kosketuksensa ei ollut liikauttanut minussa yhtään mitään. En tuntenut mitään. Lukuunottamatta ilmiselvyysä, eli kipua jonka hän minulle aiheutti kovakouraisuudellaan. Tunsin inhoa hänen kosketuksestaan, ja se sai minut täyttymään voimalla ja ilolla. Minä olin viimein päässyt hänen vallastaan, hän oli menettänyt otteensa minuun. Oli kuin olisin vapautunut jonkinlaisesta riivaustilasta, hän ei enää pystynyt koskettamaan sydäntäni eikä sieluani, eikä mitään minussa. Sillä vaikka hän ennen oli kohdellut minua kovakouraisesti, olin silti halunnut häntä. Nyt hänen kosketuksensa inhotti minua.

Tuolla teollaan hän oli kuitenkin ilmaissut, että hän aikoi olla tänään väkivaltainen, hän aikoi todella satuttaa minua, tahallaan ja kovaa, ja se sai oloni entistä pelokkaammaksi. En vielääkään tiennyt miten pääsisin pakoon.

Menin keittiöön ja avasin viinipullon, kaadoin meille molemmille lasilliset. Käteni tärisivät hieman. Jätin hänen lasinsa pöydälle, en aikonut palvella häntä edes sen vertaa, että olisin antanut lasin hänelle käteen. Hän käveli kulmat tyytymättömästi koholla hakemaan lasinsa, mutta ei sanonut mitään.

Sitten hän kääntyi ilmeisesti mennäkseen sohvalle, ja samalla hetkellä syöksähdin ulko-ovea kohti. Sain oven

auki ja juoksin rappuun, huusin apua ja rynnistin alas, joku nainen tuli avaamaan oven ja kysyi mikä oli hätänä.

– Soita poliisi ja päästä minut taivaan tähden sisälle huusin.

Vedin oven kiinni perässäni ja sydämeni jyskytti kuin viimeisillään. Huohotin ja tärisin, enkä ensin millään tajunnut olevani jo turvassa. Kun sain vesilasini käteeni ja huolestuneet silmät tuijottivat minua ylhäältä, rentouduin hieman. Käteni tärisivät silti niin paljon että vettä läikkyy matolle.

– Kiitos. Ja anteeksi.

– Soitan nyt poliisit. Minkä sanon syyksi?

– Minun ex mies uhkailee ja on minun asunnossa. Ei se varmaan siellä enää ole, mutta en voi mennä sinne ilman poliiseja.

– Ok.

Poliisit tulivat, eikä Pete tosiaan enää ollut asunnossani. Kaivoin sanelimen taskustani, ja kuuntelin olivatko kaikki hänen sanansa tallentuneet muistiin. Kun kuuntelimme äänitteen poliisin kanssa, ja kaikesta sai selvää, huokaisin viimein helpotuksesta. Joonan maine tulisi taatusti puhdistettua tämän avulla. Ja nauhalla Pete käytännöllisesti katsoen tunnusti uhkailleensa minua veitsellä, ja tappouhkaukset olivat tallentuneet myös.

Illalla istuessani keittiön pöydän äärellä teekuppi käsissäni, huokaisin viimein helpotuksesta. Minun oli vaikea käsittää että olin viimein vapaa. Tämä uskoton piina saisi viimein jonkinlaisen päätöksen. Se, että olin viimein henkisesti kokonaisuudessaan vapaa Pe-

testä, tuntui minusta siltä kuin olisin saanut uuden elämän. En vain voinut järjellä käsittää mistä se johtui. Hän oli koko tuntemisemme ajan sekoittanut pääni aina uudestaan vain katsomalla minua tietyllä tavalla tai koskettamalla. Ja yhtäkkiä en tuntenut enää yhtään mitään. Se totisesti vaivasi mieltäni, vaikka minun pitäisi olla tilanteeseen vain tyytyväinen. Ehkä se johtui siitä mitä Pete oli tehnyt Joonalle. Halveksin hänen tekoaan niin syvästi, että olin menettänyt kaikki tunteeni häntä kohtaan. Vihasin sitä mitä hän oli ollut vähällä tehdä Joonalle, sellainen olisi pilannut koko Joonan loppuelämän. Joonan rakasti työtään, ja hänelle oli tosi tärkeää tuoda nuorille toivoa ja tietoa Jumalan rakkaudesta. Ja Pete olisi häpäissyt kaiken sen hienon työn, jota Joonan teki rakkaudesta nuoria kohtaan. Hän olisi saanut kaiken näyttämään likaiselta ja pahalta. Se ajatus oksetti minua. Pete oksetti minua.

Silti en halunnut vihata häntä ihmisenä. En, koska en nähnyt häntä enää voittamattomana, enkä yksistään pahana ihmisenä. En enää, kun tiesin hänen lapsuudestaan, ja kun tänään olin nähnyt hänessä välähdyksen siitä pienestä pojasta. Jokin osa minussa sääli häntä, ja ymmärsi ettei hän ollut lapsena saanut vanhemmiltaan minkään muunlaista rakkauden mallia. Hän ei ollut jokin yliluonnollinen voittamaton paholainen. Hän oli ihminen, joka oli lapsena kärsinyt rakkauden puutteesta ja kasvanut sitten hallitsemaan kaikkea ympärillään, pitämään kaikkea ja kaikkia vain omaisuutena joka oli mahdollista omistaa. Hänen lapsuutensa ei oikeuttanut hänen käytöstään, mutta se auttoi minua ymmärtämään häntä hieman paremmin.

Olin alitajuisesti pitänyt häntä voittamattomana, ja ajatellut, ettei minulla ollut mitään mahdollisuuksia voittaa häntä tai voittaa tunteitani häntä kohtaan. Ihan kuin olisin ajatellut hänen voivan hallita minua riippumatta omasta tahdostani. Kyllä hän totisesti pystyikin tekemään minulle paljon pahaa pelottelemalla ja uhkailemalla ja jopa hallitsemaan tekojani satuttamalla Joonaa, mutta tunteeni olivat omiani.

Merkkillistä miten helposti olin uskonut häntä. Uskonut senkin, kun hän oli sanonut niin useasti, etten voisi lakata rakastamasta häntä. Etten koskaan voisi rakastaa ketään niin kuin häntä. Niin kuin hän olisi voinut selaista tietää, ja silti olin uskonut hänen totuutensa kyseenalaistamatta sitä.

Olin kuitenkin ajatellut, että minun pitäisi pystyä hallitsemaan tunteeni, sillä kuka muukaan niitä voisi hallita kuin minä. Totuus kuitenkin oli, että tunteitaan ei aina voinut hallita, ei voinut käsittää miksi rakasti jotakuta, ei voinut päättää lakata rakastamasta. Olinhan minä yrittänyt ja epäonnistunut niin monta kertaa. Ja yhtäkkiä se silti oli totta, minä en rakastanut häntä enää. Hänen valtansa minun elämäni oli murtunut ja päätynyt.

Jos hän vielä tekisi elämäni helvetiksi jatkamalla tätä piinaa, hän tekisi sen ulkopuoleltani. Hän ei enää pääsisi pääni sisälle, ei sydämeeni eikä tunteisiini. Saattaisin pelätä häntä, mutta en enää koskaan rakastaa tai kunnioittaa. Hänelle oli aina ollut kovin tärkeää se, että hän oli saanut minut alistumaan itselleen. Nyt kun sen aika oli ohi, kun katsoin häntä suoraan silmiin enkä laskenut katsettani hänen edessään, en hävennyt itseäni, enkä kokenut olevani huonompi kuin hän, eikä hän

voinut lukea silmistäni muuta kuin vastustusta, hänen täytyi viimein ymmärtää lopettaa. En olisi voinut tehdä mitään toisin. Minulla ei ollut valtaa rakastaa Peteä ehjäksi ja poistaa hänen rikkiäisyyttänsä. Hän ei ehkä milloinkaan oppisi mitä todellinen rakkaus on, ei ehkä koskaan ymmärtäisi omistamisen, hallitsemisen ja oikean rakkauden välistä eroa. Ehkä hän olisi onneton koko elämänsä sen vuoksi, ettei kyennyt aitoihin tunteisiin ja aitoon, vastavuoroiseen rakkauteen. Mutta minä en olisi voinut muuttaa häntä. Jos olisin yrittänyt, olisin vain tuhonnut itseni ja vajonnut hänen kanssaan samaan juoksuhiikkaan, jossa hän itse eli. En myöskään voinut hallita sitä mitä hän teki.

Minä en voinut mitään kenellekään muulle kuin itselleni. Pete oli vaikeasta lapsuudestaan huolimatta vastuussa itsestään ja teoistaan, ja minä saatoin olla vastuussa vain omista sanoistani ja teoistani, omasta elämästäni ja onnellisuudestani.

En ollut viallinen, vain haavoittunut, vain mustan rakkauden satuttama.

Olin saanut niin paljon tukea toipumiseen ystäviltäni ja Joonalta, että saatoin vain olla kiitollinen miten paljon ympärilläni oli ihmisiä jotka välittivät minusta niin syvästi.

Epilogi

Tiiputin hääkutsut postilaatikkoon hymyillen onnellisena. Ihailin hetken kultaista kihlasormusta, joka ei ollut merkki Joonan omistusoikeudesta minuun, vaan rakautemme symboli. Hääät pidettäisiin muutaman kuukauden päästä, ne olisivat pienet ja romanttiset kesähääät, juuri sellaiset joista olin aina unelmoinut. Opin-toni etenivät hienosti, ja tunsin löytäneeni oman paikkani maailmassa. Olin viimein onnellinen ja sain elää omaa elämäni rauhassa, pelkäämättä.

Pete oli tuomittu laajennettuun lähestymiskieltoon. Hän sai myös syytteet laittomasta uhkauksesta, ja kun-nianloukkauksesta, joista hänet tuomittiin kolmen kuukauden ehdolliseen vankeuteen, ja nimelliseen sakorangaistukseen. Tuomio oli käytännössä aivan samantekevä, koska se määrättiin ehdollisena. Pete ei saanut oikeaa rangaistusta teoistaan suhteutettuna siihen, minkälaiseen piinaan hän oli minut pakottanut ja miten suuresta loukkauksesta Joonaa kohtaan oli ollut kyse. Luulen kuitenkin, että Petelle kaikkein pahin rangaistus oli se, että hän joutui julkisesti tuomituksi teoistaan, riippumatta rangaistuksen pituudesta tai lievyydestä. Ja tärkeintä oli, että minä olin saanut vihdoin oman elämäni takaisin.

